

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
za mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
za mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
za mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Baron Schwarz.

Te dni se je mudil naš deželni predsednik na Dunaju. Umevno je, da je ministrski predsednik, ko je že enkrat skrpal novo ministrstvo skupaj, hotel videti tudi vladnega zastopnika v kranjski vojvodini, in da ga je k sebi poklical, da bi na njem skupaj skrpal, kar bi se skupaj skrpati dalo. Kakor vse kaže, je Bienenroth, ta virtuozni politični krojač, vzel pod svojo šivanko barona Schwarza, zašil je na njem, kar je bilo raztrganega in, dasi tiči na možu zaplata pri zaplati, poslal ga nam je nazaj, da naj ga s svojo prirojenjo ponižnostjo še nadalje prenašamo!

K temu bodi nam dovoljeno nekaj splošnih pripomb!

Prva bodi posvečena baronu Schwarzu: po ponižanjih, katera je doživel, napravila čez vse mere mučnice, ko vidimo kako se visok, državni funkcionar, zastopnik cesarja, krčevito oklepa svojega mesta, na katerem ni imel ne sposobnosti, ne takta, in kar je največjega pomena, ne avtoritete! Da je moral kdo drugi hoditi tako trnjevo pot, bi bil že davno vrzel od sebe težko breme, katero mu v nikakem oziru ni prinašalo ne časti ne zadoščenja. To bi bil storil mož, ki na veljavo svoje osebe kaj da: ali baron Schwarz se oklepa svojega mesta, kakor nesrečnež deske, kadar se potaplja sredi reke! Ker noče z lepo odriniti, bo končno pognan iz dežele, in k obilnemu dosežanju poniževanju pridruži se novo, najobčutnejše ponižanje.

Sedaj je baronu Schwarzu ministrski predsednik potolažil bolečine, in nekaj morfijskega mu je brizgnil v ozke žile. Vrnil se je z Dunaja kot zaupnik Bienenrothovega ministrstva in lahko se je naprej videlo, da Hohenburger in Stürgkh, ki sedita v tem ministrstvu, starega birokrata in germanizatorja ne bodejo pustila pasti. Naše stališče glede Schwarza je znano: v zlo mu štejemo, ne da bi se dotikali otročjega vprašanja, kdo je v septembarskih dnevih klical vojaštvo na ljubljansko ulico, da si pri tisti priliki ni vedel uveljaviti toliko avtoritete, da bi vojaštvo brez njegovega privoljenja ne bilo streljalo. Če si je vedel grof Coudenhove v Pragi do zadnjega trenutka varovati tako avtoriteto, varoval bi jo bil lahko tudi baron Schwarz, samo, da je stari polkovnik, in še starejši generalom kategorično se izrazil: stre-

ljalo se bode le v skrajni sili! Tako se je zgodilo, da je bil tiste dni deželni predsednik pravzaprav lajtenant Mayer, baron Schwarz pa je brez vsake energije pri strani stal, ter z Göthejem godrnjal:

Alles will reden,
Jeder will wandeln,
Ich allein soll nicht sprechen,
Noch handeln.

Godrnjal je, storil pa ni ničesar, in v tem tiči njegova nepozabljiva krivda pri septembarskih dogodkih, ktere so toliko nesreče prinesle deželi, in končno tudi baronu Schwarzu.

V gospodu deželnem predsedniku pa vidimo tudi nevarnega germanizatorja. Mož je germanizator, pa ne toliko iz lastne energije, te sploh nima, temveč radi tega, ker je slepo orodje v rokah drugih. Brez vsake inicijative se vda vsakemu, ki mu ve primerno govoriti. In takih, ki so vedeli deželnemu predsedniku ušesa polniti, je pri deželnih vladi obilo. Kako ponižni smo Slovenci, kaže ta slavna deželna vlada: en sam vladni svetnik je Slovenec, vse drugo je nemško. In kak zagrižen materijal je to: vse skupaj lahko pošlješ v redakcijo »Grazer Tagblatt«! In ta zagrižen materijal je dobil starega moža v svoje roke, in epizodo Schwarzovega predsedništva je izkoristil v to, da bi se politična uprava na Kranjskem vzdržala za nemško domeno, kakor je bila do sedaj. V teh časih nastavi v deželi Kranjski mladega moža, ki slovensko ne govori in ne piše ter s tem pomnoži šteto slovensko lomečih karikatur, katerih je že itak na ostajanje po naših političnih uradih, to je naravnost blazna provokacija, ktere se je baron Schwarz po lastnem priznanju enajstkrat udeležil! Take nemogoče reči se ne morejo niti pozabiti, niti odpustiti! Zatorej smo proti baronu Schwarzu; pa tudi zategadelj, ker hočemo, da zasede načelnništvo pri deželnih vladi že vendar enkrat Slovenec, ki v deželnem zboru ne bo prelivljal krvavega pota s slovenskim slovarjem v rokah! Tudi ne more biti govora o tem, da bi nemški - nacionalni materijal pri deželnih vladi še dalje mirno prenašali. Nekaj nemških gospodov je tam, katerih intriga smo sili do grla, in kateri se morajo odstraniti, če ni drugače, pa naj se vržejo po stopnicah navzgor proti ministrstvu! Ni več miljeja za to, da bi bil deželni predsednik kranjski še dalje mariojeta v rokah teh cele-

mentov! Krvavo nam je treba purifikacije, in da mora ta purifikacija vzeti tudi barona Schwarza, je nekaj naravnega!

Ne prikrivamo si pa, da slovenska napredna stranka nima moči, da bi v tem pogledu dosegla kak uspeh. Mi smo v opoziciji, ter si režemo ponižni kruh ponižne manjšine. Edino kar smemo naglašati, je: dokler bo tičal baron Schwarz v deželi, je mirno in plodno delovanje deželnega zbora, v resni nevarnosti.

Tem večja je moč, in odgovornost poslancev S. L. S. Oni imajo barona Schwarza v rokah, ali želeti je, da bi se gospodje vzdržali vsake nedoslednosti. Do sedaj je bilo njihovo postopanje proti gospodu deželnemu predsedniku skrajno nedosledno. Najprej so ga vrgli na mraz, kjer je otrpnil, na to so pa otrpnene ogreli na svojih lastnih prsih. Ta nedoslednost mora sedaj prenehati: tudi klerikalni stranki so se razmere tako zasukale, da v baronu Schwarzu ne more drugega opaziti, nego to, kar je v resnici: zaupnika tiste Bienenrothove vlade, katero imenuje glasilo S. L. S. konsekvenco »predpustno« vlado. Izključeno je, da bi se ta predpustna vlada na Dunaju smrtno sovražila, dočim bi se tu v deželi zaljubljene podoknice pele baronu Schwarzu. Če je vlada »predpustna«, potem je »predpusten« tudi njen zastopnik! Bilo bi skrajno smešno, brati po gospodarju na Dunaju, s strežajem v deželi pa ljubezen dihati! Pričakujemo, da se v tem oziru klerikalna stranka ne osmeši z nova, kakor se je že enkrat v deželnem zboru radi Schwarza osmešila! Oseba tega moža kaj takega res ni vredna!

Darwin.

(K stoletnici njegovega rojstva.)*

*) Zakasnelo, ker došlo prepozno za jubilejski dan in naslednjo soboto.

V petek 12. t. m. je preteklo stoletje, odkar se je narodil v Shrewsburyju na Angleškem mož, čigar življenje stoji v najožji zvezi z velikanskim napredkom bioloških znanosti prejšnjega stoletja, mož, ki se mu je posrečilo skoro popolnoma dvigniti zastor, ki je zakrival skrivnosti vesoljne organske prirode. — Darwin.

Darwin, to ime pomeni početek

nove prosvetljene dobe v bioloških znanostih.

Le s težavo nam je dandanes mogoče popolnoma umevati klavno stanje biološke vede pred nastopom tega veleuma. Biološke stroke: anatomija in fiziologija na eni strani, na drugi strani popisujoča sistematiška zoologija in botanika, bile so tedaj brez vsake notranje zveze. Vse je bilo le golo naštevane raznih pojavov, raznih oblik, brez vsakega globočjega umevanja. Nauk o živih bitjih je bil tedaj le popisujoča znanost, kot svojo nalogo so tedaj snotali biologi, popisati kolikor mogoče mnogo vrst in rodov živih bitij. Zakaj so si pač ta bitja tako podobna, kako da so pač nastala, zakaj da so ravno tako oblikovana in ne drugače, na vsa ta vprašanja tedaj ni bilo dobrih odgovorov. Seveda so nekateri duhovitejši naravoslovci uvideli praznoto tega početja: že Buffon je skušal pokazati, da so se razvile višje živali iz nižjih: Lamarck je v svoji »Philosophie zoologique« obširno razložil svoje nazore o postanku živih bitij, z največjo odločnostjo je nastopil za descendenco, za nauk, da so se živa bitja polagoma razvila drugo iz drugega; na pariški akademiji je zagovarjal Geoffroy St. Hilaire nauk o descendeni proti anatomu in paleontologu Cuvierju; tudi pesnik Goethe je slutil, da obstoji neka kavzalna zveza med organizacijo raznih živih bitij. Toda ti poskusi so ostali osamljeni. Večina učenjakov jih je popolnoma prezrla, in Linnéjev izrek »tot numeramus species, quot ab initio creavit infinitum eus« je obdržal prej ko slej svojo veljavo.

Toda temu nauku so bile ure štete. Na polju geologije se je pojavilo popolnoma novo načelo, načelo, da zamorejo najmanjši učinki, ki se stalno ponavljajo, v dolgi vrsti stoletij in tisočletij provzročiti velikanske preembebe v naravi. V svojih »Principles of geology« je pokazal slavni angleški geolog Lyell, da so vse tvorbe na zemeljski skorji nastale polagoma, brez vsakih katastrof, pokazal je, da v razlagi postanka skladov zemeljske skorje popolnoma zadostujejo male neznatne izpremembe, kakor jih tudi dandanes opazujemo povsodi v naravi, da so bile pa pač geološke dobe mnogo daljše, kot so preje mislili. Lyellov nauk je kmalu zadobil občno veljavo; le v biologiji je ostalo vse še brez notranje zveze, neumevno, v

gotovem mislu nasprotujoče geološkim nazorom.

To je bila karakteristika dobe, ko je nastopil Darwin. Res srečen naključek je bil, da se je narodil ta veliki genij v času, ko je bila biologija polna paradoksov, ko je ta znanost takorekoč čakala, da pride rešenik, ki jo osvobodi teh nasprotij.

Na vseučiliščih v Edinburgu in v Cambridgeu se je mladi Darwin prvič podrobneje seznanil z naravoslovjem, ki se ga je z vso vnemo pripeljal. Največjega pomena za njegovo naravoslovno izobrazbo je pa bilo potovanje okoli sveta s hidrografske ekspedicije ladje »Beagle«, ki ji je bil 22letni Darwin pridružen kot naravoslovec. Z največjo marljivostjo je proučeval mladi Darwin prirodoslovje dežela, ki jih je objadral. Na tem potovanju je prišla mlademu učenjaku prvikrat misel, da vrste (species) niso stanovite, nego da se preminjajo. Videč v južni Ameriki, kako podobno je izumrlo živalstvo, čigar okamenine je našel, sedanjemu živalstvu tega kontinenta, kako spominjajo dandanes živeči lenivci in pasanci na izumrle ogromne megaterije in druge redkizoba, si je stavlil vprašanje: je li res današnje živalstvo popolnoma nova tvorba, niso li današnje živali le potomci živalstva prešlih dob? Kako naj drugače razlagamo to podobnost? Še večji vtisk je napravilo na mladega Darwina živalstvo vulkankega otočja Galapagos v Tihiem morju. Darwin je spoznal, da se živalstvo tega otočja v mnogih ozirih sklada z živalstvom južne Amerike; dasi so vrste (species) na otočju različne od onih v Ameriki, je vendar občni karakter živali isti kot na celini. Odkod ta podobnost? Zakaj vendarle mala razlika? Odkod te živali na otočju, ki se je mnogo pozneje dvignilo iz morja kot pa južna Amerika? Odgovor na vsa ta vprašanja je bil le ta, da ima živalstvo na otočju in na celini skupne prednike, ki so živeli v južni Ameriki ter so po raznih naključjih zašli i na to samotno otočje. Radi drugačnih življenjskih pogojev so se razvijale živali na otočju drugače kot na celini, radi tega ta podobnost in obenem različnost vrst. Otočje Galapagos je v mladem Darwinu omajalo dogmo o stanovitosti vrst in od tedaj je posvetil vse svoje mišljenje in delovanje problemu postanka vrst živih bitij.

Darwin je imel neki poseben dar za umevanje gori omenjenega načela.

LISTEK.

Predpustno pismo.

Velecenjeni g. urednik! Dolgo sem že nameraval in v tihiem kotičku srca gojiti misel, da bi v več ali manj dovršeni obliki podal nekaj sistem filozofije predpustnega življenja. Toda v strahu, da planejo naši nezupni nikdar siti kritiki po mojem filozofskem sistemu ter izrečejo pod vtiskom časa nad mojo deco smrtno, če tudi predpustno obsodbo, sem za sedaj s tužnim srcem opustil svoje dolgo negovane načrte. Vendar, da ostanem pri filozofiji, hočem podati nekaj jako raztresenih misli, ne o filozofiji predpusta, ampak iz predpustnega modroslovja.

Filozofija predpusta, pardon, predpustna filozofija, to je ono polje, na katerem bi si naši dušeslovci z lahkoto stekli neveljivih zaslug. Zares neumevno, da se v dobi predpustnih zabav, predpustne politike in predpustnega kabineta nihče odkrito in sistematično ne poloti te kvelečne snovi, ki ima za pisatelje neprecenljivo prednost, da se ji ni bati kakšnega filistrskega kritika.

Predpustnih razmotrivanj, član-

mrgoli, toda (menda iz napačne sramljivosti) odeva se jih v drug plašč. Ampak — čemu? Kako krasno bi se čitalo na lepkih: »Jutri veliko zborovanje stranke za rešitev in blagor ljudstva s sledečim dnevnim redom: a) Predpustni pozdrav volilcev; b) predpustni referati; c) predpustne slučajnosti.« — In v česopisih bi se poročalo o predpustnih zaupnicah, resolucijah, o predpustnem ogorčenju in o predpustnih medklicih. Divno! In pisalo bi se o predpustnih predavanjih, socijalnih kurzih in o predpustnem izvajanju gesla »Svoji k svojim« nekaterih narodnih krogov itd.

Nikakor sicer ne upam, da bodo moji aktualni nasveti želi že sedaj v predpustu zaslužen pozornost in priznanje. To bi bilo že predpustno presenečenje za naše razmere. Toda nemara se bo v času posta, ko vzamejo mački, opice in druga taka zverjad nežno slovo, malo zjasnilo. Magoče samo vreme!

Nedavno sem bil na nekem plesu, kjer sva si z gospico Natalijo zatrdjevala in prisegala večno zvestobo v obeh deželnih jezikih. Jaz sem sicer tiščal figo v levem žepu in mislil pri tem na predpust, Natalica pa menda ravno tako. Sorodne duše, rajni Goethe bi rekel: »Wahlverwandtschaft!« Zgodila se mi je namreč nezgoda, da sicer ni bila več-

ja ko peta na mojem čevlju, toda vendar prevelika, da bi jo premagala ljubezni sila. Ko sva zarajala valček, sem začutil nakrat, da mi je ena noga krajša od druge. V prvem hipu sem bil mnenja, da je cela stvar plod razburkane domišljije, no, pa uveril sem se, da mi je desertirala desna peta. Gospici sem rekel, da imam grozovit glavobol. Tožno sem se naslonil v kotiček in premišljeval, kako važna vloga je odmerjena v človeškem življenju čevljski peti. Natalija promenira in koketira z nekim dolgim poročnikom. Videti sta prav dobra znanca. Nezvesta bodi zdrava! Zasukal sem se prav moško na brezpetnem čevlju in odjadral iz kraja predpustne zvestobe. Ampak malec jezilo me je vendar-le in radi tega sem sklenil, da se osvetim po možnosti avtorju desertirane pete, ki me itak vedno draži in nadleguje z raznimi dopisi. Naročil sem si takoj nove čevlje in prolongiral svoje obligacije točno na dan Sv. Nikolija. — Malo mi odleglo...

Moja gospodinja ima grozno napako, da nima nobene večje hčerke, kakor se pravi »filia hospitalis« ali sicer je prav dobra ženka in vedno malo poredna. Včeraj mi je pogrnila mizico s prtom, ki ga krase velevažni in aktualni stih:

»Po uri veselja prestali — poset pride mali.«

No moja vest je čista, kakor opran kristal. Ampak v duhu si predstavljam obraz mojega gospoda stanovaleca v sosednji sobi. Možak je višji uradnik, puši bosanski tobak in je vedno dobre volje. Danes me je prišel nekaj vprašat. Seveda sem ga takoj opozoril na te nesmrtnosti. Fantu je postajalo vresme. Prinesel sem mu kozarec vode in ga obenem potolažil z izbranimi besedami. Gospodinja sem narabil, da naj ne dela takih predpustnih migljajev na napačne adrese. Vsakemu svoje. Namahnila se je in odnesla priče h gospodu kolegu.

Prijatelj Vlado ima nad vse hvaljevredno navado, da me pride obiskat redno tedaj, ko so moje finančne razmere tako komplicirano zavozlane in zamotane, da jih zamorem samo z blagohotno tujo pomočjo malo urediti. Jaz izvajam iz tega dejstva logične konsekvence, Vlado je fleten fant in tako se imava oba imenitno. Pred par dnevi sva bila na reduti. Vlado je kar s prvim nasokom okupiral neko masko, ki je po vsej zunanosti obetala nekaj izrednega. No, nekaj časa sem gledal to vrvenje in ljubimkovanje, potem se izročim sam pogumno maskiranim valovom. Bil sem ravno v najlepšem trenutku, da odkrijem svoji lepi maski svojo srčno bol, kar me potrese nekdo za ramo. Bil je Vlado.

Sicer sem si mislil in želel, da bi te ta in oni, vendar sem si izprosil kratke dopust. — »Pomisli, začne Vlado, ona maska, ki sem se je držal kakor senca je moj hišnik! No veš, to je preneumno! Imela sva se izborni! Odkril sem mu seveda svojo ljubezen. Taka oslarija, kar mi reče, da me pozna in da mi upa mojo ljubezen povrniti v slučaju, da pridem po kakem krokanju brez ključa domov. Vlado se držal pri tem vse prej kakor duhovito. Da ni bila stvar tako komična, da ga omiloval. Ampak navsezadnje sva se oba prav priskočno smejala temu originalnemu doživljanju in izpraznila nekaj trebušastih butelk na zdravje predpusta vobče in navihanega hišnika še posebej. Naj živi in nosi v predpustu vsaj ženske hlače, ker moške ima tako njegova stara, ki je jezična in nad vse energična ženica...

Ker ne morem najti svojemu predpustnemu pismu lepšega konca, naj navedem izrek novega justičnega ministra Hohenburgerja, ki je izrekel naravnost klasičen stavak: »Mi Nemci hočemo biti pravični in objektivni napram drugim narodom, toda mi nečemo, da bi se drugi narod razvili in škodili Nemcem.« Imeniten predpustni izrek predpustnega ministrstva.

Predpustne pozdravke

Pigi.

la, ki ga je Lyell vpeljal v geologijo. Vsa dela Darwinova preveča duh tega principa. To vidimo že takoj v prvem večjem delu, ki ga je priobčil Darwin po povratku v domovino, »The structure and distribution of coral reefs« (o ustroju in razdelitvi koralnih otočij). Posebno v Tihem oceanu in na obalah avstralskih je mnogo otočij, ki obstoje izključno iz koral, katere so narasle v teku tisočletij do tako ogromnega obsega. Kako so pač nastale te samostojne koralne grude sredi morja, ko rasto vendar v normalnih razmerah koral samo na morskem obrežju? Darwin je jako genijalno pojasnil postanek najrazličnejši oblik teh otočij in sicer s dviganjem ali pogrezanjem onih obrežij in otokov, kjer so prvotno te koralne rastle. Korale uspevajo samo malo pod površino morske gladine. Ako se začne obrežje, na katerem rasto, pogrezati, morajo korale vedno višje in višje rasti, da zamorejo ostati v isti višini z morsk gladino. Rezultat tega pogrezanja je ta, da ostane tam, kjer je bilo prvotno obrežje, samo barijera koral, katero loči pas morja od novega obrežja. Ako so korale prvotno obdajale obale malega otočja, ki se je začel pogrezati, ostane potem, ko se je otok popolnoma pogreznil pod morje, samo okrogla koralna barijera, takozvani atol. Seveda rasto korale silno počasi, toda zemeljska skorja se tudi silno počasi pogreza, za to je treba za postanek takih otočij neizmerne vrste tisočletij — Lyellovo načelo. Tudi ene zadnjih del Darwinovih nam kaže, kako globok vtisk je napravil nanj ta princip; v tem delu je pokazal Darwin kako velikanskega pomena so zemeljske gliste za tvorbo črne zemlje (humus). Dokazal je, da je skoro vsa črna zemlja posledica delovanja glist, ki požirajo razpadlo listje in druge organske ostanke ter potem to prebavljeno hrano na površju zemlje zopet odlože. Na ta način se vedno prenavlja in obenem razrahlja humus na površini, kar je velikanskega pomena za uspevanje rastlin. Seveda so učinki posameznih črvov neznatni, toda v veliki množini in v daljšem času zamore izvršiti tudi najmanjši črv ogromno delo.

Lyellovo načelo o kopičenju malih učinkov in neštivilna opazovanja na potovanju okoli sveta so bili činitelji, ki so v mlademu učenjaku vedno bolj in bolj utrjevali prepričanje, da vrste živih bitij niso stanovitne nego da se preminjajo. Za naše oko so seveda stanovitne, toda male izpremembe, takozvane variacije, ki jih komaj opazimo, se kopičijo in kopičijo, generacija sledi na generacijo in po tisočletjih se na ta način razvije iz ene forme več različnih vrst.

Toda mladi mož ni takoj bruhal na dan s svojimi nazori. Celih 32 let je zbiral z neumorno marljivostjo podatke in dejstva, ki govore za nestanovitnost vrst. Da spozna delovanje dednosti in križanja raznih vrst, je posebno marljivo proučeval pasme golobov, paril jih je med seboj ter skušal dognati, od kod da izvirajo vse te različne variacije, ki se mnogokrat bolj razlikujejo med seboj kot pa dva različna živalska rodova. Posrečilo se mu je po dolgotrajnem parjenju raznih golobjih pasem dobiti pasmo, ki se je popolnoma strinjala z divjim golobom. Jasnemu mu je bilo, da morajo golobje pasme imeti v sebi talentne lastnosti

divjega goloba, ki se po dolgotrajnem križanju zopet pokažejo. Ta pojav je bilo mogoče samo tako razložiti, da izvirajo vse pasme domačega goloba iz divjega goloba. Ako je pri pasmah golobov tako, ne velja morda isto za vsa živa bitja? So li vrste (species) kaj drugega, kot pasme, ki so se radi daljšega obstoja tako utrdile, da križanje vrst ni več tako lahko izpeljivo? Ne izvirajo morda razne vrste enega rodu n. pr. razne mačke iz ene praoblike, ki je v prejšnjih dobah živela in je že izmrla? Ne velja potem morda isto i za te praforme, ki so zopet prvotno kot variacije enega skupnega prednika nastale? Da izvirajo torej n. pr. vsi sesavci iz ene prvotne forme, da morda i vsi vretenčarji? Niso li vsa živa bitja morda potomci ene ali par prvotnih oblik, da so se torej živa bitja razvila polagoma iz nižjih form v onih neizmerno dolgih geoloških dobah? Vedno bolj in bolj so zoreli ti nazori v mlademu možu. Toda on je bil pravi učenjak, ki mu ni bil nikdar noben problem zadosti utemeljen. Polovico svojega življenja je razmišljal ta vprašanje; kjer je našel še kako hibo, je takoj skušal bodisi s pomočjo poskusov bodisi s pomočjo paleontoloških in anatomskih dejstev izpolniti vrzeli. Kamor je pogledal, povsodi je našel samo dokaze za svoj nazor o postanku živih bitij. Prehodne oblike med raznimi dandanes ločenimi rodovi mu je nudila paleontologija; primerjajoča anatomija mu je kazala, kako so vsi organi posameznih živalskih skupin zasnovani po istih načelih, da sestoji noga krokodila, ptičja perot in kitova plavuta iz kosti urejenih po istem načrtu; pri embrijonalnem razvoju je videl, da so si prvotno embrijoni najrazličnejših form silno podobni, da se pojavijo razlike šele v teku individualnega razvoja; iz geografske razdelitve živali je razvidelo, da so vrste istih rodov tem različnejše med seboj, čim bolj so oddaljene v prostoru druga od druge; vse biološke stroke so mu nudile ogromno število dokazov. Tako je polagoma nabral nepregledno vrsto dejstev, ki govore z neovržno logiko za nauk, da vrste (species) niso ničesar stalnega, nego samočasne oblike, da so se vsa živa bitja razvila iz nižjih form, da je vsa organska narava nastala v teku geoloških dob iz malega števila primitivnih oblik, ali morda iz ene same praforme.

Somerno s temi raziskavanji je zorel v Darwinovem duhu še drug, mnogo težji problem: kaj je vzrok tej descendenčni živih bitij? Zakaj so se dalje in dalje razvijala, zakaj ni ostalo pri primitivnih formah? Je li možno, to potom naravnih zakonov razložiti?

Leta 1838. je čital Darwin po naključju Malthusovo knjigo »Essay on population«, kjer skuša Malthus pokazati, da raste število prebivalstva v geometrijski progresiji (1, 2, 4, 8, 16 itd.), množina hrane pa le v aritmetični progresiji (1, 2, 3, 4, 5 itd.), da mora torej radi množenja prebivalstva nastati pomanjkanje hrane in torej boj za hrano, za obstanek. Že na svojem potovanju je Darwin spoznal, kako ljut je boj med živimi bitji, kako se bore za vsako trahico hrane neštivilne vrste raznih živali in rastlin, kako veliko število individuv podležje v tem boju; kako neštivilni so mladiči pri raznih živalih in koliko jih pogine,

predno da se zamorejo ploditi. Pri čitanju Malthusove razprave je šinila Darwinu v glavo misel, da morajo pri tem boju slabše organizovane variacije podleči in izumreti, boljše organizovane, jače in krepkeje pasme zmagati in se ohraniti. Da je mnogo živih bitij popolnoma izumrlo, je bilo Darwinu iz njegovih geoloških in paleontoloških študij jasno, saj je videl v južni Ameriki okostja jelkanjskih izumrlih sesavcev. Ni li bil vzrok njih izumiranju, da so nastopile polagoma druge življenske razmere, za katere je bilo treba novega prilagodenja? Da so morale zato stare forme podleči v boju z varietetami, ki so bile boljše organizovane? Še bolj so se utrdili ti nazori o delovanju boja za obstanek, ko se je počel baviti Darwin z rejo golobov in drugih domačih živali ter domačih rastlin. Kako postopajo pač živinorejci ali vrtnarji, ako žele doseči kako posebno pasmo? Vsa živa bitja imajo lastnost variacije t. j. da potomci niso nikdar niti popolnoma enaki starim, niti popolnoma enaki med seboj, eden je manjši, drugi je večji, ta je svetlejši barve, oni temnejši itd. Ako hoče n. pr. napraviti vrtnar iz bele cvetke rdečo, izbere med belimi ono, ki ima najbolj rdečkast ton, ter poseje njeno seme. Večina novih cvetk bo imela oni rdečkasti ton, nekaj jih bode pa svetlejših, a nekaj tudi še bolj rdečkastih. Te slednje zopet vrtnar izbere ter poseje njih seme. Med potomci teh bodo nekatere rastline, ki bodo še bolj na rdečce variirale, te bode zopet vrtnar izbral, posejal itd. Po 5 do 10 kratnem ponavljanju tega postopanja doseže tako več vrtnar skoro vsako poljubno barvo cvetk. To je bilo tudi načelo, po katerem je postal človek, ko si je vzgojil razne pasme domačih živali in rastlin. Darwin je primerjal te pasme z vrstami (species) živih bitij sploh ter si je torej postavil vprašanje: niso li morda razne vrste živih bitij nastale po tem načelu? Ni li morda v naravi kak princip, ki tudi na sličen način izbira, kakor vrtnar ali živinorejci? Kako je našel odgovor na to vprašanje, smo že gori pojasnili: boj za obstanek je ta princip, ki izbira najprikladnejše oblike. One variacije, ki so najbolj prilagodene življenjskim pogojem, se ohranijo v boju za obstanek, one najbolj uspevajo in se najhitreje množe ter izpodrinejo tako polagoma manj prikladne variacije, ki so v boju oslabele in ki morajo radi tega s časom izumreti. Da pojasnimo na konkretnem slučaju ta nazor, vzemimo razmerje med zverinami in živalimi, ki jim služijo v plen, n. pr. gazelami. One zverine, ki tako varirajo, da so njih mišice posebno jake, da zamorejo dobro skakati in teči, bodo najbolj uspevale, ker bodo ujele največ plena. Dobro uspevale bodo pa tudi zverine, ki imajo dobra čutila, dobro oko in dober vonj, in ki so take barve, da se morejo kolikor mogoče neopaženo približati gazelam. Te dve variaciji bosta torej v boju za obstanek zmagali, oni bodeta dobili največ hrane ter se bodeta radi tega najbolj plodili. Druge manj prikladne variacije zverin bodo počasi izumrle. Na ta način se bosta iz ene vrste zverin razvili dve vrsti, ena s posebno jakim mišicami, druga z dobrimi čutili in z barvo, ki se malo razlikuje od tal. Istotako se bodo tudi gazele spopolnile. Pri gazelah bodo uspevale vari-

jetete z dobrim vidom in vonjem ter z dolgimi nogami in lahkim vitkim stasom, torej variacije, ki bodo najboljše in najbrže mogle zverinam uteči; počasne in neoprezne variacije bodo pa izumrle, ker jih bodo zverine raztrgale.

To je princip, ki ga je uvel Darwin kot razlago za descendenco, kot razlago za postanek onih tako prikladnih in smotrenih oblik, ki jih najdemo povsodi v organski naravi. Nazval je to načelo naravni izbor ali selekcijo (natural selection). Toda Darwin ni bil mnenja, da je to edini faktor, ki deluje pri tvorbi raznih form. On je bil prepričan, da se lastnosti pridobljene v individualnem življenju podedujejo na potomce, da so torej prilagodenja dedna. Mnogo novih oblik je po njegovem mnenju nastalo na ta način, da so se prilagodile na nove razmere in da so se ta prilagodenja podedovala na njih potomce; selekcija je bila lahko pri tem izključena. Organi, ki se mnogo uporabljajo, se ojačajo in spopolnijo, n. pr. mišice pri telovadcih, organi, ki se ne uporabljajo, oslabe. Da so n. pr. podzemski živali slepe, razlaga Darwin tako, da te živali pod zemljo niso več upotrebljale svojih oči, oči so torej oslabele in to se je podedovalo na potomce, kjer se je ta lastnost še bolj utrnila, tako da so s časom oči popolnoma degenerirale in izginile. Tudi križanje dveh variacij je po Darwinovem mnenju pod gotovimi pogoji v stanu proizvajati nove oblike.

To bi bile vodilne misli glavnega Darwinovega dela »On the origin of species by means of natural selection« (o postanku vrst s pomočjo naravnega izbora), ki ga je izdal l. 1859. V tem delu je harmonički razvrstil dejstva, ki pričajo za descendenčno teorijo in za teorijo selekcije, podatke, ki jih je tekom let zbral z neumorno marljivostjo.

Uspeh Darwinovega dela je bil velikanski. Bijološka znanost si je sedaj takorekto oddahnila; večina tedanjih bijologov je čutila paradoksnost dogme o stanovitnosti vrst, toda niso si znali pomagati; Darwinov nauk je na mah pojasnil vse probleme primerjajoče anatomije in embriologije, paleontologije in sistematskih strok. V kratkem je pridobil Darwin večino bijologov na svojo stran in na plodovitem temelju descendenčne teorije so se razvile nove biološke discipline, kojih smoter je bil, dognati sorodstvo raznih skupin živih bitij, dognati njih rodovnik. Na celi črti je zmagal Darwin, descendenčna teorija je postala v kratkem nerazrušna posest bijologije, ki se je pod njenim vplivom razvela v najobširnejšo naravoslovno stroko.

V delu »Origin of species« Darwin ni priobčil vsega, kar je v teku let proučil in opazoval, nego samo glavne poteze. V naslednjih letih je izdal še nekaj del, v katerih je obdelal nekatere posamezne točke iz problema descendenčne teorije, ki jim je posvetil pri svojih dolgoletnih poskusih in raziskavanjih posebno pozornost. L. 1868. je izšlo delo »The variation of animals and plants under domestication« (O variaciji udomačenih živali in rastlin), v katerem je obširno objavil svoja temeljita opazovanja o variacijah in bastardovanju raznih domačih živali in rastlin ter je s tem podrobneje utemeljil svoja izvajanja o razvoju vrst iz posameznih varietet.

L. 1871. je naposled priobčil delo »The descent of man, and selection in relation to sex« (O izvoru človeka in o spolnem izboru), ki je tudi v krogih lajkov vzbudilo zanimanje. Že v »Origin of species« najdemo stavek: »Razjasniti bode najbrže mogoče izvor človeka in njegova zgodovina«. Toda Darwin tedaj (l. 1859) še ni hotel izreči določno svojega mnenja o tem problemu, ker je bil misli, da bi to utegnili marsikoga odvrniti od njegovih teorij. Darwinovi pristaši Huxley, Haeckel, C. Vogt i. dr. so svojega mojstra prehiteli ter so že početkom 60 let izveli konsekvence descendenčne teorije tudi za človeka. Teh izvajanj so se seveda takoj polastili razni popularizatorji znanosti, posebno tedanji materialisti ter so na precej nedelkaten način raztrabili nauk o postanku človeka ter obenem skušali pri tem poudarjati svoje materialistične nazore, kot da so ti slednji v kaki zvezi z Darwinovimi teorijami in vobče z naravoslovjem. Dendaj, ki so ga dvignili materialisti, gotovo ni bil na korist popularizaciji Darwinovih naukov, kajti mnogo lajkov je dobilo vtisk, da sta descendenčna teorija in materializem eno in isto; ker se radi svojega svetovnega nazora niso strinjali z materializmom, so zavračali potem tudi Darwinovo delo »Descent of man« radi tega na kroge lajkov ni napravilo istega vtiska, kot bi ga bila napravila ta temeljita, znanstvena in stvarna publikacija, da niso preje materialisti s svojimi napadi na

razna svetovna naziranja odvrnili nekaterih krogov.

Za naravoslovce, ki so priznali descendenčno teorijo, je bil nazor, da se je človek razvil iz nižjih bitij samo ob sebi umeven in Darwin sam je rekel, da je to delo priobčil, le ker je imel že dolgo časa napisano. Dasi so bile one konsekvence že 10 let znane, so vendar posamezna poglavja v »Descent of man« prinesla dokaj novih in važnih opazovanj, ki so v marsičem utrdila temelje človeške filogenije.

Največje važnosti je pa oni del te knjige, ki govori o spolnem izboru. V teh izvajanjih je objasnili Darwin postanek takozvanih sekundarnih spolnih lastnosti. Samei se pri mnogih živalih ne razločujejo od same samice samo po spolnih organih nego tudi po drugih morfoloških lastnostih n. pr. rogovjih pri jelenih, krasnem perju pri raznih pticah itd. Od kod ta razlika? Od kod to, da se sameci odlikujejo pred samicami s posebno jakostjo, ali pa s prekrasnimi barvami? Darwin je pokazal, da deluje tu neke posebne vrste izbor. Pri raznih sesavcih, n. pr. pri prežvekovalcih, se bore sameci med seboj za samice, najmočnejši samci in sameci z največjim rogovjem zmagaajo pri tem ter se polaste samice; plode se torej pred vsem sameci, ki so najmočnejši in imajo najprikladnejše orožje za boj; jasno je, da se morajo te lastnosti pri samecih vedno bolj in bolj razvijati, kajti od vsake generacije se plode samo oni sameci, pri katerih so te lastnosti posebno razvite. Pri večini ptic si sameci naravnost izbirajo samice, ki imajo najlepše perje; sameci se postavijo pred samice, razprosto svoje peroti in kažejo svojim miljenkam lepoto svojega perja, samice si nato izberejo najlepše samce ter se z njimi parijo. Te vrste izbor deluje skoro tako precizno, kakor umetni izbor živinorejcev in vrtnarjev, zato so tudi sekundarne spolne lastnosti pri nekaterih formah silno razvite.

Z omenjenimi knjigami pa še ni zaključena vrsta Darwinovih del; kmalu za »Descent of man« je izšlo delo »The expression of the emotion in man and animals« (o izrazu duševnih čutov pri človeku in živalih), nadalje »Insectivorous plants« (o žužkojedih rastlinah), »The effects of cross and self fertilisation in the vegetable kingdom« (o posledicah mešanega in lastnega oplojenja v rastlinstvu), »On the various contrivances by which orchids are fertilised by insects« (O raznih napravah za oploditev orhidej s pomočjo žuželk, izšlo že l. 1862), o ovijajočih se rastlinah, o gibanju rastlin, razun tega cela vrsta manjših razprav in spisov polnih genijalnih refleksij ter važnih in silno zanimivih opazovanj iz vseh polj žive prirode.

Ako pregleduješ vsa ta Darwinova dela, ki jih je cela biblioteka, se ti zdi skoro neverjetno, da je zamogel duh enega moža tako neizmerno množino dejstev obvladati, in to suvereno obvladati, ter jih združiti v genijalno poslopje descendenčne teorije in teorije selekcije.

Kmalu bode poteklo 30 let, odkar krije zemlja ostanke Darwinove, toda duh njegov preveča bijološke znanosti danes bolj kakor kdaj prej. Descendenčna teorija je postala nerazrušljiva last znanosti, nobenega bijologa ni dandanes več, ki bi se protivil teoriji naravnega razvoja; tudi znanstveniki, ki stoje na verskem stališču, so priznali v polni meri nauk o descendenčni, saj to ni dandanes več teorija, to je naravoslovno dejstvo, saj nam te nauke potrjuje vsak dih, vsak mik prirode.

Kar smo rekli o descendenčni teoriji ne velja v toliki meri za selekcijsko teorijo. Kar se tiče pojasnjenja pravih vzrokov razvoja, smo dandanes še precej oddaljeni od popolnega umevanja vseh činiteljev, ki tu delujejo. Tudi ako obvelja selekcijska teorija v polni meri, ostane še vedno vprašanje po vzrokih variacije organizmov, problem, ki ga bode le eksperimentalni potom mogoče razjasniti. Razun tega mnogo učenjakov dandanes ne pripisuje naravnemu izboru iste važnosti kakor prej, da, nekateri učenjaki popolnoma zametujejo selekcijsko teorijo ter skušajo vse potom direktne prilagodenja organizmov razložiti. Z druge strani pa zopet Weismann in njegova šola povzdigujejo selekcijo kot edini vzrok descendenčne ter zametujejo vse druge razlage. — Bodi si, da je že selekcija večjega ali manjšega pomena, na vsaki način je gotovo: da obstoji boj za obstanek, da obstoji spontanna variacija organizmov, da obstoji dednost teh variacij; logiška posledica teh faktorjev je selekcija ali naravni izbor. V koliko pa je pri tvorbi živih bitij deloval ta naravni izbor, v koliko pa drugi procesi — tega dandanes še ne moremo točno dognati. Toda to nikakor ne umanjša zaslug Darwinovih. S selekcijo nam je po-

(Dalje v prilogi).

V študentskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

Helena je blizu mestne hiše srečala staro ženo in je z njo govorila. To priliklo je porabil baron Plass. Kar je mogel je hitel po ovinku na nasprotno stran mestne hiše in se od tam počasnih korakov bližal Heleni. Ta ga ni spoznala in ko se je poslovila od stare žene, je hotela švigati mimo njega, a baron Plass jo je ustavil.

»Vi — gospodična Helena,« je vzkliknil baron Plass, in se delal silno začudenega. »Kod pa hodite tako pozno in v tem vetru?«

Helena je bila vesela, da je vide-la Plassa in mu je prijazno odzdravila.

»Opravke sem imela in sem se nekoliko zamudila,« je odgovorila, a četudi je bil njen odgovor odkritosten, nezaupnemu Plassu ni zadostoval. Misli je, da se Helena nalašč neče jasneje izraziti o svojih opravkih, ker jih ni nič imela nego se vrača z ljubzenskega sestanka.

»Kaj se nič ne bojite?« je vprašal Plass in se obrnil, da bi Heleno spremljal. »Razen naju že ni žive duše na trgu. Stejem si v dolžnost, da vas kot zaščitnik spremim do doma.«

Vzlic vetru sta šla prav počasno in Helena je popolnoma pozabila, da se ji mudi domov.

»Moral sem danes še zvečer z doma, da poskrbim nekaj stvari za Franeka,« je pojasnjevala, kakor bi

čutila potrebo se opravičiti, da je še tako pozno na ulici.

»Preveč ga bode razvadili,« je pripomnil Plass resno. »Zdi se mi sploh, da je že jako razvajen...«

»Da... to je mogoče,« je menila Helena, »a kaj hočete, saj pod milim nebom nima pravzaprav nikogar kot mene...«

Dvignila je glavo in naglo z ne navadno vneto dostavila:

»In jaz nimam nikogar na svetu kot njega... Vi tega seveda ne razumete... Vi se ne morete zamisliti v naše razmere... A drug drugemu bi žrtvovala vse in dala tudi življenje!«

Na barona so te besede napravile globok vtisk. Ni mislil, da se imata Helena in Franek tako rada, ni pojmlil, da se moreta tako rada imeti. Toda začelo se mu je dozdevati, da je poprej s svojo ostro sodbo Heleni delal krivico in očital si je, da še ni poskusil temu dekletu pogledati v dušo.

Korakal je molče mimo nje in poslušal kar mu je pripovedovala o svojih domačih razmerah in posebno o Franeku. Njene misli so bile vedno pri njem in o njem je največ in najraje govorila. In baron Plass je poslušal te vsakdanjosti tako pazno, kakor da čuje najinteresantnejše stvari.

Celo ko sta že stala pred vratmi, nista mislila na ločitev, a ko se je Helena končno hotela posloviti, jo je baron Plass zadržal.

»Dovolite mi, da vas nekaj vprašam,« je dejal baron Plass, držeč Heleno za roko. »Srečal sem vas pri

Strelišču — saj veste — z nekim spremljevalcem. Povejte mi, gospodična, ali vas večkrat slučajno sreča in spremlja?«

»Dvakrat sem ga tam našla,« je odgovorila Helena čisto mirno, kakor da govori o stvari, ki nima zanj niti najmanjšega pomena. Pogledal ji je v oči in videl tam tako jasen izraz čistosti in nedolžnosti, odkritosrčnosti in zaupanja, da ga je spreletela kar topla. V svojem sreju jo je prosil odpusčenja, da je zamogel samo trenotek o njej slabo misliti, le samo en hip o njej imeti slabo sodbo. Zdelo se mu je, da bi storil brutalnost, če bi to čisto bitje svaril pred Spinettijem ali je opozarjal na nevarnosti in zapeljivosti, ki mu groze v aristokratskih krogih. Rekel je, da bi omadeževal to čistost, če bi Heleno opozoril na izpridenost ljudi.

»Lahko noč,« je rekla Helena, ko je videla, da Plass ničesar ne odgovori in lepa hvala za spremstvo.«

»Lahko noč,« je odgovoril baron Plass, a ni izpustil njene roke, nego samo gledal v njene oči, ki so mu toliko povedale, dasi se Helena v svoji deklisli nedolžnosti tega še zavedala ni.

Helena je poskusila umakniti svojo roko iz Plassove roke, a ko je to baron začutil, se je hitro nagnil in je poljubil to roko, Helena je zdrhtela in v istem hipu že tudi ubežala v hišo.

»Lahko noč — lahko noč,« je baron Plass za njo zaklical v vežo in odšel s srcem, v katerem je bilo samo veselje.

kazal važen faktor, ki ga bomo morali gotovo vedno upoštevati; natančno pojasniti vse vzroke razvoja je pač enemu človeku nemogoče; le stotine in stotine eksperimentatorjev zamore v teku stoletij obdelati to ogromno polje problemov. Dokler ne vemo točno, kaj je življenje, nam tudi ne bode mogoče, dati točen odgovor na vprašanje po vzrokih razvoja. Tu je treba nadalje hoditi po poti, ki nam ga je pokazal Darwin, nadalje opazovati in eksperimentovati. Da je tu napredek res mogoč, nam kažejo krasni poskusi Staudfussa, ki se mu je posrečilo s toploto in mrazom na razvoj metaljev tako vplivati, da so premenili svojo barvo ter so to premembo podedovali i njihov potomci.

Ako napreduje znanost i v bodoče tako, kakor odkar je prubudil duh Darwinov, ako bode hodila po potih, ki jih ji je očrtal ta genij, smemo upati, da se bode morda naposled le posrečilo dvigniti tudi poslednji pajčolan, ki zakriva lice matere narave.

Temelj današnji biološki znanosti je položil Darwin; to je in ostane neizbrisljivo dejstvo v zgodovini znanosti, kar je bil Newton za fiziko in astronomijo, to je Darwin za biologijo. Stoletja in stoletja bodo potekla, pozabljena bode že morda večina raziskovalcev in opazovalcev, ki so pomagali graditi veličastno slopje prirodoslovja, toda dokler bode človeštvo stremilo za spoznanjem narave, bodeta mu svetila iz preteklosti z vedno isto jasno svetlobo dve zvezdi: Newton in Darwin.

Dr. Boris Zarnik.

Obrambni vestnik.

Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda se je ustanovila v Čepovanu. Nova podružnica obeta postati najmočnejša in najdelavnejša med goriškimi podružnicami. Čepovanska podružnica šteje namreč že sedaj 80 članov razum podpornikov. Čast takšni narodni zavednosti in požrtvovalnosti!

Ne dajmo se osramotiti od nemških Kočevarjev! Nemški Kočevarji se dobro zavedajo kolike važnosti je sloga v obrambnem delu. Zato so si osnovali »Verständigungs- Ausschuss« (odsek za sporazumljenje). Nedavno je imel ta odsek sejo, v kateri sta govorila nemško-liberalni župan Loy in dekan Erker v popolno istem istem nacionalnem duhu. — Tudi glede narodne požrtvovalnosti nas postavljajo kočevske občine v senca. Zadržne čase je več revnih kočevskih občin davevalo za »Schulverein« po 20 K.

Delovanje »Schulvereina«. Zadržni teden se je ustanovilo 17 novih podružnic nemškega »Schulvereina« med temi 9 na Stajerskem in 1 na Koroškem. Vseh podružnic je sedaj 141. V zadnji seji je »Schulverein« dovolil med drugimi sledeče podpore: za zidanje šole v Velenju, za šolsko kuhinjo v Laškem, za učila v Št. Ilju, za gradbo in opravo podružnične šole v Rodinah pri Črnomlju, za učiteljske in učeniške razne »Studentenheime« po Slovenskem i. t. d.

Nemci v Trstu pridno gradijo nemški most do Adrije. Imajo že vsa mogoča nemška bojna društva, a sedaj so si ustanovili še svoj tiskovni odsek, ki bo zalagal tu — in izenemske časopise z izmišljenimi jeremiadami o tržaškem nemstvu. Vlada in Italijani pa še vedno potiskajo glave v pesek ter nočejo videti nemške nevarnosti.

Kako delajo Čehi. Češko šolsko društvo je stanovilo zadnje čase dve zasebni meščanski šoli v Brnu in v Konicah. Kdaj bo pač naše šolsko društvo moglo začeti misliti na meščanske in srednje šole? Kadar bo prevzel vse Slovence duh narodne požrtvovalnosti, kakršna je splošno med Čehi.

Čehi na Nižje Avstrijskem. Nemci so po pravici boje češke vztrajnosti in žilavosti. Dočim je bilo na Nižje Avstrijskem leta 1880 le 68.158 Čehov, bilo jih je leta 1890 že 98.117 (+44%), a leta 1900 pa že 142.778 (+46%). Med Čehi na Nižje Avstrijskem je 10.760 kmetovalcev (1 1/2 vseh posestnikov), 80.065 industrijcev (6,6%), 20.368 pri trgovini in prometu (3,6%), 9623 v državnih, deželnih in občinskih službah (2%) in 4869 vojakov (10,1%). Samostojnih je Čehov 11.776 (2,2%), uradnikov 1698 (1,4%), delavcev 51.282 (17%), dniarjev 5826 (7,6%), rodbinskih 51.655 (3,8%). Samo pri 4 filijalkah »Živnostenske banke« je 217 uradnikov. Vloge so dosegle 26 milijonov kron.

Gališki deželni zbor za prosveto. Gališki deželni zbor je dovolil za privatno gimnazijo v Tešnu 5000 K, za konvikt na tem zavodu 28.000 K in za Sokolska društva 10.000 K.

Gonja proti češkoradikalni stranki.

Praga, 19. februarja. Ves večerajšnji popoldne so preiskovalni sodniki zasliševali osumljence, pri katerih je policija izvršila hišno preiskavo. Poslanec Klofač, ki je imel namen odpotovati na Rusko, je preiskovalni sodnik sporočil, da je njegova navzočnost v Pragi nujno potrebna. Za danes so vsi osumljenci znova povabljeni pred preiskovalnega sodnika. Na temelju pri hišnih preiskavah zaplenjenega materiala se je uvedla kazenska preiskava proti tem-le osebam: Proti poslanecem Choen, Buřivalu, Slami in Klofaču, proti načelniku češko-narodne železničarske organizacije. Vojni, proti strankinemu tajniku Seidlu, proti strankinemu blaginiku Kralu, proti članom izvrševalnega odbora Kondi, Babišku, dr. Hübschmannu, Klecku, Hadu, Hanslečku, Havličku, Hajerju in Trnbornemu in končno proti uredniku »Českega Slova« Pichlu, Stribenemu in Špatnemu. Okrožno sodišče v Plznu je uvedlo kazensko preiskavo proti poslancu Freslu in sicer radi zločinov razžaljenja veličanstva, javne nasilnosti in zaplenjanja k hudodelstvu. Poslanec Fresl je imel baje pri neki predstavi v gledališču govor, v katerem je šenal proti Nemcem. V tej stvari sta bila zaslišana mestni svetnik Forman in ravnatelj češkega mestnega gledališča Rytel.

Policija je prišla na sled, da je protivojaška propaganda zelo razširjena tudi med vojaštvom. Pred vsem se je dognalo, da je sedež protivojaške propagande Slany. Orožništvo je dobilo nalogo, naj v tem oziru poizveduje. Poizvedbe so dognale, da se v Slanah zbirajo na tajne sestanke češki podčastniki 11. in 75. pehotnega polka. Pred tremi tedni je prišlo orožništvu na ušesa, da imajo podčastniki sestank v neki privatni hiši. Orožniki so pod poveljstvom svojega častnika vdrl v hišo ter jo preiskali od strehe do tal, ne da bi kaj samljivega našli. Selekso s silo vdrl v privatno stanovanje hišnega posestnika, so našli v sobi 30 podčastnikov, ki so bili tako presenečeni, da niso mogli skriti niti enega izmed kompromitirajočih spisov. Žandarmi so vojake razorožili in jih še isti večer izročili garnizijskemu sodišču v Pragi. »Pester Lloyd« poročajo iz Prage baje iz povsem zanesljivega vira, da so hišne preiskave pravile na dan material veliko večje važnosti, kakor se je doslej mislilo. Preiskave, izvršene v Pragi, kakor tudi iz Bosne in Hrvaškega dobljeni podatki dokazujejo baje, da so dobivali Srbi natančna poročila iz Prage tako o razmerah in o gibanju avstro-ogrške armade, kakor tudi o dispozicijah vojne uprave.

Vojna ali mir?

Dunaj, 19. februarja. Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand se vrne iz St. Markovja 23. t. m. V političnih krogih pripisuje njegovemu povratku veliko važnost, ker so mnega, da je v zvezi z dogodki v Srbiji. Koncem tega meseca se ima namreč odločiti, kaj bo storiti proti Srbiji, ako ne bo ustavila svojega oboroževanja.

Pariz, 19. februarja. »Matin« priobčuje brzojavke iz Rusije in Italije, v katerih se zatrjuje, da je Avstro-Ogrska Srbiji že poslala ultimatum, v katerem zahteva, da ustavi najkasneje do 1. marca svoje vojne priprave, sicer da prične takoj z vojno.

London, 19. februarja. »Daily Mail« javlja iz Petrograda: Avstro-ogrski poslanik je v četrtek zapušno sporočil ruski vladi, da bo Avstro-Ogrska začasno zasedla Srbijo, ako leta na bo takoj prenehala z oboroževanjem.

London, 19. februarja. Petrogradski dopisnik lista »Times« javlja, da vlada v vseh krogih trdno prepričanje, da je neizogibna splošna evropska vojna, ako bo Avstro-Ogrska skušala izvesti svoje vojne načrte proti Srbiji.

Dunaj, 19. februarja. O napestosti med Avstro-Ogrsko in Srbijo sidiijo v dobro poučenih krogih takole: Avstro-Ogrska mora zahtevati, da se v kratkem pojasne odnošaji s Srbijo. Avstro-ogrski monarhija hoče imeti jasen odgovor, ali ima Srbija vojne namene ali ne. Ako Srbija hoče imeti vojno, bo Avstro-Ogrska takoj posegla po orožju, ker je takšen oboroženi mir, ki vlada sedaj, za dje časa neznošen. Zato bo Srbija v najkrajšem času postavljena pred alternativo, da voli med vojno in mirom.

London, 19. februarja. »Daily Mail« javlja iz Petrograda, da vlada v vseh diplomatskih in političnih

krogih prepričanje, da je vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo neizogibna. V ruski armadi je opažati močno gibanje proti Avstriji. Častniki moskovske posadke prirede jutri šhod, na katerem bodo protestirali proti ekspanzivnosti Avstro-Ogrske. V Moskvi so prepričani, da bo Rusija takoj nastopila proti Avstro-Ogrski, ako bile ta pričela s vojno proti Srbiji. Vsi večji listi so poslali že svoje vojne poročevalce v Srbijo.

Dunaj, 19. februarja. Ruski poslanik v Belgradu, Sergejev, ki je došel predvečerajšnjim semkaj, se je večeraj zopet vrnil v Belgrad, dasi je bil namenjen v Petrograd. Kaj je povzročilo njegov nenaden povratek v Belgrad, ni znano.

Sklicanje parlamenta in delegacij.

Dunaj, 19. februarja. Zatrjuje se, da bo državni zbor sklican v najkrajšem času in sicer na zahtevo ministra zunanjih del barona Aehrenthala.

Kot ena prvih točk v prvi seji parlamenta bo volitev delegatov. Baron Aehrenthal potrebuje forum, kjer bo lahko opravičil svojo politiko ne samo pred avstro-ogrsko javnostjo, marveč pred vso Evropo.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 19. februarja. Narodna skupščina je izrazila svoje nezaupanje poljedelskemu ministru Kostu Glavinici. Posledica te nezaupanice je bila, da je ves Velimirovičev kabinet podal demisijo.

Kralj bo sestavo novega ministristva najbrže poveril Pašiću. Pašić bo imel predvsem nalogo, sestaviti koalicijski kabinet, kar pa se mu bo težko posrečilo. Najbrže bo Pašić prisiljen sestaviti svoj kabinet iz samih staroradikalcev. V tem kabinetu bo dr. Paču finančni minister.

Dopisi.

Iz Domžal. Predpustna veselica, katero je priredilo naše tleladno društvo »Sokol« dne 7. t. m. uspela je nad vse pričakovanje sijajno. Prostori br. Kuharja, kjer se je vršila veselica, so bili okusno okrašeni s sokolskimi emblemi, zelenjem in trobojnicami; dekoracija veselinih prostorov, katero so oskrbeli člani naraščaja, je splošno ugajala, najlaskaveje pa so se izražali o njej navzoči ljubljanski gostje. Pri veselici je sviral oddelek kamniške godbe na lok pod osebnim vodstvom g. Novotnega. Udeležba je bila mnogoštevilna; poleg najodličnejših Domžalčanov in Stobljanov, omenjamo drage nam goste iz Ljubljane, Ihana, Vira, Doba in Brda, osobito pa se nam je spomniti naših vrlih Mengšanov, ki so v tako častnem številu posetili našo prireditev in tako dejansko dokazali iskrene simpatije, ki jih goje do našega »Sokola«. Zabava je bila nepriključna in jako animirana, zlasti je ugajal komični prizor g. Jezernika, ki se je izkazal izbornega specialista, kateri uame izvršiti tudi najtežje operacije, kadar se komu jame v »glavi mešati«. Plesalo se je do ranega jutra, in so zadnji neumorni plesalci odhajali z veselico, ko je bil že beli dan. Na to svojo prireditev sme biti domžalski »Sokol« opravičeno ponosen, kajti uspela je i v moralnem, i v gmotnem oziru povsem zadovoljivo. Čisti dohodek znaša 200 K, za nase razmere gotovo znatna vsota, h kateri so mnogo pripomogli oni, ki so se s preplačili spomnili našega sokolskega sklada. Tem in vsem cenjenim udeležnikom bodi tem potom izrečena zahvala z iskreno željo, da se snidemo na veselici, ki jo namerava prirediti domžalski »Sokol« tekom letošnjega poletja.

Na zdari!

Iz Logatca. Gorenjelogaško bralno društvo je priredilo preteklo soboto svojo predpustno veselico, ki je bila zelo dobro obiskana in je v vsakem oziru vrlo uspela. Poleg domačinov iz Gor. in Dol. Logatca posetila je priredbo tudi deputacija Čitalnice iz Hotederšice. Obsežni spored, ki je vseboval enodejanske »Raztresenice« in »Dobro došli! Kdaj pojdetje domov?« ter komični prizor »Pravi prijateljici«, ženska dvospeva »V tih noči« in »Slovenskim mladencam« in tri moške četverspeve, proizvelo se je nepričakovano dobro. Gospoda Jazbec in Punčuh ter gospica J. Wisjak pridobili so si s svojo naravno, neprisljeno igro hipoma naklonjenost občinstva ter so bili burno aklamirani. Gospa Strmole in gospica Delac ste s svojo dobro premišljeno igro vnovič dokazali, da ste vrlo rutinirani igralci, ki bi lahko tudi na kakem večjem odru z uspehom nastopili. Posebno ugajal pa je občinstvu gosp. T. Tollazzi. Le-ta je v igri »Dobrodošli!« kot stric Koščak s svojo originalno masko in drastično igro izvalil prav homeričen smeh pri poslušalcih. Nič manj kot igre obneslo se je tudi petje. Gospa Anica dr. Krautova in gospica F. Gostiša ste se s

svojimi ljubkimi glasovi in izrazovitim ter pravilnim prednašanjem izkazali kot izborni pevki ter želi obilo pohvale, nakar ste pridali vsaka še eden samospev, katero je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Dvospeve in samospeve spremljevala je na klavirju s finim čutom gospica Kokalj. Pohvalno omeniti se mora tudi ubrano petje moškega četverspeva, ki je tudi pozneje med prosto zabavo še razveseljeval poslušalce. Po končanem sporedu se je razvil v krasno odličnem salonu Franceta Gostiša, kjer se je vršila veselica, živahen ples, ki je trajal do ranega jutra. Tudi gmoten uspeh veselice je zelo povoljen, vsled česar je odbor Bralnega društva lahko ponosen na svojo vrlo uspešno prireditev. 6.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, dne 19. febr.

Predseduje župan Ivan Hribar, vlado zastopa vladni svetnik Kremenšek. Overovatelja zapisnika obč. svet. Gorše in Plantan.

Naznanila predsedstva.

Župan poroča o dopisu finančnega ravnateljstva, glasom katerega so posebne davčne olajšave za novo zgrajene hiše v Vodmatu po izreku finančnega ministristva nedopustne, ker se določbe glede teh olajšav nanašajo edino le na svojočasne teritorialne razmere mesta Ljubljane, ko Vodmat še ni bil priključen mestu.

C. kr. deželno predsedstvo je sporazumno z deželnim odborom odobrilo izpremembo regulacijskega načrta za oni del mesta, ki se imenuje »na Prulah«.

Glede na to, da je svoj čas obč. svetnik Likozar opozarjal na nedostatek, da sprevedniki cestno železnice nimajo svojih uravnanih po železniških, je ravnatelj Cihna po naročilu županovem v tej zadevi posredoval pri vodstvu cestne železnice, ki je izjavilo, da imajo sprevedniki uravnane ure po srednjeevropskem času. Vodstvo je obljubilo, da bo ustreglo po obč. svet. Likozarju izraženi želji.

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Sprejem v domovinsko zvezo.

Poročevalec dr. Zarnik poroča o sprejemu v domovinsko zvezo mestne občine ljubljanske. Sprejelo se je v zadnjem času 122 oseb, ki so si pridobile to pravico, obenem z njimi pa tudi soupravičenih 45 zakonskih žen in 111 otrok.

Sprejem se je zagotovil pod pogojem, da si pridobe avstrijsko državljanstvo, Katarini Egy, Jakobu Flüglu in Pavlu Magdiču.

Odklonil pa se je sprejem vsled pomanjkanja potrebnih predpogojev 31 osebam in z njimi 12 zakonskim ženam in 29 otrokom, skupaj 72 osebam.

Nemško dopisovanje c. kr. deželne vlade.

Poročevalec obč. svet. dr. Triller poroča o dopisu županovem glede nemškega dopisovanja c. kr. deželne vlade mestnemu magistratu v stvarih samosvojega področja: Kakor znano, je poslovni jezik magistrata stolnega mesta Ljubljane slovenski, vzlico temu pa dopisujeta c. kr. deželna vlada in c. kr. deželni šolski svet mestnemu magistratu v nemškem jeziku in to ne samo v prenešenem, temveč celo tudi v samosvojem delokrogu, kakor kaže slučaj, ki se je zgodil v domovinski zadevi Miklavža Škrjanca in Jožefa Kramarja, v kateri je izdala deželna vlada vzlico temu, da spada zadeva v samosvoje področje mestne občine ljubljanske in občine Šmarje, nemški odlok.

Personalni in pravni odsek se je posvetoval v tej zadevi ter prišel do zaključka, da je pač skrajni čas, da občinski svet povzdigne svoj glas ter najodločnejše protestira proti takemu postopanju c. kr. deželne vlade, kajti le tedaj je upati izboljšanja teh neznošnjih razmer, ako bomo pri vsakem takim slučaju neizprosno, nepremakljivo stali na stališču svojih zajamčenih pravic.

Vlada v jezikovnem oziru ne pozna nobene razlike med samosvojim in prenešenim delokrogom občine. Kar zadeva prenešeni delokrog, se bomo pač res še dolgo borili, predno bo vlada upoštevala poslovni jezik naše občine. Sklicuje se namreč pri tem vlada na ono fikcijo internega jezika, katerega se poslužuje v poslovanju z vsemi podrejenimi oblastmi, med katere spada tudi naš mestni magistrat v prenešenem delokrogu. Današnji slučaj pa ne spada v prenešeni delokrog, temveč v samosvoj delokrog mestne občine. Tu je občina ekiparirana vsaki drugi stranki. Kakor ima vsaka stranka, kar posebno naglašam, pravico, da ji mora vlada odgovarjati na slovenske dopise v slovenskem jeziku, ima enako pravico tudi občina. Ali vlada ne vpoštevata tega, kar znači še bolj kričečo krivico, če upoštevamo dejstvo, da je ministristvo notranjih zadev že prej, predno je bil usakojen člen 19. državnih osnovnih zakonov, ki zagov-

javlja vsakemu jeziku v državi popolno enakopravnost, z naredbo z dne 6. avgusta l. 1867, št. 3968, naložilo deželni vladi kranjski, da mora v vseh slučajih, ko so stranke nezmožne nemškega jezika, jemati na zapisnik izključno slovenski in isto tudi, ako stranke to zahtevajo. Tako je bilo pred 42 leti, a sedaj po 42 letih, ko je že usakojena ta pravica, prezira to pravico deželna vlada, kar je tem bolj vredno obžalovanja, ker nam je te pravice priznala svoj čas celo absolutistična vlada! (Klici: »Čujtel!«)

Govornik je mnenja, da bo vlada tu ugovarjala, da stvar spada v prenešeni delokrog, kakor je to storila v slučaju, ko je predsedstvo deželnega sodišča v zadevi obrnega sodišča doposlalo mestnemu magistratu nemški dopis. Magistrat je ta dopis zavrnil, a predsedstvo deželnega sodišča se je obrnilo na deželno vlado, ki je poslala ta dopis zopet mestnemu magistratu z nemškim dopisom, češ da mora magistrat sprejeti dopis, ker je pisan v enem deželnih jezikov, in to tembolj, ker zadeva spada v prenešeni delokrog. Slo je tu edino le za nastavev obrtnega sodišča, kar se pri najboljši volji ne more smatrati za stvar prenešenega delokroga, a vzlico temu se je deželna vlada gerirala kot predpostavljena oblast mestnega magistrata ter zapovedala, da magistrat reši nemški dopis.

Današnji slučaj pa je še jasnejši, ker zadeva stvar domovinsko pravico, kar gotovo spada v samosvoj delokrog občine. Miklavž Škrjanec in Jožef Kramar iz šmarske občine sta prosila za sprejem v domovinsko zvezo ljubljanske občine. Občina je prošnjo odklonila, a deželna vlada je njeno pritožbo rešila v nemškem jeziku, vzlico temu, da niti ona dva ne razumeta nemški in da je s tem tudi županstvo v Šmarju dobilo nerazumljiv dopis. Tu pač ni mestni magistrat podrejena oblast deželne vlade, temveč navaden občinski urad, ki ima, kakor vsaka stranka, svojo samostojno rekurzno pravico. Tu je pač razvidno, da deželna vlada ne priznava mestni občini pravice, da sme zahtevati v samosvojem delokrogu respektiranje našega slovenskega jezika, kakor sme to zahtevati vsaka privatna stranka.

Žalibog je v tem slučaju zamujena prilika, da bi si ljubljanska mestna občina poiskala svojo pravico pri državnem sodišču. Da se pa v bodoče ne bodo zopet dogajali taki slučaj, predlagata personalni in pravni odsek, da naj se vlado opozori na to, da ima mestna občina ljubljanska uzakonjeno pravico zahtevati v samosvojem področju dopise in sklepe v slovenskem jeziku, ki je poslovni jezik mestnega magistrata, mestnemu magistratu se pa naroča, da sporoči ta sklep vladi s pripombo, da se bo v prvem enakem slučaju obrnil s pritožbo na državno sodišče na Dunaju. (Odobranje!)

Župan pripomni, da se v zadevi obrtnega sodišča ni deželna vlada, pač pa predsedstvo deželnega sodišča sklicevalo na to, da stvar spada v prenešeni delokrog.

Poročevalec odgovarja, da je ta razlika le navidezna. Predsedstvo deželnega sodišča je res to nagašalo, a deželna vlada je to priznala implicito.

Odsekov predlog se na to sprejme soglasno.

Podpora »Dramatičnemu društvu«.

Poročevalec občinski svetnik Milohnoja poroča o prošnji »Dramatičnega društva«, da bi se mu izplačalo polovico dosedanje izredne podpore. Dosedaj je dobivalo društvo 14.000 K izredne podpore, torej naj bi se izplačalo za tekočo sezono 7000 kron. Društvo slika položaj jako žalostno, češ, če ne bo podpore, ne bo moglo izplačati več gaž za mesec marec. Finančni odsek priporoča, da naj se dovoli 3500 K, obenem pa predlaga, da naj se začetkom nove sezone, torej začetkom meseca aprila skliče enketa, katera naj določi, pod kakimi pogoji so se dovoljevale dosedaj izredne podpore, ki bo tudi vse dognala, kar je potrebno za uspešno gospodarstvo. V enketo naj pokliče župan predsednika in blaginika »Dramatičnega društva«, dva zastopnika občinskega sveta, načelnika in podnačelnika finančnega odseka ter ravnatelj gledališča. Sklepi enquete se predlože občinskemu svetu in dokler jih ta ne odobri in se jim potem »Dramatično društvo« ne podvrže, se ne dovoli v bodoče niti redna niti izredna podpora. — Sprejeto.

Poročilo o dopisu deželnega odbora kranjskega glede prevzetja deželnega gledališča pride na dnevni red prihodnje seje.

Stavbišče ob Dunajski cesti.

Isti poročevalec poroča o ponudbi »Kreditne banke« glede nakupa dveh parcel stavbišča bivšega c. in kr. vojaškega preskrbovališča ob Dunajski cesti. Svoj čas je določil občinski svet za to stavbišče ceno in sicer za parcelo na voglu na 100 K za m², za drugo pa 75 K za m². Potemtakem bi znašala cena obeh parcel 269.000 K.

„Kreditna banka“ ponuja za obe parceli 200 000 K, meneč, da je po občinskem svetu ugotovljena cena pretrano visoka. Banka namerava zgraditi palačo, ki bo poseben kras mesta, in poudarja, da bo tudi eden največjih davkoplačevalcev. Z ozirom na to predlaga finančni odsek, dasiravno cene niso pretirane, ker je to najlepši prostor v mestu, da naj se odstopite parceli „Kreditni banki“ za ceno 225 000 K in sicer v takem stanju, kakor je prevzela občina parceli od erarja.

Obč. svet. Plantan priporoča z ozirom na to, ker se je bati, da bi mesto vsled visokih cen zemljišča ne moglo kmalu prodati in bi vanje vloženi kapital ležal dalj časa brez obresti, ker bi se morla tudi tu mogla pogajanja razbiti, da se prepustiti parceli za ponujano ceno 200 000 K.

Obč. svet. Predović se priključi predgovorniku, obč. svet. Turk pa priporoča ceno 210 000 K.

Sprejme se odsekov predlog.

Stavbne zadeve.

Poveljstvo 3. kora se je obrnilo na občinski svet v zadevi prizidka k vagontacijskemu skladišču v mestni topničarski vojašnici. Prizidek bi bil dolg 1045 m, širok pa 1355 m in bi stal 1200 K. Ker bi najemnina znašala okrog 600 K letno, bi se torej glavica obrestvala po 5 % in tozadevno 4 % posojilo amortiziralo v 52 letih. Poročevalec obč. svetnik Hanuš predlaga, da se predlog sprejme. — Sprejeto.

Prekupovanje živil.

V torkih in petkih popoldne se razvije pred mestno hišo vsled slededega tržnega dneva precej živahen predtrg. Vzlic pazljivosti nadzorovalnih organov pa se dogaja, da branjeve in branjeve pokupijo na tem predtrgu veliko živil in tako onemogočijo občinstvu direkten nakup. Da se zabrani to prekupovanje, predlaga poročevalec policijskega odseka podžupan dr. vit. Bleiweis, da naj se enako, kakor v jutranjih urah, prepove prekupovanje tudi ob torkih in petkih popoldne. — Sprejeto.

Šolske stvari.

Poročevalec obč. svet. Dimnik poroča o prošnji „Splošnega slovenskega ženskega društva“, naj bi se višja mestna deklasičola še nadalje vzdrževala. Mestni šolski svet se je v tej zadevi obrnil na ravnatelja mestnega ženskega liceja g. Macherja, ki se je pa odločno izrekel proti nadaljnjemu vzdrževanju višje deklasičole. Povsod nazadujejo take šole, napredujejo pa liceji, tako da je večina mest že izpremenila višje deklasičole v liceje, kateri tudi nudijo gojenkam po dokončanih študijah veliko več ugodnosti, kakor pa one šole. Šolski odsek predlaga odklonitev prošnje.

Občinski svetnik Likozar izraža željo, da naj bi se delalo na to, da se sedanje mestne osemrazrednice izpremene v meščanske šole in tako zagotovijo tudi učiteljstvu stališče meščanskih učiteljev. Ker ne stavi nikakega predloga, se sprejme odsekov predlog.

Lichtenthurnovemu zavodu se dovoli z ozirom na to, da pod vzornim vodstvom obiskuje ta zavod tudi okrog 280 zunanjih učencev, ki so dobri uspehi, brezplačna poraba vode iz mestnega vodovoda v šolskem posloju.

Tivoljski gozd.

Obč. svet. Mally poroča o županovnem dopisu glede racionalnejšega gospodarstva v tivoljskem gozdu. Priporoča v imenu olepševalnega odseka, da naj se 150 smrek, katerim preti nevarnost, da jih uniči lubadar, poseka, ozir. prodaja na javni dražbi, izreka se pa proti županovnem predlogu, da bi se gozd redno izsekaval in v 30 letih z novimi nasadi prenovil, češ, da je naloga mesta skrbeti za to, da varuje nasade, kjer dobi občinstvo čistega svežega zraka, ne pa da bi dobivalo mesto iz teh nasadov dobiček. — Sprejeto.

Ljubljanski vodovod za Šiško.

Glede na prošnjo vodovodne zadruge v Sp. Šiški poroča obč. svetnik Hanuš o spremembi nekaterih točk pogodbe z mestno občino. Izpremene se točke 1., 4., 11., 13. in 14. in dostavi točka 17. Najvažnejša je pač točka 9., po kateri preidejo vse naprave v last mestne občine ljubljanske po preteku 45 let (prej 30 let). Dovolj se tudi 15% popusta. Za odjemanje vode po hidrantih ob požarih je treba položiti 1000 K varščine. Pogodba je veljavna, če jo odobro vsi oni faktorji, ki subvencionirajo zadruge. — Sprejeto.

Javni seji je sledila tajna seja.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Seja dne 19. februarja 1909.)

Predseduje predsednik Lenarčič, vlado zastopa vladni svetnik Kulavioz.

Predsednik konstatira sklepčnost, pozdravi nove člane ter se spominja umrlega bivšega člana zbornice gosp. Jerneja Žitnika (zbornica vstane) ter izreče zahvalo bivšim članom zbornice Baumgartnerju, Pirou, Zamljenju, Vidmarju in Kraigherju za njihovo sodelovanje v zbornici. (Odobranje.)

Overovatelja današnje seje: svetnik Knez in Kregar.

Zapisnik zadnje seje je že izšel v tisku, overovatelja sta ga odobrila. Se vzame na znanje brez čitanja.

Predsednik sporoči zbornici najvišjo zahvalo za čestitke povodom cesarjeve šestdesetletnice. — Se vzame na znanje.

Ob priliki cesarjeve šestdesetletnice ustanovljeni ustanovi za one mogle trgovce in obrtnike, oziroma njihove vdove smete nositi naslov „Cesarja Franca Jožefa ustanovi“.

Deželna vlada naznanja, da je ministristvo odobrilo zbornični proračun za leto 1909.

O zborničnem delovanju v preteklem letu obširno poroča predsednik. Poročilo, ki je bilo z odobravanjem vzeto na znanje, priobči v celoti.

Telefonske zadeve.

Zbornični svetnik župan Hribar je vložil dva nujna predloga. V prvem predlaga, da se naprosi o. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu, da ukrene premetitev telefonske govorilnice pri glavnem poštnem uradu v Ljubljani iz drugega nadstropja v pritličje. Obenem se zahteva tudi, da se enako premesti sprejemni urad za brzojavke ponoči in ob nedeljah in praznikih popoldne. Drugi predlog zahteva zagotovitev medmestne telefonske zveze med Ljubljano in Prago. Predlagatelj je utemeljeval predloga po končanem sporu.

Poročila tajništva.

Tajnik dr. Murnik poroča o dopisu volilne komisije o dovršenih zborničnih dopolnilnih volitvah. Ker smo številke priobčili že takoj po izidu volitev, jih danes ne navajamo.

Izmed tekočih zadev omenjamo poročilo, da se zborovanje trgovskih in obrtniških zbornic vrši letos meseca marca ali aprila. Na dnevnem redu bo socialno zavarovanje.

Glede na obrtni pospeševalni urad omenja, da se je zbornica obrnila v tej zadevi na deželni odbor. Stvar je bila tudi že v deželnem zboru in je upati, da se urad osnuje še konec tega leta.

Zbornica je večkrat posredovala v carinskih zadevah, v zadevah dobave vojaških potrebščin itd.

Prodaja suhih češpelj.

Svetnik župan Hribar vpraša, ali je prišel že kak odgovor od finančnega ministristva v zadevi kuhe žganja iz suhih češpelj. Ker predsednik zanika, pojasni vprašalec, da je ministristvo podaljšalo po njegovem posredovanju rok za prodajo suhih češpelj do 1. avgusta, odločno pa zatrjuje, da bi bila prošnja za izpremembo določb glede kuhe žganja iz suhih češpelj popolnoma zastojna.

Debat o volitvah.

Zbornica po zadnjih dopolnilnih volitvah ni bogve kako izpremenila svojega lica. Prišlo je pač nekaj novih mož, a ti so se razen enega držali precej rezervirano, posebno izmed Nemcev ni niti eden odprl ust, in kakor je bilo videti, se zlasti dr. Ambrositsch ni počutil v tej zanj popolnoma novi časti nič posebno dobro. Misliti je bilo, da bo v tej prvi seji po volitvah prišlo tudi do razgovora o volitvah, in zgodilo se je tudi tako, a značilno je pač, da so končno ostali tisti, ki so se hoteli pritoževati, sami na obtožni klopi, da so se obsodili sami sebe. Bilo je vsega dovolj, govorilo se je res skozi okno, kakor je dobro pripomnil svet Rohrmann, a nekaj so pa vendar pozabili oni neustrašni borilci za svobodo in čisto volitev — pozabili so povedati, kako so izdali narodne koristi, ko so pomagali Nemcem do mandata v veleobrti. In če je Kregar očital narodno-napredni stranki „pozabljenost“, zadene to očitje nje samega, saj je pokazal, da se le predrad poslužite te lepe čednosti, kadar je treba pokriti lastno goloto. Pa preidimo k debati.

Klerikalna natolcevanja.

Svetnik Kregar je pred vsem izjavil, da ne vzame na nanje letošnjih volitev. Začel je nato z 20. septembrom. govoril o deželnozborniških volitvah, ki so izišle mirno, vsled česar da je bilo pričakovati, da bo enako tudi pri zborničnih volitvah. Narodno-napredna stranka je ponudila kompromis, ki pa je bil nesprejemljiv, posebno ker se je v neki ljubljanski gostilni govorilo, da se sicer vrše pogajanja s klerikalci, pa da valjo temu ne bo prišel noben klerikalec „noter“. „Glasovnice dobi vse predsednik, pa bomo napisali noter, kar bomo hoteli!“ (Smeh, klic: „Gostilniški pogovori!“) Tako je prišlo, da so klerikalci postavili svoje kandidate, dasiravno izpočetka ni bilo kandidatov.

Zadnji trenotek je prišel ponujat kompromis tajnik dr. Windischer. „Ne vem pa, kako je to mogoče, da sta potem v prvi kategoriji dobili obe stranki po 47 glasov, ko mi je prej rekli, da je 29 liberalnih, 9 klerikalnih, 80 pa nemških glasov.“ Tu očita potem narodno-napredni stranki, da se ni držala svoječasne pogodbe s veleposetniki, češ, tako bi se tudi ne s klerikalci. Potem napada dr. Windischerja, da je prišel ponujat kompromis kot zbornični uradnik, pri čemer mu seveda pritrjujejo Nemci. Nadalje sumniči dr. Murnika, da je on kriv, da veliko klerikalnih volilcev ni dobilo glasovnic, obenem pa zopet trdi, da se je enako zgodilo tudi liberalnim in nemškim volilcem. (Svet. Rohrmann: „Na grospelejski pošti jih leži še danes cel kup!“) Nato čita „Narod“, češ, da je v njem konstatirano, da so se uradno zbornični prostori rabili kot volilni lokal, trdi, da so se agitačne notice vse pisale v zbornici, da je uradništvo postopalo enostransko, priznava pa obenem, kar bodi enkrat za vselej poudarjano, da se je grešilo na obeh straneh, torej grešilo na klerikalni strani, kajti dokazal ni nič enakega narodno-napredni stranki. Ker mu je medtem očital svetnik Rohrmann manipulacijo z glasovnicami dež. poslance Lavrenčiča, ki je umrl že 11. januarja, ko niti glasovnice še ni mogel imeti, se je izvijal, da je glasovnico podpisala žena umrlega, češ, da je mož pač umrl, ne pa obrt, da je glasovnico izročil vladnemu svetniku Kulaviozu ter ga opozoril na to, a da ta ni ugovarjal, da je to storil v dobri veri, s čimer je seveda priznal dejstvo samo.

Potem pa bojkot! Volilce, ki so glasovali za klerikalne kandidate, se bojkotira z narodno napredne strani, to pa na podlagi imenika klerikalnih volilcev, ki ga je izročil narodno napredni stranki — dr. Murnik! Končno še enkrat dolži uradništvo pristanosti ter zahteva razpošiljatev glasovnic s povratnim poštnim receptom.

Dobrega pomočnika je dobil Kregar v svojem novem kolegu Ložarju. Mož je še „odločnejši“. Zahteval ni prav nič manj, kakor naravnost disciplinarno preiskavo za vse zbornično uradništvo, predsedniku je izrekel kar nezaupnico, a v eno si je zaslužil s klasično, za klerikalno stranko preslabo grožnjo: „Le počakajte, ko dobi Slovenska ljudska stranka tudi to zbornico v roke, potem naj se uradništvo le pripravili!“ Ni mu nadalje všeč, da je zbornica naklonila ustanovo obrtniku brez obrtnega lista. (Svet. Rohrmann: „Saj ga je vendar Kregar predlagal!“ Smeh.) Ložar: Ga pa obžalujem!

Mrzla kopel.

Vladni svetnik Kulavioz kot predsednik volilne komisije pojasni, da se pač spominja, da je videl tedaj, ko je Kregar prinesel cel jrbas glasovnic pred komisijo, na vrhu paketa Lavrenčičevo glasovnico, da se je tedaj pač govorilo o Lavrenčičevi smrti, ne spominja se pa in nič ne ve o tem, da bi mu bil Kregar dal v roke to glasovnico in govoril z njim v takem zmislu, kakor je povedal danes. To je že tudi osebno povedal Kregarju!

(Konec prihodnjic.)

Poziv.

Na zadnji glavni skupščini našega društva se je izrekel in utemeljevala želja, naj bi „Slovenski Pravnik“, ki ga naše društvo izdaja že XXV. leto, začel izhajati v večjem obsegu in če le možno že prihodnji mesec po dvakrat vsak mesec začasnno na poldrugi poli sedanje oblike. Tej želji bi mogel podpisani odbor ustreči tako ali tako le tedaj, ako se do 5. prihod. meseca oglasi še toliko novih članov ali naročnikov, da se pokrijejo dokaj večji stroški, ki nastanejo s povečanjem ali polumesečnim izhajanjem lista.

Zasluge „Slov. Pravnik“ za domače pravništvo in v zlasti za slovensko uradovanje v preteklih 24 letih so tolike, da nam jih pač ni treba naštevati, a delovanje njegovo bo neprimerno uspešnejše, ako se list postavi na navedeno širšo podlago.

Poudarjati pa moramo, da je intenzivnejše delovanje tega našega strokovnega glasila v sedanji dobi, ko dozoreva slovensko vseučiliško vprašanje in ko je rešiti jezikovne spore zakonitim potom, neobhodno potrebno in neizogibno.

Zategadelj namerjamo pomnožiti znanstvene razprave, poleg sedanje stvarine v listu pa tudi v večji meri prinašati članke in primere o pravnih, trgovskih in meničnih stvareh, o sodnem zdravstvu ter sploh o vseh strokah pravnega življenja. List hoče beležiti vse stanovske spremembe in pojave našega pravništva, prinašati važno vsebino drugih pravnih listov, posebno slovenskih ter točno podajati nova zakonska določila, domača in inozemska. Pripraviti bi se

dal tudi prostor za inserate, tikajoče se pravnih potreb in potrebščin.

V navedeno razširjenje nam je obljubljena pomoč naših dosedanjih in novih sodelavcev. Opisana preuredba lista bo gotovo v korist tudi večjim županstvom, okrajnim, zdravstvenim, cestnim in drugim samoupravnim zastopom, hranilnicam, posojilnicam in sploh zadrugam ter večjim trgovcem, kateri vsi naj bi se torej v narodno in lastno korist naročili nanj.

Celoletna članarina za zunanje člane ali pa naročnina znaša sedaj samo 10 K (naročnina za pol leta 5 K).

Podpisani odbor goji trdno nadejo, da vsi pozvani krogi uvidijo važnost označenega podjetja, ter da sedaj blagovoljno pristopijo k društvu „Pravniku“ ali si naroče „Slovenski Pravnik“ za neznaten letni znesek.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1909.

Za odbor društva „Pravnik“:

Dr. D. Majaron

predsednik.

Dr. I. Stojan

tajnik.

Dr. A. Švigelj

blažnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. februarja.

— **Belar v deželnem šolskem svetu.** Pri včerajšnji seji nastopil je gospod nadzornik Belar, tiho in ponižno. Deželni predsednik ga niti z besedico ni pozdravil. Pač pa je vložil dr. Šušteršič ta le protest: Odkar je bil deželni šolski svet zadojil zbran, se je po svojevoljnem ukrepu vlade kreiralo mesto tretjega deželnozbornskega nadzornika in se je tozadevno imenovanje tudi že izvršilo. Ta čin se je izvršil, ne da bi se bil deželni šolski svet vprašal za mnenje; nasprotno, vsa zadeva se je deželnemu šolskemu svetu namenoma prikrivala. Ustanovitev tretjega mesta deželnozbornskega nadzornika je stvarno popolnoma neutemeljena. A popolno zastopavljanje deželnega šolskega sveta, najvišje šolske oblasti v deželi, je kršenje v veljavnih zakonih zajamčene deželne avtonomije, še posebej kršenje pravice in prirगतit tega visokega šolskega sveta. Zatorej vlagam z dr. Lampetom v imenu vojvodine Kranjske, katero kot odposlanca deželnega odbora tukaj zastopava, in katera nosi ogromna šolska bremena, najodločnejši protest z zahtevo takojšnje popolne remedure. Ob enem prosimo, da se ta izjava sprejme v olem obsegu v zapisnik današnje seje in brez odloga predloži o. kr. ministristvu za uk in bogočastje. — Dr. Tavčar se temu protestu v cellem obsegu pridružuje.

— **Iz deželnega odbora** se nam piše, da je bila oddaja tiskovnih del „Katoliški tiskarni“ pravilna, ker je bila njena ponudba najcenejša. Nižji ofert je stavila samo ena tiskarna, katera ima že več let na vado, da skuša izpodriniti vsakega konkurenta s ponudbo, katera ne doseže niti lastnih izdatkov. Potem pa nastanejo pozneje konflikti, kakor se je to drugod že izkazalo. Ker je v interesu tiskarstva želeli, da preneha taka nezdrava konkurenca, se deželni odbor ni hotel ozirati na omenjeno „najcenejši“ ofert.

— **Zastava davčno moči.** Naše mestne hranilnice imajo večinoma kot varstvo davčno moč, to je, da so poroki zanje vsi prebivalci dotičnih mest. Ako propade tak denarni zavod, bi morali plačevati vsi ti prebivalci določeno kvoto doklad toliko časa, dokler ne bi bil nedostatek pokrit. Iz splošnosti preidimo na konkretnost! Za „Mestno hranilnico ljubljansko“ so poroki vsi ljubljanski prebivalci, torej tudi nemški nacijonalec dr. Eger in vsi ostali Nemci in nemčurji, kakor so za nemške mestne hranilnice, ki imajo za poročstvo mesta, ki so gospodarsko popolnoma na koncu à la Celje, Ptuj, poroki tudi tamošnji slovenski davkoplačevalci. Če bi imela „Mestna hranilnica ljubljanska“ različne Prissnitzze, potem bi vsi ljubljanski prebivalci plačevali z dokladami toliko časa, da bi se pokrili zadnji vinar primanjkljaja. To se seveda ne more nikdar zgoditi pri tem zavodu, kjer je javna kontrola od ravnateljstva, upravnega odbora in slednjič občinskega sveta. Iz tega sledi, da je denar v ljubljanski „Mestni hranilnici“ brezdvomno nad vse varen. Povedali smo to, ker trosi nemška Kranjska hranilnica po deželi letake, na katerih pripoveduje, da Ljubljana za ljubljansko „Mestno hranilnico“ ni vpošteven porok, ker je baje zadolžena in torej ne daje nikakega jamstva. Kranjska hranilnica naj bo le po to tiho o tej stvari, saj je tudi ona sama kot davkoplačevalka — seveda nezadovoljna — porok za varnost vlog v „Mestni hranilnici ljubljanski“!

— **Kdo ima zasluge za tržaško slov. ljudsko šolstvo?** Ljudsko šolo v Trstu je ustanovila pred desetletji družba sv. C. in M. Ker je to veliko breme za družbo in ker gre tržaškimi Slovencem po vsej pravici celo več ljudskih šol, so slovenski državni poslanci po mnogih bojih dosegli, da država prevzela vsaj plačevanje petih učiteljev na tej šoli. S tem seveda slov. ljudskošolsko vprašanje še nikakor ni rešeno. Kopač je na zadnjem shodu trdil, da se je vse to doseglo z edino izjavo laškega sodruga Pittonija, da nima soc. demokracija nič proti tej šoli. Zakaj le niso gospodje uporabili tako velikega vpliva svojih izjav v prilog dobri stvari že pred leti? Resnica pa je, da so slovenski poslanci storili v parlamentu in v njega okolici vse, kar je bilo mogoče in da je bila rešitev tega vprašanja že pripravljena, takrat pa je prišel sodrug Pittoni k Marchetu in — **zaječal: „Um Gotteswillen, schonen Sie uns!“** Mož se je bal, da bi ga Lahi več ne volili, ako bi bilo to slov. vprašanje ugodno rešeno. Dr. Rybač je nato javno pozval Pittonija, naj ovrže njegovo trditve, da je roval proti tržaški slov. šoli, česar pa Pittoni še do danes ni storil, ker tega sploh storiti ne more. Vsled njegovega postopanja je Marchet rešitev tega vprašanja zavlačeval do zadnjega trenutka. Soc. demokrati so bili torej le ovira, kar pa smo dosegli, za to se imamo zahvaliti edinole neumornemu delovanju slovenskih naprednih poslancev in posebno dr. Rybača ter dr. Gregorina.

— **Kandidatura idrijskega dekana Miha Arkota odklonjena!** Idrijski dekan Mihael Arko se silno trudi, odkar je propadel v idrijski mestni kuriji pri volitvi deželnega poslance, da bi zopet dosegel kak deželnozbornski mandat. Pred kratkim obrnil se je do različnih vipavskih duhovnikov s prošnjo, naj bi mu ti pomogli do izpraznjenega kmetsko deželnozbornskega mandata v vipavsko-idrijskem volilnem okraju. Vipavski duhovniki so se takoj podali na agitatorično pot ter sklicali shod zaupnikov svojih privržencev dne 14. t. m. v Vipavi, pri katerem so se zatrdno nadejali, da bode kandidatura idrijskega tehanta z velikim navdušenjem sprejeta. Toda vse hrepenenje vsiljivega gospoda dekana Arkota šlo je povodi. Klerikalni vipavski zaupniki so bili dne 14. t. m. prepričani, da je najbolje, da Arko še nadalje duše pase in pusti poslaniški posel in so soglasno odklonili njegovo kandidaturu ter proglasili svojim kandidatom Riharda Ferjančiča iz Goč. Idrijski dekan je zopet bogatejši za eno blamažo!

— Odgovor idrijskem gerentu.

Gerent Zuzala, ki nima korajžje, da bi nastopil tožno pot, ko se mu je že nešteto krat javno očitalo, da je ponaredil podpise in mistificiral „Notranjčovo“ uredništvo, se v sobotnem „Slovencu“ z očitno tendenco zaganja v bivšega nar.-naprednega gerentskega svetvalca Ferjančiča, ker je leta pred svojim odstopom podal na zapisnik izjavo, da odlaga čast gerentske svetvalca, ker noče biti odgovoren za gerentove protipostavnosti in nezakonitosti. Gerentu se glavni namen denunciorati pisanika Ferjančiča navzgoraj ne bode posrečil, ker ljudje, ki vestno opravljajo svojo službo in ne tako kot jo je on svoj čas, nimajo pred nikomur strahu in si svojega političnega prepričanja ne dajo od nikogar diktirati. Pa tudi pesek, ki ga je poskušal s svojim komentarjem nasuti v oči idrijskemu prebivalstvu, ne bode nikomur vzel prepričanja, da je gerent samo eksponent klerikalne stranke, da mu je pa prokleto malo mar za napredek mesta in da so mu radi tega zakoni deveta briga. Ne radi gerenta, ampak radi tistih revčkov, ki morda še verjamejo njegovim sladkim in samohvalnim besedam, naj nekoliko odgovorimo na navedeni dopis. Na očitjanje, da prerediti sklicuje seje, se gerent izgovarja na tozadevno prakso v zadnjih letih, ko je še funkcioniral občinski odbor z županom na čelu, češ, da je bilo takrat še manj sej, kakor pod njegovim gerentstvom. Vzemimo, da bi bilo to res, če tudi se je gerent v številkah na debelo zlagal, ali jezuitski gerent, ki ima v svoji roki združeno oblast županstva in obč. odbora, je hote pozabil, da stoji županu ob strani svetovalstvo in različni odseki in da so vsi odgovorni občinskemu odboru, ki ima tudi pravico zahtevati, da župan takoj skliče sejo, če vidi, da se vrše kake nepravilnosti. Župana se lahko vedno kontrolira, gerent je pa formalno odgovoren samo vladi in deželnemu odboru, prebivalstvo more le potom svetovalcev vplivati na obč. upravo. Vsak kolikšak ustavno in demokratsko misleč človek bi se bal sam nositi odgovornosti, ampak bi se opiral na svetovalce, že tudi zaradi tega, ker bi si moral misliti, da mu vlada ni le radi lepšega postavila na stran svetovalcev. Gerent pa se boji ljudskega glasu in zato le z virilistom Goli-jem

vse bolj natanko pretresava, kako bi bilo bolje za klerikalno stranko. Za splošno korist idrijskega mesta pa ni niti ena stvar, ki bi jo bilo mogoče izvesti, kaj in kako je uredil zavojeno občinsko gospodarstvo. Po „Slovenou“ se širokosti, od sebe pa ne da nobene fige. In tak mož naj očitno ne delavnost prejšnjemu občinskemu od boru ki mu niti klerikalni niso mogli oporekati pridnosti in agilnosti. Ferjančičev trditelj, da skliče gerent se je le radi malenkosti, skuša gerent ovrči s tem, da je proračun in letni račun postavil na dnevi red gerentske seje in da Ferjančiču ni zabranil vstopa k temu posvetovanju, vključ temu, da ne plačuje nobenega davka. Kolika ironija! Povabil je k proračunski seji pač tudi pro forma na predna svetovalca, ali ukrenil je, kakor je sam hotel. Koliko važnost pa gerent polaga proračunu bo najlepše pokazala postavka za žarnice. Še nista potekla dva meseca v letu, že je ogromno prekoračil določeno svoto. Ferjančičovo očitjanje, da je gerent brez povišja in nasproti jasnim določilom službene pragmatike odslovil mestnega tajnika, imenuje gerent prazne besede ter svetuje F. naj vzame v roke in prebere § 53. Naj se nam oprostijo krepak izraz, ampak ne moremo drugače reči: tako more govoriti le velik lump ali pa velik tepec. Samo to dvojje je mogoče! Kajti § 53 govori o začasnem odstavljenu (suspendiranju), ki odstavljeno ne vzame cele plače, predpogoj za to odstavljanje je pa uveljavila disciplinarna preiskava. Gerent pa je tajnika kratkotalno odslovil in mu popolnoma ustavil plačo. Če se torej gerent sklicuje na omenjeni paragraf in na svojo uradno oblast, tedaj to znači, da ali ne pozna svojih pravic in ne jasnih zakonskih določb, ali pa in to je verjetneje, da njemu to vse ni nič mar, če je treba škodovati svojemu političnemu nasprotniku. Naj že bo temu kakor hoče, gerent naj bode pripravljen, da mu primeren odgovor ne odide. Končno se zagovarja gerent, ker je spregledal nepostavno v volilni imenik 5 ali 6 paznikov, ki še ne plačujejo eno leto davka, češ, da je bil čas reklamacij v letu 1909, ko so bili oni že eno leto davkoplačevalci. Temu nasproti pribijemo, da je za volilno pravico merodajen čas razpoložljivosti volilnega imenika, ne pa čas reklamacij. S takimi zadržanji se gerent pač ne bode ubranil očitjanja, da je pomagal Oswaldu prisilepati v volilni imenik nekaj klerikalcev. H koncu naj omenimo še to, da odreda gerent Zazula Ferjančiču pravico vtičati se v občinske razmere, ker ne plačujejo nobenega direktnega davka. Verjamo prav radi, da gerentu ni ljubo, ker hočejo dandanes tudi indirektni davkoplačevalci imeti kako besedo v občinski upravi, ker se s tem vedno bolj krči vpliv tistih, ki ima med njimi klerikalizem še največ zaslonbe. Ali temu se bo treba privaditi. Počasi, ampak sigurno se bliža čas, ko se bodo razni Golji, Didiči itd. merili samo po njih osebnih lastnostih in ne po davkih, ki jih z njihovim posredovanjem plačuje doslej brezpravno ljudstvo. V „Naši moči“ najbrže ne zmetujejo indirektni davkoplačevalcev. R. s, klerikalna hinavščina vsepovsod!

Klerikalna krivičnost. Na Črnem Vihu vlada veliko razburjenje zaradi razdelitve deželne podpore 2000 K za pogorele. Denar je prejel župan Rudolf in upamo, da je dobil tudi naročilo, denar pravično razdeliti. Sio se je za to, da dobe podporo pogoreli po meri škode, ne pa da jo dobe klerikalci po meri njihove vdanosti županu Rudolfu. Toda — kdor ni konsumar, ni dobil ničesar. Prizadevam ni preostalo drugega, kakor da so se pritožili. S tem so dosegli, da je župan Rudolf izgubil zaupanje pri vladi. Zadoje državne podpore ni več dobil župan Rudolf v roke, nego jo je prišel razdeliti gošpod kranjski glavar sam in jo je tudi pravično razdelil. Tudi bi bilo dobro, če bi enkrat prišel na Črni vrh poštni komisar in preiskal poštne razmere, ki so tako čudne, da se izgubljajo celo priporočena pisma, tako da nosijo ljudje pisma na Col na pošto, da jih le ne oddajo na domači pošti.

Značajan duhovnik. V slovenski ljudski šoli ptujske okolice se je začelo od gotove strani agitirati — med otroki, — da bi pristopili kot člani k Marijini družbi. Katehet na tej šoli g. M. P. Alojzij Sedivy posvaril je deco, da naj ne pristopa k družbi, ker ta ni za otroke pod 14 leti. Opozoril je na učiteljski konferenci dne 3. t. m. tudi ostalo učitelstvo na to agitacijo in na § 78 s. r., po katerem je zabranjeno, da bi bili otroci člani kakoršnihkoli društev ali da bi se udeleževali kakih zborovanj. Žalibog se pa nahaja med učitelstvom narodne šole v ptujski okolici oseba, ki ima tako dobro zvezo z župnikom in predsodnikom takežnjim P. minoritov, da

mu je mogla še isti dan poročati o dogodkih na konferenci. Gid. učiteljica T. se ni brigala za uradno tajnost, g. župnik pa tudi ni bil v spovednici z njo, da bi mu bil vesal usta in roke spovedni pečat, in je že 4. t. m. skrajno nekolegijalno nastopil proti katehetu gosp. Sedivju. Dne 6. t. m. je pa prišla med kosilo — naročena (?) — deputacija „Marijinih devic“, da bi se pritožila, ker se ji krati pravica nemoteno agitirati med šolskimi otroki. Ko je slišal g. župnik, za kaj se gre, ni zaslusal niti „Marijinih devic“, ni odredil nikake preiskave, ampak kar pri juhi je pokazal svojo vso moč in suspendiral kratkotalno med obedom g. Sedivja od katehetstva na okoliški šoli. G. Sedivy ju se je zdelo s početka, da te moderne salomonske razsodbe ni vzel resno in je vprašal g. župnika, ako vzdrži svoj „pravorek“. Ko je ta pritrdil, je g. Sedivy mirno vstal in še isti dan naznanil svoj izstop iz reda. Med Sloveni Ptuja in okolice in posebno med učitelstvom je vzbudilo postopanje učiteljice T. in župnika Vaupotiča veliko ogorčenje, to tem bolj, ker je bil g. Sedivy v vseh krogih najbolj priljubljen. On je bil ne samo dober učitelj, je tudi stremil za tem, da bi nastali med učitelstvom in duhovništvom prijateljski odnosi. Bil je sicer tudi dober družabnik in da se je priredil po dolgem času v Ptuj decembra lanskega leta zares umetniški koncert, je bila edina njegova zaslug. Kako je bil priljubljen povsod priča najbolj dejstvo, da so bili otroci kar izven sebe od žalosti, ko je odhajal, in da se je zbrala dne 14. t. m. množična narodna družba iz Ptuja in okolice pri njegovi odhodu, kjer je bil refren mnogostevilnih napitkov. Da bi mu bila sreča v njegovi domovini, Češki, mila in da bi se našlo tudi med slovenskim duhovništvom enakih mož značajev, kakor je gosp. Sedivy.

Oslovska trabasa ne grede v nebesa. Slavnoznani g. Samoslamski pretaka v predčerašnjem „Slovenou“ bridke mačkine solze in trobi: „Narod“ — med abstinenti. „Slov. Narod“ z vsemi drugimi liberalnimi in demokratskimi listi vred ni imel še nikdar ene pozitivne besedice za treznostno gibanje. In vendar mora uvideti vsakdo, da je to gibanje že samo z narodnega, rodoljubnega ali pa človekoljubnega stališča vevlačno in prepotrebno, — v resnici pravo narodno delo. Pač pa v sobotnem podlistku „Narodovem“ neki Rado Murnik s slabimi dovtipi persiflira abstinenc, in torej, kolikor je na njem, skuša rušiti dobro delo. — No, popolnoma v liberalnem smislu in duhu! Liberalci so bili od nekdaj veliki samo v negaciji, v razdiranju in v — alkoholizmu. Vse njih „narodno“ delo se suče okoli kozarca, in je prepojeno z alkoholom. Liberalne gostilne so bile od nekdaj tabori liberalizma po deželi. Saj pa tudi alkoholno ozračje najbolj služi namenom liberalizma. Neko poželjenje v ljudstvu vzbujati, kar je živalskega na človeku, gojiti — in ljudje so zrela za liberalizem in socialno demokracijo. To se pa najlože godi v alkoholnem močvirju. — Živio govornik! Vsek nepristranski bralec mora priznati, da je moja črtica kar otipno naperjena le proti hinavstvu titularnih abstinentov, ki delejo vodo po gestu: Wasser predigen, Wein trinken. Slabe dovtype očitajo pisateljem najrajši številni šumariji. Z zarobljenim okrasom „neki“, običajnim atributom hudodelnikov in obskurnov, mi odreda slavni Samoslamski vrednost upoštevati — obenem pa se mu zdi moja črtica nevarna treznostnemu gibanju! Presneto omahljivo se mora guncati abstinent, ki bi ga zavedel moj spissek! Da v liberalnih gostilnicah ne pije samo vode, to ni nič čudnega — saj menda v klerikalnih tudi ne točijo samo mleka in limonade! „Slov. Narod“, zini vendar že pozitivno besedico in obsodi vinogradičnike, pivovarje, trgovce in gostilničarje, da jih po alfabetu obsodijo na vislice in poleg njih vse grešnike za žejne goltočane! — Leta 1904 in 1905. je izšlo v „Slovenou“ več mimijskih flitonov s šifro V. K. Med mimijskih (22. 7. 1905) tudi „Stari Lovre“, koder sta — tako bi vsaj sodil matador Samoslamski — „perifirana“ dva abstinenta zganjarka. V „Slovenou“ zatorej nisem „izkušal rušiti dobrega dela“, in samo v „Narodu“ sem „zbujał nisko poželjenje v ljudstvu“ in le v „Narodu“ sem „gojil, kar je živalskega na človeku“. In snov za „Narodov“ listek mi je podal duhovnik, menih iz Vo domonskega samostana (Stift Admont). E, gospod Samoslamski naj uvidi vendar, kar uči sv. Avgustin: In omnibus caritas! Prejko ga je zadela moja črtica zato tako v živo, ker je možek sam titularen abstinent in ga sam prav pridno žeha — skrivaj!

R. Murnik.
— Iz učiteljske službe. Imenovani so: Marija Babnik za Horjul, Marija Bitenc za Ivan, Marija Od-lasek za Kamnik, Ferdo Vigle, nad-

učiteljem za Loški potok. Franja Lander za Viš, Ljudovika Črtnik za Col, Vincenc Robiek, nadučiteljem za Podkraj, Marija Jurca za K. žek. Pavel Lavrič za Kobar, Josip M. Helič za Selo pri Šumbergu, Henrik Lobe za Ambrus, Angela Negre, za Trato, Fran Ločnikar za S. Gregor. Marija Pogorelec za Veliko dolino, Teresija Javano tudi za Veliko dolino. Ivan Fajde za Dobovec, Gabrijela Šimenov pri Mariji Devici v Polju, Uršula Po-točnik za Brezovico, Fran Grajland za Kostanjevico, Ivana Pendar za Žačemberk, Anton S. paber za Tržič, Alojzja Zadar za Ljubljano, Alojzij Potočnik, Alojzij G. rjup, Marta Andoljšek vsi trije za Spodnjo Šiško, Fran Gradnik (nadučiteljem), Ana Gradnik za Trebelno, Fran Marušek za St. Vid nad Ljubljano. — Upo-kaj se nadučitelj Henrik Likar v Grahovem. Marija Znanec se pre-mesti iz Dobruš v Stari trg pri Pol-janah. Ivan Kuhar je iz Radomelj premeščen v Krtno. Dalje se imenu-jejo: Teresija Ravhekar za Radence, Marija Skerjanc za Sv. Jakob ob Savi, Neža Breger za Zgornjo Šiško.

— Srednje šolstvo. Dr. Pavel Kozina v Ljubljani in Fran Pengov v St. Vidu sta dobila naslov prče-sorja, istokot Josip Mazi in Anton Koželj na ljubljanski realki.

— Učiteljska Renzenberg se pomakne v VIII. plačilni razred.

— V Polhovem Gradcu se ustanovi na šoli poseben oddelak za one šolske otroke, ki bivajo v čem 4 kilometre oddaljenih krajih.

— Šolsko vprašanje na Vrhniki se je rešilo tako, da se ustanovi nova enorazrednica v Ligojnu, druga pa na Stari šrangji; nova dvorazrednica v Bervkah, drnga pa v Blatni Brezovici.

— Šola na Koroški Bell se razširi v štirirazrednico.

Slovensko gledališče. Repriza „Mascotte“ je številno občinstvo prav dobro zabavala in zato je bilo precej aplavza in priznanja. Pevke in pevci so storili kar je v njihovih močeh, če vzhlo temu ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, so tega pač razmere krive.

Nemško gimnazijo v Ljubljani goje vladni krogi, nemškutarji in še različni drugi ljudje z gniljivo ljubeznijo, čudovito skrbnostjo in največjo poštovanostjo na državne stroške. Kar je pod milim nebom le mogoče, vse store za ta zavod. Poskrbeli so si ravnatelj, ki se odlikuje po tako občudovanja vrednih svojstvih, da si bodo še pozni rodovi pripovedovali o njem preznačilne anekdote; poskrbeli so ji profesorje, ki se kot učenjaki, vzgojitelji in značaji kar bleste na obnebu nemške kulture; poskrbeli so ji lepe, popolnoma nanovo prirejene prostore, najmodernejša učila, električno razsvetljavo in sploh vsega v izobilju, česar je le treba. Da, še več! Celo svojo diplomirano babico ima zdaj ta zavod. Kje je v širni habsburški monarhiji še učen zavod, pod čigar streho prebiva diplomirana babica? Ni ga, samo ljubljanska nemška gimnazija je tako srečna. A nikar misliti, da je to kaka tajnost. Kaj še! Očitno je v Knafjevih ulicah na gimnazijskem poslopju nabita nova lična tablica, oznanjujoča, da izvršuje v tem hramu vede kjer se vzgaja nemški naraščaj „In Gottesfurcht und frommer Sitte“ diplomirana babica M. S. svoj prekrstni in človekoljubni pokli. Najbrže bo že v kratkem čitati tudi v listih običajno naznanilo, „Rat und Hilfe finden Damen...“ ali pa „Diskrete Entbindung...“ zäheres bei der Direktion des k. k. deutschen Gymnasiums in Laibach“, v prihodnjem letnem poročilu tega zavoda pa bo med uimimi rečmi čitati: „M. S., diplomierte Hebamme ertheilte sexuelle Aufklärung in allen Klassen.“ To je gotovo vrhunec modernosti!

Odbor N. D. O. opozarja še enkrat na svoj „I. veliki ples narodnega delavstva.“ Za prireditelje vse preskrbeljivo, kdor se heče torej zabavati, naj pride danes v „Narodni dom“. Zabave in razvedrila se bo nudilo vsem obiskovalcem v izobilju, za plesalke in plesalce bo na razpolago lepo okrašena velika dvorana, gledalci — žejni in lačni — pa se bodo zbirali v vseh postranskih prostorih, kjer se bodo točila izvrstna domača vina in dobro sveže pivo po najnižjih cenah, za gorko in mrzlo jed bo tudi skrbljeno. Delavci in delavke, pridite danes vsi, naj Vas ne plaši misel, da delavstvo ne spada v dvorano in na tako prireditelje. Danes je naš dan in naš praznik! Narodno občinstvo pa prosimo, da se udeleži te narodne prireditve v čim večjem številu, geslo vseh naj bo: Danes v „Narodni dom“.

Svetovni karneval. V lastnem interesu opozarjamo p. n. posetnike „Slavčeve maskarade“ naj pridejo pravočasno, da ne zamude veličastnega prihoda princa Karnevala in sicer je zbirališče skupin mask in družega občinstva od pol 8. do pol 9. Ob 9. je sijajni prihod princa Karnevala s svojim dvorom na triumfalnem vozu. Pri ob-

hodu svirajo vse godbe; orkester »Slovenske filharmonije«, »Zonofonini godba«, godba »Svetovnih krevljačev«, fanfare in »Turinski trubadurji« na mandoline in kitare, a ostale skupine, maske in občinstvo pa v navdušenih slavospevih in slavoklicih spremljalo sprevod do prestola, kjer zavzame princ Karneval svoje mesto. Torej veličastni prizori, katerih naj nihče ne zamudi. Ker bode ravno ob pričetku velik naval pri blagajni, je želeli naj bi si po možnosti vsakdo že preje ustopnico preskrbel, katere je dobiti v nedeljo cel dan v slaščičarni g. Zalaznika na Star-m trgu, depoldne pa v trafiki g. Šesarkove v Šelenburgovih ulicah in v trafiki »Uniona«, a zvečer od 6. nadalje pa pri blagajni v hotelu »Union«. Vstop je splošen in toraj nemaskovani ne potrebujejo vabil.

Sok-leva maskarada. Že mnogo let zaključuje v Ljubljani predpustno dobo »Telovadno društvo Sokol« s svojo maskarado, ki se vrši običajno na pustni torek. Izmed mnogostevilnih sličnih prireditev je Sokolova priznana ena najodličnejših in tako obeta tudi letos »Vsedominski zlet« sodeč po prijavah in reklamacijah vabil biti jako animirana, ter svoje vrste prav izredna prireditelje. Skrbljivo je za raznoliko zabavo. Orkester slavne »Slovenske filharmonije« (24 mož) bo izvajal obširen plesni program najnovejših valčkov in drugih poskočnic, s čimer bo gotovo večini udeležnic in udeležnikov ustreženo. Najpomembnejša točka pa bode gotovo nastop gostov s Francije. Upravičeno lahko trdimo, da bo nastop francoskih gimnastov in diplomatičnih zastopnikov francoskih nekaj izvanrednega ter se občinstvu priporoča, naj nikar ne zamudi tega važnega dogodka, ki se sigurno ne bo z lepa več tako ceno nudil. Ker je bilo ravnateljstvo angaževanega cirkusa »Pulicini« osumljeno velezarote, veleizdaje in velepropagande raznim veleevlastem se je uvedla proti ravnateljstvu velepreiskava ter se je osumljeni ensemble potegnil v preiskovalne zapore, bi bil »Vsedominski zlet« skoraj ob velezanimiv točko, da se ni posrečil angažma rusko-angleškega velevarijeteja »Repetov« pod ravnateljstvom gospoda Baragubija. Sporeda danes radi pomankanja prostora nemoremo priobčiti, dobilo se pa bo separatno tiskanega za celih 10 vinarjev v prid stavbnega sklada Sokolovega. Pa kaj bi naštevali in tvezili na nos vse podrobnosti maskarade. Kdor se hoče enkrat nepriskleno zabavati, smejeti, plesati ter izvrsten Colaričev cviček, kakor tudi rujnega ljutomerčana in sromeljana skrati, naj pride na pustni torek v »Narodni dom«. Gotovo mu ne bode žal. Gorka jedila, pivo, kavnarno, slaščičarno preskrbi restavrtar v »Nar. domu« g. Kržišnik po zmernih cenah. Za pojasnila na večer maskarade naj se obrača enj. občinstvo na veselični odbor, ki bo označen z belim pentljam. Prosi se tudi, da se pride čim točneje, da se celi program preveč ne zavleče.

Družbi sv. Cirila in Metoda je podal g. Avgust Ničman nekaj starega denarja. Hvala! Priporočamo, da se pregleda po vseh hišah razne zaprjene prostore, dobilo bi se gotovo mnogo starega denarja, ki tam plesnuje, a družba bi ga dobro uporabila domovini v korist. Lansko leto je prešla družba za tak denar okoli 30 K.

Milo slovenstvu v korist. Poročali smo že, da je stopila družba sv. Cirila in Metoda v zvezo z narodnima tovarnoma mila, s Fockom v Kranju in Gabrščkom v Gorici. Danes moremo javiti, da je rodila ta zveza naši družbi že 200 K, katere jej je poslal g. Andr. Gabršček. Rokaji, vpračajmo pred vsem drugim tisto blago, ki donaja gmotno podporo za obrambo slovenstva!

Rčunske listke družbe sv. Cirila in Metoda so v zadnjem času naročile sledeče p. n. tvrdke a) iz Ljubljane: gost »pri Stefanu«, Koutny, Zupancič, Tratik, Fr. Breskvar, Weiss, Meščanska pivovarna, Čonček, Seidl, Križ, Lloyd, Marčan, »Zlata riba«, »Pri lipi«, Novi svet, »Pri Rožici«, pri »Sokolu«, Švicarija, kavarna Evropa, gost. Auer, »pri Levku«, hotel Ilirija; b) z dežele: hotel Triglav, Bled, Ivan Ru-bežnik, St. Vid, K. Werli, Cerknica, gost. Škofica, gost. Rihard, Logatec, A. Ropret, Bled, Citta à Trieste Trst, gost. »Nova pošta«, Kranj, hotel Arko, Ribnica; A. Pavlin, Trebnje; A. Sever, Semič, Jos. Zidaršič, Središče; V. Ogo-relec Škofljica, I. Koklič, Rudolfovo, podr. Slovenji gradec, R. Stermecki, Celje, Olga Frendoličeva, Kobarid, Lojzika Leon, Maribor, M. Lončar, Tržič, rest. Mangart, Bled, Jos. Rauhekar, Boh. Bistrica, gost. Jalen v Kropi, Jožica Mohorčič, Divača, Danica Staro-vasnik, Slov. Bistrica, Anton Kališek gost. na Fužinah.

Umri je danes po daljši bolezni g. Fran Kobal, vratar deželnega muzeja »Rudolfuoma« v Ljubljani. Pokojnik je bil vrl narodnjak, dober pevec in v muzejski stroki velik veščak. Znan je bil v najširših krogih ter povsodi radi svoje dovtnosti

priljubljen. Pokojnik je bil oče gosp. prof. Frana Kobala. Pogreb bo v ponedeljek popoldne. Bodi vrlenu možu blag spomin!

Napredno gospodarsko društvo za šentjakobski okraj priredi v četrtek dne 25. t. m. ob 8 uri zvečer svoj občni zbor v gostilniških prostorih gosp. Rudolfa Škulja v Florijanskih ulicah. K polnočestvilni udeležbi članov in prijateljev društva vabi odbor.

Društvo slov. trg. sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani naznanja vsem gg. članom, da so tiskana pravila ravnkar došla ter so bode razdelila pri prvem pbrisanju članarine. Odbor tudi naznanja, da se nabajajo društveni prostori na R. mski cesti št. 4, kjer je gostilna »Zajo«.

„Triglav“ v slovenskih robah. Minoli teden prešel je Kauerjev „Triglav“, po vsem Slovenskem znan liker v slovenske narodne roke. Gosp. Janko Popovič v Ljubljani prevzel je istega od g. Kordina. Tako nazadnje trblo nemstvo dan na dan dokler ne bode popolnoma izginilo s površja! Narodno trdko Janko Popovič pa toplo priporočamo slovenskemu občinstvu.

Državno podporo v znesku 9000 K je dovolilo ministrstvo Kmetijskih družbi v Ljubljani za povzgo sadjereje in vinarstva v letu 1909, posebno pa za društveno dravesnico v Ljubljani, za sadne sejme, za preskuševalno vinsko klet, za tinske sejme in razstavo domačih vin, ter polovični znesek 4500 K takoj nakazalo.

Društveno. Deželno predsedstvo je potrdilo pravila društva slovenskih trgovskih potnikov s sedežem v Ljubljani.

Pro Sicilia et Calabria. P. n. gg. hišni posestniki, katerim so bile od mestnega magistrata vročene nabiralne pole za darove za trtve potresa v južni Italiji, blagovolijo naj iste z nabranimi vsotami vred čimprej poslati enemu izmed blaginikov pomožnega odbora in sicer ali gosp. Gabrijelu Piccoliju, lekarnarju, oes. in pap. dvor. zalk. žuiku, Dunajska cesta št. 4, ali pa g. J. C. Rögerju star., posestniku in mestnemu ubožnemu očetu, Ambrožev trg št. 2.

Koroškimi mejnim trdnjavam prideleni rezervniki, ki imajo letos orožno vajo, bodo pozvani in sicer oni 4. celovškega domobranskega pešpolka dne 4. marca, 2. aprila, 1. maja, 1. junija, 17. junija in 5. avgusta; oni 5. domobranskega pešpolka v Pulju pa 5. marca, 3. aprila, 3. maja, 1. junija in 19. julija 1909. Zadnje imenovanemu polku se končna ali 6. orožna vaja šele določi in se bo to pravočasno objavilo.

Krasen šopek popolnoma razvelih zvončkov in lepo dišečih vijolic nam je poslala zavedna Slovenka gosposdična Zorica Kolendčeva, katerega je nabrala na domačem vrtu v Goricanah. Kaj mislita vendar zima in mraz, da jo še ne odkurita, ko vama pošilja pomlad celo iz snežene Gorenjske tako resne opomine. — Prijazni gospodični pa se v ljudno zahvalujemo za prijetno iznenadenje.

Živega metulja, takozvonega malega nočnega pavlička, je včeraj našel prijatelj našega lista na lesenih stenih, katero je lepo obsevalo spomladansko solnce. V topli sobi se je živalica, ki je vsekako prežgoda prišla na svet, kmalu ogrela in sedaj čaka toplejših dni — najbrže zaman.

Narodni prepored v ljub. aski okolici Občini Jezica in Šmartno pod Smarno goro sta si umislili samoslovenske krajevne table. Zanimivo bi bilo zvedeti, katere občine na Kranjskem so se tudi otesle po narodnem preporedu dvojezičnih oceli.

„Narodna čitalnica v Novem mestu“ priredi na pustni torek 23. t. m. v vseh svojih, tem povodom okrašenih prostorih, »veliko maskarado«. Pri plesu svira »Salonski orkester«. Ker je vstop dovoljen le proti vabilu, naj se zglašijo oni, ki se želi maskarade udeležiti, pri odboru. Vstopnina je za posameznika 1 krono, za obitelj 3 osebe 2 K; razen tega plača, kdor pride nemaskiran, globo. Za zabavo, okusna jedila in dobro pijačo bode preskrbljeno.

Za deželnega komisarja občinske hranilnice v Kostanjevici je imenovan tamošnji davkar gosp. R. Ahčin.

Vinski semenj pri Sv. Križu pri Kostanjevici bo dne 2. marca pri g. A. Saritarju pri Sv. Križu. Na izbiri bodo pokušnje iz slavne Gadove peči in Bočja, kjer raste sloveči Colaričev cviček. Vsek bo imel na razpolago najboljšo dolejsko vino. Ker leži Sv. Križ v znožju vinskih gor, bo vsak lahko tudi v hramu pokušal. Za prenočišča in dobro postrežbo je preskrbljeno. Vlak pride ob 6 in 10 uri dop. na Videm. Kdor sporoči svoj prihod, se mu pošlje voz.

Odliko v hujšanju zaslužil brezdomno žirovski kaplan Pavel Perko. Kaj ta kaplan nganja v žirovski občini, je naravnost nepisnopo. Že so se precej pomirili duhovi v Žreh ko je nakrat prišel kaplan Perko s svojim

divjim hujskanjem in njegova zasluga je, da so razmere danes v Žreh, take kakor nikjer drugod. Se ni dolgo tega kar je v neki gostilni in scenaral pobje, že znova hujška v "Slovenou" k nasiljem. V sredo je prinesel "Slovenec" malo notico "žirskim liberalcem", ki jo kaplan Perko končuje takole: "Našim vrlim fantom na Dobravi pa: Le dobro posvetite tej predpotopni inteligenciji!" Sedaj lahko vidi državno pravdnistvo, kje je iskati krivca vsem izgredom v Žreh. Ali ga bo hotelo najti? Dvomimo! Sicer bi zaplenilo stavek, ki pozivlja neravnost k poboji. Zaplenja se tako nedolžno notico proti Nemoem, klerikaleo pa sme hujskati, kakor hoče. Tudi pri zadnjem klerikalnem napadu v Žreh je rekel kaplan Perko: Sokoli so prišli "šeškat", posvetimo jim! In ranjeni so bili trije Sokoli z noži. Prav odkritosrčno pa obžalujemo tiste vrle dobrotvorne faute, ki sledijo kaplanovemu pozivu. Sam vedno srečno odnese pete, fantje pa čutijo nedogledne posledice kaplanovega hujskanja. Tako dela služabnik Kristusove vere, koje glavno jedro je: ljubezen do svojega bližnjega. Našim somišljenikom pa opetovano svetujemo, naj prezirajo Perkotova hujskanja!

Poroči. Pri Sv. Križu na Vipavskem se je poročil danes g. Miroslav Mravlje, c. kr. daščni čifojal v Ajdovščini, z gđ. Kristino Kovačev, hčerko veletržca v Ajdovščini. — Poročil se je tudi g. Ivan Kunc, nadučitelj v Ročinju na Goriškem, z gđ. Pavlo Brbučev, od Sv. Križa. Čestitamo!

Kako se v Gradcu zatira slovenski živeli. Naši javnosti je znano da trpe Slovani v Gradcu — predvsem Jugoslovani in Čehi — naravnost dijakolajansko preganjanje in zatiranje od strani fanatičnega občinstva. K neštevilnim slučajem se nam poročajo zopet nov slučaj: pred kratkim je hotelo akad. društvo "Hrvatska" v lokalih gostilne Liebl prirediti občni zbor, h kateremu so bila povabljeni tudi ostala napredna slovenska društva. Vsled šuntanja in rovanja nacionalnih nemških krogov se je dvorana v zadnjem hipu odpovedala. Vedno bolj živa postaja potreba, da se ustanovi v Gradcu "Narodni dom". Graški Slovani se ne morejo storiti tega iz lastne moči — treba je, da pomaga zatranim bratom vsa slovenska javnost. Posebno bi v tem obziru lahko pomagali denarni zavodi. Pri velikem številu Slovanov v Gradcu je naravnost izključeno, da ne bi podjetje kar najlepše uspevalo. Treba je le nekoliko poštenosti in podjetnosti.

Gorica napreduje. Kaj je bila Gorica pred 15 leti? Zagrizeno laško gnezdo! Slovenec se niti na ulici ni drznil slovensko govoriti. Kako velika sprememba v kratki dobi 15 let! V glavnih ulicah so krasne, naravnost velikomestno opremljene prodajalne v slovenskih rokah. V Gorici je do danes manjkalo večje špecerijske prodajalne in tudi ta se sedaj odpre v poslopju Central na Verdijevem tekalšču. Luksurijsko napravljeno prodajalno otvorila gg. A. in F. Anderwald, oba znana narodnjaka! Njuna strokovna izobrazba jamči, da bodeča v vsakem oziru kos novemu podjetju.

Premeščen je gosp. Fr. Sirk, c. kr. davčni asistent, iz Trsta od urada za odmero pristojbin, k c. kr. davkarji v Gorico.

Obesil se je v Gorici nekaj nad 50 let stari Martin Čaj baje radi žalostnih družinskih razmer. Ta Čaj, ki je bil brez ene roke, je v družbi z nekim slepecem vsako soboto hodil po mestu; slepec je lajal, Čaj pa pobiral milodare. Obesil se je na neka vrata svojega stanovanja v ulici Orzoni.

Na Grahovem v Goriškem se je dne 17. t. m. ubila učenka "adaljevalnega tečaja Franica Hvala. Nesla je očetu, ki je grabil listje v gozdu blizu postaje, kosilo in mu je potem pomagala. Po neprevidnosti se je preveč približala drti, po kateri spuščajo drva, in je zgrmela v globčino. B. la je takoj mrtva. Ubogi oče in mati nista niti opazila takoj, da je deklica zmanjkala. Šele delavci na drugi strani grape so ju v vpitjem opozorili na nesrečo. Lahko si mislimo, kako jima je bilo pri sru, ko sta dobila hčerko razbito pod pečnami.

V zapor se je branil iti 21letni Peter Ušaj v Gorici. Čuvaj ga je le s težavo spravil v zapor, ko se je okopal, kakor je predpisano; čuvaja je prijel za vrat ter ga davil. Radi tega je bil klican Ušaj pred sodnike, kjer je tudi žalil čuvaja. Ušaj je obsojen na 6 tednov zapore.

V Solkanu pri Gorici je pogorelo poslopje krčmarja in mesarja Antona Meljavca.

Mina se je razpočila ter naravno poškodovala 56 letnega Jakoba Čopa iz Poljan, v Furlaniji. Prenesli so ga v bolnico v Gorico.

Lloydov predsednik dr. Derschatta ne bo bival Trstu? Kakor znano je imenovan predsednikom avstrijskega Lloydja bivši železniški minister — za nas najslabšega spomina — nemški nacionalci dr. Derschatta.

Kakor poročajo resni nemški listi, se novi predsednik Lloydja ne misli nastaniti v Trstu, kjer bi se baje ne šutil nič preveč "med svojimi", temveč na — Dunaju Tržaški "Piccolo" pripominja k tej vesti, da nikakor ni na mestu, da bi predsednik "Lloyda" domiciliral daleč od svojega pravega mesta — namreč izven Trsta, kjer se nahajajo parobrodi in se koncentruje ves promet tega velikega podjetja. — Dolžnost predsednika je, stanovati v Lloydovi palači v Trstu in aktivno nadzorovati velevažno društvo, kateremu je postavljen na čelo! Seveda — pravi nadalje "Piccolo" — tiči v tem ozadju nekaj, čemur bi se reklo: pripravljati pot počasni premostitvi Lloydovega vodstva iz Trsta na Dunaj! Tudi komitete tržaške borze je v svoji zadnji seji naložil predsedniku te, da v nje imenu protestira pri centralni vladi proti nameravani nastanitvi Lloydovega predsednika izven Trsta.

Preveč vina. V Istri imajo posestniki toliko vina, da ga ne morejo prodati. Če dobi kdo slučajno kupca, dati mora vino veliko pod ceno. — V nekaterih okrajih so se posestniki združili, ter nameravajo ustanoviti v Trstu "Zadružno istrsko krčmo".

Prvi "Kinematograf Pathé" prej "Edison" na Dunajski cesti nasproti kavarno "Europa" ima od sobote 20. do točka 23. februarja, ta le spored: Vstaja v hiši (Komično), Vaški prepri (Drama v 13. slikah), Lov na povodne konje (Zanimiv naravni posnetek v VI. prizorih), V pijanosti. Vrl moč (Drama v 13. slikah), Vozilec z letalnim strojem (Jako komično).

Nevarna tatinska družba za jeta. O aretaciji bratov Premru smo svoječasno poročali, navedli smo tudi, da sta osumljena raznih tatvin in vlovov, kiso so izvršili v zadnjem času na Kranjskem in Primorskem. Sedaj smo v položju podatki točne podatke o delovanju teh čednih bratcev Premru. Kako je prišla policija na sled zločincema? V noči na 31. december l. l. je neki neznanec ukradel bančnemu uradniku na potu iz kavarne 150 K in nekaj tujih znak. Sprva so bile vse poizvedbe policije brezuspešne, kasneje pa se je le dognalo, da je bil storilec 22letni, v Novo mesto pristojni Karel Premru, bivši trgovski sodnik. Policija je seveda Premruva izsledovala a ga ni mogla takoj zajeti. Šele 9. januarja je ustavil stražnik na Starem trgu dva precej elegantno oblečena mlada moža, ker je sodil, da je eden izmed njih Karel Premru. Možakarja sta imela očitno slabo vest, zato sta skušala uteči. Toda posrečilo se je samo mlajšemu, dočim je starejšega redar prijel in ga odtiral na stražnico. Tu je priznal, da je Julij Premru, po poklicu baje lesni potnik iz Vidma in da je bil njegov spremljevalec, ki je utekel, njegov brat Karel, sicer pa je odločno tajil, da bi imel kaj slabega na vesti. Pri nadaljnjem zaslišanju pa se je zapletel v takšna protislovja, da ni nihče verjel v njegovo nedolžnost in da so ga deli v zapor. Pri osebni preiskavi so našli pri njem 11 vitrihov, 5 železniških voznih listkov in ponorejen pečat okrajnega glavarstva v Liencu in košček voska. Nadalje se je konstatiralo, da je imel docela nov klobuk, novo srajco, nov ovratnik in manšete. Sumili so takoj, da so ti predmeti bili ukradeni. Da bi dobili v roke tudi ubeglega Karla Premruva, so obvestili o stvari vse orožniške postaje na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Primorju, v Istri in v Dalmaciji. Med tem so se poizvedbe nadaljevale in posrečilo se je dognati, da sta brata Julij in Karel Premru v družbi s svojim v Divači rojenim bratrancem Henrikom Premruvom 4. januarja vlomila v trgovino Antona Boleta v Postojni ter ukradla za 40 K drobiža, več svilnatih ovratnikov, perila in moških klobukov. Klobuk in perilo, ki ga je imel na sebi Julij Premru, vse to so bili predmeti, ki so bili ukradeni pri Boletu. Nadaljne poizvedbe so dognale, da je ta tatinska družba v zadnjem času izvršila več tatvin in vlovov v Ljubljani, Trstu, Novem mestu in drugod po Kranjskem in Istri. 6. januarja je na primer vlomila v vilo Cilnik v Nabrežini in odnesla polkovniku Maxu več stvari v vrednosti 169 kron. Nekaj dni pred tem vlomom so skušali vlomiti v restavracijo na kolodvoru v Divači, a so jih preopili. V noči 29. novembra l. l. so neznan tatovi vlomili v vitrihom v prodajalno urarja Blažona v Novem mestu ter mu odnesli pet zlatih moških ur z enim pokrovom, dvanaest moških zlatih ur z dvema krovoma, 13 zlatih ženskih ur, 4 zlate moške verižice, in 7 drugih tudi zlatih verižic, 23 finih srebrnih moških ur, 7 zlatih obeskov, 40 zlatih prstanov, 120 prstanov iz novega zlata, 100 parov zlatih uhanov, 12 parov zlatih otroških uhanov, 1 zlato žensko zapestnico, 25 verižic iz novega zlata, 3 srebrne častniške verižice, vse v skupni vrednosti 4509 K. O tatvini ni bilo nobenega sledu. Ko je policija oddala Julija Premru sodišču, je poizvedbe nadaljevala. Dognalo se je, da so ti imenovani trije Premru vse leto hodili v Ljubljano in se zadrževali po raznih gostil-

nah in kavernah. Preočevali so po hotelih pod imenom Ješ in Simončič, trgovca iz Trsta in Zagreba. Dne 11. jan. je bil v Novem mestu aretovan oče Julija in Karla Karel Premru. Ta je bil aretiran, ker so ga imeli na sumu, da se je udeležil tatvine pri Blažonu. Ta je znan kot eden najnevarnejših tatov na Dolenjskem. Bil je že opetovano kaznovan radi tatvine in goljufije. Leta 1871. je bil kot topničar radi tatvine zasledovan, a je pobegnil, ne da bi ga dobili. Klatil se je pod raznimi imeni okrog in prišel končno v Ljubljano, kjer je bil več let knjigovodja pri trdki M. Nosil je črna očala, da bi ga nihče ne spoznal. Ko je nekoč obiskal svojo ženo v Novem mestu, je bil aretovan in obsojen. Hišne preiskave pri Karlu Premru star. in njegovi ženi niso spravile nič posebnega na dan, našlo se je samo korespondenco, ki je opravičevala sum, da je Premru star. tudi v zvezi z vlovom pri Blažonu. Ker je bil vlov v Novem mestu izvršen preje nego tatvina v Ljubljani, je ljubljansko sodišče izročilo Julija Premru novomeškemu. Med tem so 4. febr. aretovali Karla Premru ml. goriški detektivi v trenutku, ko je hotel dvigniti neko "poste restante" pismo. 18. febr. so ga prepeljali v Novo mesto, kjer je priznal vlov pri Blažonu v Novem mestu in v Postojni. Izpovedal je, da sta z bratom po izvršenem vlovu pri Blažonu dala ukradene stvari v škatljo in šla peš v Mirno peč, od koder sta se peljala v Ljubljano do dolenskega kolodvora. Karel Premru, ki je imel ukradene stvari pri sebi, se je peljal s tramvajem, Julij pa je šel peš. Šla sta k sprevodniku drž. železnice Fr. Bevca na Karlovski cesti št. 2. Policija je o njiju zvezi z Bevcom vedela že prej. Med korespondenco K. Premruva st. so namreč našli dopisnico Julija Pr. da naj se njemu namenjena pisma naslovljajo na adresi Fr. Bevca. Zato je policija tega že dlje časa nadzorovala. Dne 14. febr. je prišel preiskovalni sodnik A. Kuder v Ljubljano ter pripeljal sabo oba brata v svrhu poizvedb. Tisti dan sta aretirala pol. agenta Doplihar in Demšar Bevca. Bevc je najprej tajil, da ni v nobeni zvezi z Premruvi, drugi dan pa je priznal, da je dobil ob bratov Premru 7 sreb. novih ur; pri hišni preiskavi so našli 1 etui zlatega prstana, pri sebi pa je imel srebrno ukradeno uro. Ure je prodal med vožnjo na vlakih za 5 do 8 K. Policija je dognala, da sta brata dolgo časa zahajala k Bevcu in da sta intimna njegova prijatelja. Vozila sta se okrog s kolesi. Ta kolesa sta v Bevčevi drvarnici popravljala in barvala. Za to sta na sumu, da sta gotovo tudi pri tatvini 14 koles, ki so bila leta 1908 ukradena v Ljubljani udeležena. Pri Bevcu so tudi našli zastavni listek, iz katerega je razvidno, da je bilo 1 kolo meseca novembra v Trstu zastavljeno, takisto se je dognalo, da je prodal 1 kolo v Ljubljani drugo pa v kamniškem okraju iz Ljubljane se je preiskovalni sodnik odpeljal z bratom Premru preko Jesenic v Trst, da bi tu dognal, kje sta razpečavala svoj plen. Natančne poizvedbe so dognale, da je Karlo Premru ml. vso zlatino, kar mu jo je ostalo od vroma, prodal sensalu Leonardu v Trstu za 400 K. Ta Leonardo je v zvezi z nekim Balloghom takoj razprodal vse kupljene stvari. Leonardo in Ballogh sta sprva tajila, da bi bila kaj kupila od Premruvov, ko pa so jih dali v zapor, sta vse skesano priznala. V Trstu je detektiv Titz opozoril preiskovalnega sodnika na možnost, da bi bila brata Premru udeležena pri umorih tržaških kočijažev. V to svrhu se je poklicalo 5 prič, ki so videle morilca kočijaža Vidava v Opčinah. Izmed teh prič sta izpovedali dve, da je Karlo Premru morda sličen morilcu, dočim so tri odločno zaniemale. Brata Premru sta tudi na sumu, da sta v zvezi s ponarejevalci bankovcev v Vidmu, kjer sta se opetovano zadrževala. Sedaj se nahajata v preiskovalnem zaporu v Novem mestu.

Tržaški posetnik. Danes ponoči je bil v neki gostilni v Kolodvorskih ulicah 31letni tržaški vagant Natal Ivovič, ki je hotel plačevati s tolarji ki so že izven kurza Ivovič je obiskal Ljubljano na ta način že meseca maja in decembra m. l. a je vedno imel priliko se spoznati s policijo. Zadržan je bil isti dan obsedel pri sodišču mesec zapore, a ker Ljubljane ne more pozabiti, so ga zopet preselili tja.

Izgrabljen je najdeno. Postrežnica Terezija Kepova je našla črnu muf — sluškinja Alojzija Peganova je našla rjavo žensko torbico.

Koncert "Slov. Filharmonije". V nedeljo, dne 21. t. m. koncertuje "Slovenska Filharmonija" od 8. do 12. sveder v restavraciji hotela "Ilirija". Vstop prost.

Restavracije v hotelu "Vega" v Spod. Šiški je prevzel Vinko Orešnik.

Slovinci zbirajte za žrtve!

Drobne novice.

Slapovi Niagare zamrznil. Prvič po 50. letih zamrznil so letos velikanski slapovi reke Niagare v Ameriki. — Že ob navadno mrzlih zimah tvorili so le deloma zamrznjeni slapovi krasno naravno čudo s svojimi kolosalnimi ledenimi stenami, letos pa je prizor naravnost veličasten, ter privablja na tisoče tujcev obdivovato to naravno krasoto.

Oče ustrelil sina. Na Dunaju v 7 okraju je ustrelil neki oče — že siv starček — svojega sina. — Dečko je prišel pijan domov, začel razsajati in hotel pretepati očeta in družino. V silobranu je ustrelil oče štirikrat in ga zadel 2krat v vrat in 2krat v hrbet. Ranjenca so odpeljali v bolnico, kjer je kmalu umrl.

100.000 ljudi brez dela. V Berlinu in predmestjih je sedaj kakor javljajo predvčerajšnji delavski zvezni časniki, 100.000 ljudi brez dela.

Gorki iz Neaplja. Ruska vlada je izdala povelje znanega pisatelja Gorkega zapreti. Sedaj stanuje v Neaplju, kjer mu je tamošnja policija sporočila, da mora Italijo zapustiti.

Laška oklopnica "Vetor Pisani" je v bližini mesta Taranto zadela ob skalo in dobila močne poškodbe.

Čez 11 let oproščen. Segedinški porotniki so opustili pri večerajšnji porotni obravnavi kmeta Ivana Horvata, kateri je bil pred 11. leti obdolžen in obsojen, da je zastupil svojo taščo. — Sodišču so se namreč naznanile nove priče, katere so s svojimi izpovedbami popolnoma dokazale, da je Horvat nedolžen.

Ponarejalec denarja. Na Dunaju so zaprli večeraj Karla Sirowy, uslužbenca neke tamošnje železnicarne radi ponarejanja denarja. — Njegov letni sinček je povedal svojim soigralcem, da dela njegov oče denar. — Na to izjavo so preiskali njegovo stanovanje ter našli razne modele in že gotov ponarejen denar. Sirowy je vzpričo dobljenih dokazov vse priznal.

Nesreča na železnici. Na kolodvoru v Feketevaroš stranske proge — Sopron — Požun je skočil večeraj iz tira vsled napako postavljene izmenjave večerni poštni vlak. — Stroj in nekaj voz je bilo popolnoma razbitih, kurjač ubit in strojevodja težko ranjen. Izmed potnikov se ni nihče ponesrečil.

Ženske v zbornici. Med večerajšnjim govorom angleškega državnega tajnika v zbornici so začele ženske grozno demonstracijo z vpitjem in razgrajanjem. — Ko so jih hoteli stražniki odvesti so opazili, da so ženske z malimi verigami priklenjene na stebre, in ker so ključke dotičnih ključavnic zanašale poskrile, jih niso mogli prej odvesti, dokler niso poklicali ključavničarjev, da so jih odklenili. Seveda je bil med tem grozen smeh, vpitje in kričanje, ter vsako nadaljno zborovanje prepričeno.

Morilec žensk v Berlinu. Večeraj je doseglo število napadov na ženske 25. — Napadaleci so tako predrzni, da so zabodli neko deklo celo na stopnicah 1 nadstropja v hiši, kjer je v pritličju nastanjen policijska straža. — Mestni glavar je sklical večeraj najvišje zastopnike vlade ter voditelje meščanstva, s katerimi so soglasno vsprejeli predlog, da postavi vsak posestnik pred svojo hišo lastnega čuvaja, tako da bode celo mesto prepreženo z zasebnimi in vladnimi stražniki. Dogodile so se tudi razne nesreče pri aretacijah raznih, morilecem podobnih oseb. Na trgu je zavpila neka gospa kačoz na mladega moža: to je morilec. — Ljudstvo je planilo po njem in le z največjo težavo so iztrgali težko ranjenega razsrjeni množici. — Takih slučajev se je pripetilo v zadnjem času že jako veliko. — Pri nekem napadu že v mraku pa so vendar zalotili enega napadaleca, ko je ravno zavilitel nož nad izbrano žrtvijo, ter ga zaprl. Upati je, da bo skoraj konec groznih napadov.

Epilepsija (padavičnost). Zatiiranje in zdravljenje te najbolj grozne vseh bolezni je že od nekdaj smoter odličnih zdravnikov in raziskovalcev. Onim, ki jih muči ta huda bolezen, bo veselje čuti, da objavlja in vporablja specialni zdravnik dr. Aleksander B. Szabó v Budapešti zdravilni način proti epilepsiji, katerega zdravilni uspehi so splošno priznani. — Dr. Szabó, avtoriteta na polju zdravljenja epilepsije, si je kot tak tudi v Avstriji brzo napravil ime. Rad je pripravljen dati pojasnila onim pacientom, ki bi z njegovim preizkušenim zdravilnim načinom zopet zadobili zdravje.

Kdor bi se rad ohranil svež in zdrav, naj vsako pomlad rabi naravno in prijetno učinkujoče odvajalno sredstvo. Ta izrek znamenitega zdravnika bi morali vpoštevati vsi

ljudje, zlasti pa oni, ki trpe na slabem odvajanju in slabi menjavi snovi. Že od nekdaj se je naravna Franc - Jožefa grenčica izkazala kot izvrstna in zdravje pospešujoča odvajalna voda in je kot najbolj učinkujoča vseh grenkih voda splošno pripoznana.

Telefonska in brzojavna poročila.

Notar Hafner pogorel.

Dunaj, 20. februarja. Kasacij. sko sodišče je zavrnilo pritožbo not. tarja Hafnerja proti sodbi okrožnega sodišča v Novem mestu, ki ga je obsodilo v 3 mesečno ječo radi zapeljavanja h krivemu pričevanju.

Ultimata še ni bilo.

Dunaj, 20. februarja. Odlučni avstrijski diplomat je izjavil uredniku "N. W. Tagblatt", da so vse vesti, kakor da bi Avstro Ogrska namerala Srbiji staviti ultimatum, izmišljene. Isto potrjuje tudi srbski poslanik v Parizu dr. Vesnić v "Journalu".

Odločitev protektorata.

Dunaj, 20. februarja. Prestolonaslednik Fran Ferdinand je odložil brez motivacije protektorat pri nižjeavstrijski kmetijski družbi. Domneva se, da je to storil radi agitacije njeg. nega ravnatelja znanega Simitsch-Hohenblumma ali pa radi tega, ker se je v proračunskem odseku ostro kritiziral njegov zakup nekega lova.

Pogreb vitez. Gniwosza.

Dunaj, 20. februarja. Med ogromno udeležbo so danes pokopali bivšega poslanca Gniwosza. Pogreba so se udeležili: baron Bienenrath z vsemi ministri, bivši ministrski predsednik baron Beck, bivši minister znanjih del grof Goluchowski, galski namestnik dr. Bobrinski, bivša ministra dr. Pacak in Prašek ter poslanci vseh strank, ki bivajo na Dunaju.

Komunike "Hrvatske stranke prava".

Zagreb, 20. februarja. (Pos. brz. "Slov. Naroda.") Osrednji odbor "Hrvatske stranke prava" je izdal ta-le komunike: 1. Osrednji odbor "Hrv. stranke prava" odobrava postopanje saborskega kluba, sklenjeno v sejah dne 11. 12. in 13. t. m. 2. Z ozirom na finančno stanje strankinega glasila "Hrvatska" se ima list za sedaj zmanjšati. 3. Osrednji odbor poziva vse pristaje in člane stranke, naj vsi vztrajajo v narodni borbi, ki jo vodi "Hrvatska stranka prava" skupno z ostalimi strankami hrvatsko-srbske koalicije.

Demisija srbskih ministrov.

Belgrad, 20. februarja. (Pos. brz. "Slov. Nar.") Ostavke so podali vsi trije ministri samostalne stranke: poljedelski minister Glavinović, pravosodni minister Timotijević in minister javnih del Savčić. Staroradikalni ministri še niso demisionirali ali njihova demisija je neizogibna, kaj se zgodi, je sedaj težko uganiti: ali stari in samostojni radikali sestavijo zopet skupno vlado ali pa bo nov kabinet sestavljen izključno iz starih radikalcev. Prvo bi vsekakor bilo bolje.

Protestni shod proti preganjanju Srbov na Hrvatskem.

Belgrad, 20. februarja. (Pos. brz. "Slov. Nar.") Jutri dopoldne ob 9 bo na Gledališkem trgu pred spomenikom kneza Mihajla protestni shod proti zagrebškemu "veleizdajniškemu" procesu in proti preganjanju Srbov na Hrvatskem.

Paceo Velimirovičevega kabineta.

Belgrad, 20. februarja. Dr. Velimirovič je podal demisijo. Novo ministristvo sestavi Pašić Minister znanjih del ostane še nadalje dr. Milovanović.

Kongres turških Srbov.

Skoplje, 20. februarja. (Pos. brz. "Slov. Nar.") Tu se je sestal kongres zastopnikov srbskega naroda na Turškem. Za predsednika shodu je bil izvoljen P. Kostić, za 1. podpredsednika dr. Stanišević, za 2. podpredsednika pa profesor solunske gimnazije Ognjanović. Kongres je na svoji prvi seji sklenil poslati brzojavno pozdrave turškemu parlamentu in mladoturškemu komiteju.

Ženska pozvala na dvobojo poslanca.

Petrograd, 20. februarja. Poslanec skrajne desnice v gosudarstveni dumi Puriškievič je razžalil prireditelje ženskega kongresa, ki se je nedavno vršil v Petrogradu. Ena izmed teh ga je brzojavno pozvala na dvobojo. Ta poziv na dvobojo je izzval v vsi Rusiji silno senzacijo in vse je radovedno, če bd Puriškievič sprejel dvobojo. Če bo dvobojo prevzel, bo to prvi slučaj, da si bosta stala v dvoboju nasproti ženska in moški.

Francija in Anglija posredujeta.

Pariz, 20. februarja. Francija in Anglija sta prevzeli nalogo, da posredujeta v sporu med Avstro Ogrsko in Srbijo. Njiju akciji se najbrže pridruži tudi Nemčija.

Po svetu.

* Varnostne naprave pri novih avstrijskih podvodnih čolnih. Novi avstrijski podvodni čolni imajo posebno varnostne naprave, s katerimi se močivo potapljačnega se čolna lahko reši, oziroma čoln sam veliko varneje in uspešneje deluje. — Pri potapljanju pod vodno gladino pusti vsak čoln na vodi mal plav, na katerem je telefonski aparat in torej zveza med potopljenim čolnom in spremljajočim parnikom stalna... Tudi se čolni preskrbljeni s posebnimi značajmi cevni, katere v slučaju potrebe lahko potisnejo nad vodno gladino v svrhu pridobitve zraka. Nadalje so napravljene priprave, s pomočjo katerih močivo potapljačnega se čolna, če ni še preglbokopod vodo, lahko izstopi in se dvigne vsak posameznik do vodne gladine, kjer ga vsprejme v bližini se nahajajoči spremeni parnik. — Čolni sami preskrbljeni so ob robu z močnimi železnimi obroči, za katere se potopljivi čoln lahko priveže in s pomočjo posebnega dvigala zopet na površino dvigne. — Seveda je naprava in način sestave vseh teh varnostnih naprav skrivnost avstrijske mornarice.

* Tri dni pod posteljo. Devetnajstletna dijakinja ameriškega vseučilišča v Ditonu Lulu Johnson, je skrila svojega ljubimca Johna Hayesa, katerega je iskala tamošnja policija, ker je v Sterlingu prevaril nekoga prijatelja za 100 dolarjev, v svoji sobi pod posteljo. Zasedovali so ga iz Sterlinga do Ditona, kjer je nenadoma izginil. Dijakinjo so začeli sumiti, ker je, vključno temu, da je imela popolno hrano v zavodu, nosila vedno zavojke jedi in pijače v svojo spalnico. Pri nenadnem policijskem obisku je sedela mirno v svoji sobici in sivala. Policaji so hoteli že oditi, ko pogleda k nesreči nekdo pod njeno posteljo, kjer najde udobno na blazinah spečega ljubimca. Dekle se je začelo jokati, roče, da jo je ljubimec silno prosil, da naj da skrije, da je revež že tri dni pod posteljo in da sta oba vsled prestanega strahu za njegov prestop, ki ga je napravil itak le v skrajni sili, dovolj kaznovana. Seveda to ni močnem postave zadostovalo, odpeljali so ga v zapor, ona pa bo bržkone izključena.

* Od volkov preganjan. Letošnja izredno huda zima je prisilila razne živali, da se vedno bolj približujejo človeškim naselbinam. — Tako je hudi mraz (—22° R) — in visok sneg privabil na Erdeljskem volkove prav v bližino ondotnih vasi. — Dne 10. svečana se je vračal domov mlad dečko Stefan Groza iz bližnje vasi, kamor je hodil v šolo. — Gredeč po cesti, opazi naenkrat že blizu doma 2 volka, ki sta skočila iz grmovja in jo udrla naravnost proti njemu. Dečko začne preplašen bežati in dohiti k sreči pred volkovoma neko drevo, na katerega je urno splezal, vpil in klical na pomoč. Toda nihče ga ni slišal. Volkova pa sta se mirno vlegla pod drevo in potrpežljivo čakala. — Dečka je začelo na drevesu, kjer je bil še bolj izpostavljen mrzlemu vetru tako zebsti, da se ni mogel več vzdržati in je omahnil. Na zadnji veji se je k sreči nataknil na obleko in tako obvisel med nebom in zemljo nad gladnimi volkovi. — Nezavestnega rešil je nek potnik, ki je razpodišil volkove, dečka snel z veje in ga nesel domov.

* Letošnja izredno mrzla zima spominja nas nehoti mrzlih zim prešlih časov. V 18. stol. bile so posebno mrzle zime v letih 1709, 1740, 1776 in 1799 — v 19. stol. 1804, 1814, 1820 in 1830. — Leta 1776. bil je na Donavi pri Dunaju 3 čevljev debel led. — L. 1740. sezidali so na Nevi na Ruskem 52 čevljev visoko ledeno palačo, katere temeljni zidovi so bili iz 6 čevljev debelih ledenih plošč. Krasno stebrovje in ledeni kipi krasili so njeno notranjost in krasno kupolo. Napravili so iz izrednih kosov ledu tudi topove pri vhodu, iz katerih so oddali povodom prihoda carja, občudovat ledeno krasoto, pozdravne strele. Istega leta poginilo je v Parizu vsled mraza okoli 20.000 ljudi in še enkrat toliko živih. Ptice so padale na tla in v predmestjih mašili so vsako jutro srne, zajce in jelene, katere je prignal hud mraz v blažino človeških bivališč. — Zadnja najhujša zima je bila leta 1890/1891.

* Kako se zabavajo ameriški milijonarji. Ameriški milijonarji vedno iščejo novih načinov zabav, kako bi mogli razsipati denar. Najnovejša moda so banketi psov in mačk. Čikaški milijarder Sandwers je pozval 200 parov psov na banket. Milijarder Sarton je povabil na dinner množico mačk. Menu je obstojal iz mleka, telečjih koteletov, jaje in čokolade. Milijarder Steher je priredil banket za konje. Konji so bili v frakih, kobile pa v dekoliranih oblekah. Pred kratkim je prišel v Pariz tak ameriški milijonar in se nastanil v enem prvih hotelov. Tu je zahte-

val, da mu pripravijo kako jed, ki bi veliko stala. Šef kuhinje mu je dejal, da je na Kitajskem ptica, ki je silno draga in od nje bi se dala dobiti juha. Američan je naročil to juho ali tako, da se zanjo porabijo samo oči ptice. Naročili so par desetih takih ptic in juha je stala samo 3000 frankov! Drugi milijonar je priredil svojim gostom »klimatični diner«. V nekem hotelu so vse sobe premenili v tri dvorane. V vsaki je bil drug klima. Prva dvorana je bila tropična, polna tropičnega zelenja, po katerem so frčale eksotične ptice. Druga je bila spremenjena v polarno okolico kot kontrast tropični dvorani. Vsa dvorana je bila v imitiranem snegu in ledu čarobno razsvetljena. Tretja dvorana je predstavljala zmerno podnebje ter je bila spremenjena v najelegantnejši pariški salon, ki si ga je mogel zamisliti pariški okus.

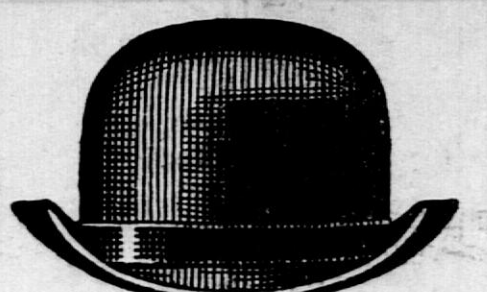
* Originalna poštna naprava napravljena je v Calaukatalu visoko v Alpah na švicarsko - laški meji ležeči vasi. — Pred kratkem domislil si je poštar v Calaukatalu ležeči vasi Braggio, da bi dosedanje napravo za prevažanje lesa uporabil za odpravo pošte. — Vsak dan moral je namreč posebni pot od pošte Braggio v Arvigo — dolgo uro poti po strmih in pečinah opraviti, da odda in prevzame pošto. — Da prepreči to vratolomno hojo napravil je takole: Na najvišjem vrhu nad Arvigo stala je mala kočica opremljena z navadnim vzdigom. Ta je bil zvezan z nasprotno kočico v sredini doline blizu pošte, s približno 2 cm debelo močno železno žico. — Na to žico privezal je močno čolno podobno košaro, katero je bilo možno s posebnim dvojnimi vzdigom prepeljavati z vrha v dolino in obratno. — Vse težkoče — snežene zamete — mraz in druge močnejše gorske nevarnosti paraliziral je z raznimi signalnimi napravami — s katerimi se je možno medseboj sporazumeti in zadržek takoj odstraniti. — Ali bi ne bilo možno tudi po naših alpskih težko dostopnih krajih napraviti podobne primerno cene naprave, s katerimi bi se od sveta skoro pozabljene vasi oživilo brez nevarne vratolomne in nezanesljive zveze poštinih potov.

* Mednarodna pomorska konferenca. V kratkem se snide, kakor se poroča, v Londonu mednarodna pomorska konferenca, katera bo razpravljala, kako ublažiti grozne izgube pri pomorskih bitkah, brez da bi se posamezne države glede na pomorsko moč oslabšale. Tudi nameravajo ustanoviti mirovna razsodišča v večjih pomorskih mestih za razporna pomorska vprašanja. Merodajni krogi si pa od te konference prav malo obetajo. Sigurno je namreč, da se Anglija, izključno pomorska sila, katere edina in najmočnejša opora je njena neprekosljiva mornarica ne bode mogla sporazumeti z ostalimi kontinentalnimi državami, kajti v tem oziru je njen položaj povsem drugačen. Pomenljive za to so besede imenitnega angleškega državnika, češ, kaj nam koristi močno brodogradje, če ga ne smemo v polni meri izrabljati, kar ima s svojega stališča kot Anglež popolnoma prav. Naravnost neizvedljivo pa je vprašanje glede proste vožnje privatnih parobrodov za časa vojske. Če bi bilo to ugodeno, je vsaka pomorska bitka nemogoča — čemu potem brodogradje. Edino, kar se bode dalo doseči, je, da se odpravijo pogubonosne mine, katere niso samo za časa vojske uničevalne, marveč povzročijo velike nesreče tudi po vojski, kajti tokovi železo mine daleč naokrog po morju, in ker jih ni mogoče poloviti, so stalna nevarnost za vse brodovstvo. Toda tudi v tem ni upati popolnega uspeha, ker bodo zopet Angleži nastopili zoper popolno odpravo pomorskih min, ker so te na marsikaterih otokih in pomorskih naselbinah Anglije edina obramba, in jim nadomestujejo stalno nastanjenje vojnih ladij. Ako se vse to upošteva, je pač razvidno, da konferenca res ne bo imela posebnih uspehov, naj razpravljajo kakor dolgo hočejo.

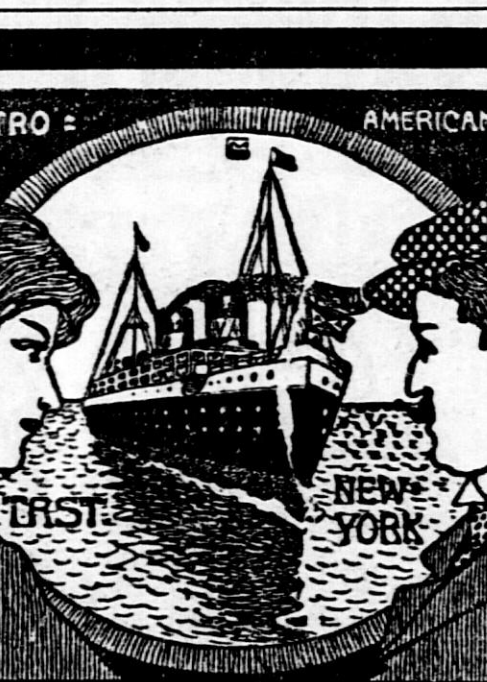
* O prihodnjih Nobelovih nagradah. Glede razdelitve Nobelovih nagrad za leto 1909. se poroča, da dobi nagrado za mirovno akcijo mednarodni mirovni bureau v Brnu, ali pa belgijski minister Beezner. Nagrado za leposlovje dobita menda belgijska pesnika Verhaeren in Maeterlinck.

* Uradnik nemškega poslanstva roparski morilec in požigalec. Iz Santjago se poroča: Te dni je zgorlo docela poslopje nemškega poslanstva v Santjago. — Med razvalinami so našli opečeno in pobito truplo tamošnjega uradnika Bekerta. Pri natančni preiskavi pa se je dognalo, da dotičnik ni bil Bekert, marveč neki tam uslužbenec kancelist iz Čile. Bekert je namreč najprvo tega umoril, oblekel ga v svojo obleko, izpraznil denarnice, poslopje zažgal in ušel. Nemška vlada je nakazala sodnikom pokojnega stalne podpore.

Slovenska trdnja
AVGUST REPIČ
sodar
Ljubljana, Kočizjeve ulice 16.
(v Tračnem)
izdeluje, popravlja in prodaja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča
klobuke
cilindre, čepce itd.
najnovejše facone
po najnižji ceni.

Najcenejše
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
Ljubljana
Pred školijo 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4.

AUSTRO-AMERICANA

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetelca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kotovanja pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser
puškar v Ljubljani
Šelenburgove ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogo
raznovrstnih
pušk, samokresov,
lovskih potrebščin, vseh
del koles (biciklov) kakor tudi
umetnični ogenj
po najnižjih cenah.
Popravlja pušk, samokresov,
biciklov točno in solidno.
Cenovnik zastoj in pošt-
nine prilož.

Lepa meblovana soba
v sredini mesta
se odda za takoj ali pozneje.
Natančneje v vinski trgovini
Šelenburgove ulice 6 7.5 3

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinj-
stva, ekon-
omije i. t. dr. v
vsakovrstni iz-
peljavi. Ze-
st so najbolj
priporočena. Pri-
znana tudi ko-
najboljši in na-
prejnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specializirana: štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarni
dr. Oeniki in proračuni na razpolago
lavori katalog franko proti doplačilu
namki 2241 36
Govorna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Vels 18 Goranje Avstrije

Seydlin

Najbolje za zobe

V Ameriko in Kanado

najpripravnost, najcenejšo
in najzanesljivejšo prevaža
Cunard Line.
Odhod iz domačega pri-
stanišča Trsta:
Pannonia, 23. februarja 1909.
Carpathia, 4. marca 1909.
Slavonia, 17. marca 1909.
Iz Liverpoola: 18 8
Lusitania (največji in najlepši parnik
sveta) dne 6. februarja, 27. febru-
arja, 20. marca, 17. aprila, 8. in
29. maja 1909.
Mauretania dne 13. februarja, 6.
marca, 3. in 24. aprila in 15. maja
1909.
Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Odlasek
v LJUBLJANI, Slomškove ulice št. 25,
poleg cerkve Sv. Jezusovega.

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja,
kavarnarja in lastnika so naši novi
PIANO-ORCHESTRIONI
z godbo na lok, zvonilom,
mandolino in ksilofonom

s tezo da se
zamorejo po-
staviti pov-
sodi. Krasn
godba in stro-
kovnjak iz-
vršba jamčita
za gotov do-
biček. Elek-
trično-pnev-
matični orhe-
strioni. Elek-
trični klavirji
z mandolino,
ksilofonom in
godbo na lok.
Goverila z
zvokom od-
mevom za
gostilničarje
in zasebnike.
Znamka Tien-Tien.
Ceniki brezplačno in pošta. pristo.
Prva odlikovanja. 592-2
Zaloga pri
Josipu Drollu
v Ljubljani, Sednijske ulice.

Anton Leutgeb,
33 rokavičar in bandaž-st.
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.
Lastna izdelovalnica vsakovrstnih glase,
usnjatih in vojaških rokavic.

Izdelovatelj
klinih pasov.
Vsa kirur-
gična dela.
Zunanja na-
ročila točno.
Cene nizke.

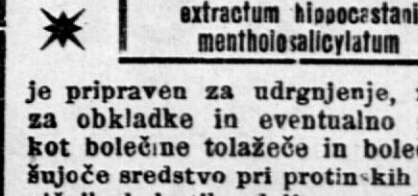
Dobra prostovoljna prodaja.
V vasi Grad (Bied) na Gorenjskem se prodasta 738 3
dve stanovanjski hiši
ležeče blizu „zdraviliškega doma“
in jezera in v kateri se sedaj vodi
gostilna in kupčija. Hiše imajo ve-
liko dvorišče, hlev, klet in klet za led,
lep vrt! Njiva in travniki!
Posestvo je brez bremena, prodaja
se brez provizije. Plačilo v gotovini
pri podpisu kupnega pisma.
Ponudbe v enem mesecu na
uprav. „Slov. Naroda“ pod „A. M.“

Vinko Majdič
valjčni mlin v Kranju
(Kranjsko)
Največja proizvodnja priznana
najboljših pšeničnih mok in krmi-
nih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj iz-
branih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo
jako veliko vode v se in dajo kvanti-
tativno nedosegljiv pridelok, kar je
zlasti za gospode pekovske mojstre
neprecenljive vrednosti. 3939 16
Zastopstva in zaloge:
v Ljubljani, Podgradu, Trnovem,
Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcanu, Inostovu, Tri-
dentu, Zadru, Spletu, Ercegovem,
Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjavi: Valjčni mlin, Kranj.

Superfosfati
rudninski in živalski, najbolj
preizkušena, najzanesljivejša in
najcenejša fosforokislja gnojila
za vse 127-8
vrste zemlje.
Vsečina strogo zjamčena.
Jamčeno najhitrejši učinek,
najvišji donosi.
Neutrpljivo za spomladajo setev.
Dalje amonijakove, kalijeve
in solitarjeve superfosfate
dobavljajo vse
tvornice umetnih gnojil, trgovci,
kmetijske zadruge in društva.
Pisarna Praga, Příkopy 17.

Najboljši češki nakupni vir.
Cene postojne perjo!

1 kg sivega, pulje-
nega 2 K, boljšega
2 K 40 h; polbelega
2 K 80 h; belega
4 K; belega, puha-
stelega 5 K 10 h; 1 kg
velefinke, snežno-
belega puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha,
sivega 6 K 7 V; belega, finega 10 K; naj-
finejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg,
dobi franko.
Zgotovljene postelje
iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega nankinga, pernice, 180 cm dolga,
116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm.
dolg, 28 cm širok, napolnjen z novim, sivim
jako stanovanjskim puhaštim posteljinim perjem
16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same
pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglav-
nice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po
povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno
je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za ne-
ugajajoče se povrne denar. 9-5
S. Benisch, Deschowitz, št. 767, Sumava
na Češkem. — Cenovnik zastoj in franko

Contrheuman
Besedna znamka za
extracatum hipocistatani
mentholalicylatum

je pripraven za udrnenje, masiranje,
za obkladke in eventualno za kopeli,
kot bolečine tolažeče in bolečine olaj-
šujoče sredstvo pri protin-kih in nevral-
gičnih boleših, dalje za odstranjanje
neprijetnega čustva gomezenja pri
oseblinah, kot vsesavalno sredstvo pri
oteklih členkih in za obnovitev premiš-
nosti členkov. 3.40 11
Lonček 1 krono.
Za K 1.50 naprej pošljemo 1 lonček
» 6 — » 5 lonček »
» 9 — » 10 »
Izdelovanje in glavna zaloga v
B. Fragnerja lekarni
c. kr. dv. dobav., Praga III., št. 203.
Pazite na ime izdelka in izdelovalca!
ZALOGE V LEKARNAH.

Julija Štor
Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lano-tenise in gatah
goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna
in 2005 87
lako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

POZOR! NOV MODNI SALON! POZOR!
Pepina Ozmeč in Ivanka Vičič si dovoljujeta najviljudneje naznaniti cenjenim
damam, da sta otvorili v **Selenburgovih ulicah, v hiši**
hotela „Pri Matiču“ salon za damsko klobuka s firmo
OZMEČ & VIČIČ
Imeli bodeta v zalogi originalne dunajske in pariške modele ter moderni-
zirali klobuke v dunajskem žanru in se vsekdar potrudili zadostiti vsem željam ce-
njenih dam.
Žalno klobuki vedno v zalogi. — Klobuki za domine v izbiri.
Proseč blagohotnega obiska se priporočata vdani
Pepina Ozmeč in Ivanka Vičič.

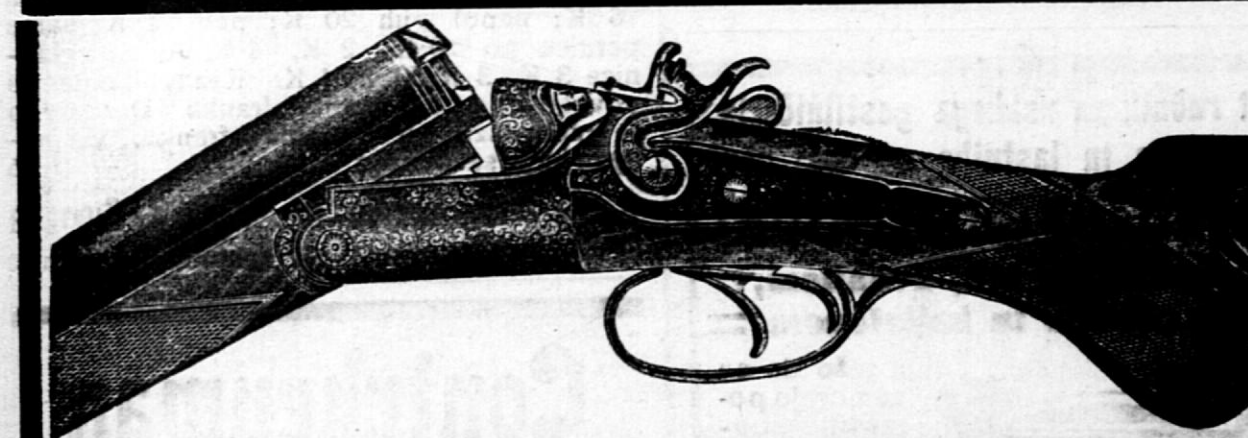
Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!
Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in 344-7
trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršu-
jejo hitro in točno.
Cene brez konkurence!

Ivan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svoj bogato zalogo
voznih koles.
Šivalni stroji
za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vožnjo v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Židovske ulice št. 2
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
Istnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in čeških
strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.
Posebno priporočam lahke trasevke in puške Beck s Krup-
povimi cevmi za brezdimni smodnik.
Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo
Cenovniki na zahtevanje sastonj in poštne prosto.

A. Kunst
Ljubljana
Židovske ulice 4
Velika zaloga obuvaj
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno
in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
jejo in zaznamujejo. Pri zunanjih
naročilih naj se blagovoli vzorce vpo-
slati.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z
zlatarino in srebrnino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
točno in oeno

JOSIP STUPICA
Jermesar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljeno
kočije, druge vozove in
: najrazličnejšo vprežno :
opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene
vozove in konjske oprave.

Br. Hlavka Prešernove
ulice št. 5.
Atelje za ortopedične aparate in
bandaže.
galvanoplatiranje z električno silo.

Anton Krejči
Ljubljana, Wolfve ulice št. 5
priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinjših
kožuhovin,
klobukov in čepic
Prevzema tudi vsa v to vrsto
spadajoča popravila proti naj-
nižji ceni. Kupuje tudi vsako-
vrstne kože divjačine in jih
najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Aspiranti za enoletno prostovoljno službo.
V svrhu polaganja uposobljajočega izpita (Intelligensprüfung) za aspirante
enoletnih prostovoljcev deli vspešen primeren pouk
„I. zagrebaški vojni pripravnici zavod“
škola 1. internat, Zagreb, Kukuljevićeva ulica br. 15.
Zavod je dosegel doslej še vedno izvanredno dober uspeh na izpiti.
Prihodnji učni tečaj se začne 1. marca 1909; natančnejša pojasnila daje
in prijave za obisk tečaja sprejema upravitelj zavoda.
Vilim Jelenčić, upokojeni četnik. 894-4

Klavirje prvovrstnih tvornic
izposoja najceneje in
prodaja proti ceniku z
izrednim popustom ter
na delna odplačila jedino
le narodna trdka.
Alfonz - -
- - Breznik
Gradišče št. 11 (blizu
nunske cerkve).

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 350-6
Največja zaloga
pohištva
za spalne in jedilne sobe,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Najkrajša in naicenejša po
V AMERIKO
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je proga
Red Star Line
Redča smerda *
Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland in Samland ki oskrbu-
jejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med
Antverpom in Novim Yorkom je snaznost, iz-
borna hrana, vljudna postrežba in spalnice po
govem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za
vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja
vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak tork
nepoldne. 17-7
Naši parniki vozijo tudi na mesec po več-
krat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc
v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej 26
od nžnega kolodvora na levo pred zgradbo gostilno „Pri Starem Tišlerju“.

Najcenejše in
najbolj učinkujoče
odvajilo
Filipa Neusteina
POSILAJENE
odvajalne kroglice
(Neusteinove Elizabetne kroglice.)
V vsakem oziru jim je dajati prednost, ker so te kroglice brez vsakih
škodljivih primesi in se z največjim uspehom rabijo pri boleznih spodnjega
telesa, nalahko odvajajo, čistijo kri, niso lek in zatorej najugodnejše in docela
neškodljivo odvajajo telesno
zaprtje
gotovi izvor skoro vseh bolezni. Ker so posilajene, se jih tudi otroci ne branijo.
Škatlja s 15 kroglicami stane 30 vinarjev, zavitek z 8 škatlicami, torej 120
kroglicami stane samo 2-.-. Kdor pošlje 2-45 naprej, dobi poštne prosto
zavitek škatlic. 3909-7
Svarilo! Pred ponaredbami nujno svarimo. Zahtevajte Filipa
Neustaina od vsakega kroglarja. Pristna samo,
če ima vsaka škatlica in nakazilo našo oblastveno vpisano varstveno
znakmo v rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis „Filipa
Neustaina, lekarna. Zavoj mora biti označen z našo firmo
Filipa Neusteina lekarna „Pri sv. Leopoldu“
na Dunaju, I., Plankengasse št. 6.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvancova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge

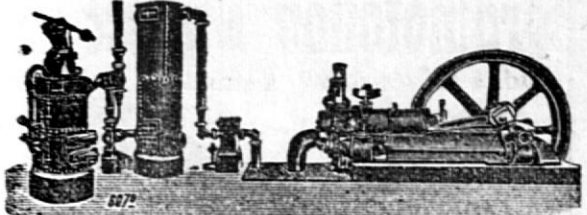
obrestuje po 4 3/4 % od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka rentnega davka. 2-8

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Langen & Wolf, Dunaj X, Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tvornica za gorilne motorje.

Originalni motorji „Otto“

v svezi 5718 19

z napravo za sesalni plin

za kurjenje z rjavim premogom, fu-

siniskim ali plinovim koksom, kauma-

sitom ali ogljem.

Gospodarsko najbolj primerna

obratna moč novega časa!

Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,

benzin, benzol, petrolin, karbonol.

Neotvornost zaradi preproste in solidne sestave.
Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno tvrdka
D. S. Fakin kot zastopnica za Kranjsko
Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

št. 70/pr.

676 3

Razpis.

Pri deželni odboru kranjskem je popolniti sledeče službe, in sicer:

I. pri deželnem tajništvu:

- mesto **finančnega tajnika** s prejemki IV., oziroma V. plačilnega razreda, ki sta enaka VII., oziroma VIII. činovnemu razredu drž. uradnikov. Zahteva se absolviranje juridičnih študij, večletna praksa pri kakem finančnem oblastvu in za finančne konceptne uradnike predpisani izpit. Prednost ima, kdor dokaže, da pozna bančne posle;
- mesto **tajnika II. vrste** s prejemki V. plačilnega razreda, ki je enak VIII. činovnemu razredu državnih uradnikov;
- dvoje mest **deželnih komisarjev**, vsako s prejemki VI. plačilnega razreda, ki je enak IX. činovnemu razredu;
- dvoje mest **konceptnih praktikantov**, vsako z adjutomom 1600 kron. Za službe pod a) in c) se zahteva absolviranje juridičnih študij, večletna praksa v politični, sodni ali odvetniški službi, praktični izpit iz političnega ali sodnega poslovanja. Za konceptnega praktikanta se sprejme, kdor je juridične študije popolnoma dovršil in prebil vse tri državne izpite.

II. pri deželnem stavbnem uradu:

- mesto **stavbnega nadkomisarja** v V. plačilnem razredu, ki je enak VIII. činovnemu razredu državnih uradnikov;
- dvoje mest **stavbnih komisarjev** v VI. plačilnem razredu, ki je enak IX. činovnemu razredu državnih uradnikov;
- mesto **stavbnega adjunkta** v VII. plačilnem razredu, ki je enak X. činovnemu razredu državnih uradnikov;
- četero mest **stavbnih praktikantov** z adjutom po 1600 kron. Za službe pod a), b) in c) se zahteva dovršitev tehničnih študij za inženirsko stroko ter večletno praktično vežbanje. Kdor hoče biti sprejet za stavbnega praktikanta, mora dokazati, da je prebil oba državna izpita na kaki avstrijski tehnični visoki šoli. Status sistemiziranih mest deželnega stavbnega urada obsega sledeča mesta: 1 stavbni nadsvetnik, 2 stavbna svetnika, 5 stavbnih nadkomisarjev, 6 stavbnih komisarjev, 6 stavbni adjunktov, 4 stavbni praktikantje. Od teh mest še ni zasledenih: 1 stavbni svetnik, 3 stavbni nadkomisarji, 5 stavbnih komisarjev, 3 stavbni adjunkti, 4 stavbni praktikantje. Prosilci za eno razpisanih služb naj predložijo svoje s krstnim listom ter z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 4. marca 1909

podpisanemu deželnemu odboru, in sicer oni, ki so že v kaki javni službi potom predpostavljene oblastva.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 10. februarja 1909.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, ki od desne in leve strani viječejo in mečejo vodo — V vsakem položaju delujejo kretanje brizgalnic nepotrebno!

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva, Hrško, Kostanjevica, Bohinska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela, Hršica, Zgornja Šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predoslje, Sora, Seteb Trzin, Zablanka, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas, St. Peter na Dolenjskem.

R. A. Smekal
Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, se-kiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih silinov.

Odplačevanje na obroke.

324-4

129 odlikovanj!

Odlikovan z zlato kraljevo v Pa-rizu 1904 in z zlato kraljevo in križcem v Londonu leta 1895

Ant. Presker

krojač,

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

svoje veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd. Oblike po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. CADEŽ

v Ljubljani

Westni trg št. 14

polj. Urbančeve manufakturne trgovine

priporoča

klobuke

cepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrazem točno.

Usak dan sveže

pustne krofe

priporoča

J. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Preobleke Popravila.

L. Mikuš

tovarna delavcev Ljubljana, Mestni trg.

št. 67/pr.

677-3

Sekundarske službe.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti tri službe sekundarijev. Z vsako teh služb je združen adjutum letnih 2800 K poleg prostega stanovanja v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen ter tudi ne sme izvrševati zunanje zdravniške prakse.

Prosilci za razpisana mesta naj predložijo svoje s krstnim listom, z dokazili o doktoratu medicina, o eventualnem dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje

do 8. marca 1909

podpisu deželnih dobredelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1909.

Liebigov mesni izvleček

izboljša juhe, omake, zelenjavo i. t. d.

OXO-buljon

tekoča, takoj pitna.

1 1/2 do 2 čajne žličice na eno skodelico vroče vode.

Razpis.

Za zgradbo:

- vodovoda v Senožečah s proračunjenimi stroški K 61 230
- za Vrh, občina Stari trg pri Ložu s proračunjenimi stroški " 18 720
- kapnice za vas Griže, občina Vrabče, polit. okraj Postojna s proračunjenimi stroški " 10 000
- kapnice za vas Bogu, občina Vrabče, politični okraj Postojna s proračunjenimi stroški " 7 500
- vodnjaka v Zagorju, politični okraj Postojna s proračunjenimi stroški " 2 300
- vodovoda za vas Goče nad Vipavo s proračunjenimi stroški " 15 600

potrebna dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne ponudbe, morajo obsegati vsa dotična dela, ter jih je z napovedbo popusta ali doplačila v ostotkih na enotne cene proračuna predložiti do

6. marca 1909, ob dvanajstih opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z nadpisom:

"Ponudba za prevzete zgradbe

1. vodovoda v Senožečah, oziroma

2. za Vrh, občina Stari trg pri Ložu;

3. kapnice za vas Griže, občina Vrabče;

4. Bogu, občina Vrabče;

5. vodnjaka v Zagorju, politični okraj Postojna;

6. vodovoda za vas Goče nad Vipavo "

Ponudbi mora biti dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vlomi.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzi ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene ter izvršitev posameznih vodno preskrbujočih naprav oddati skupno enemu ali pa posamezno raznim ponudnikom, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

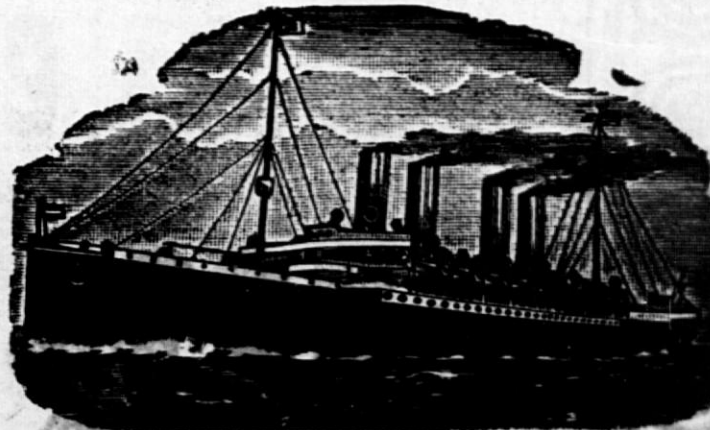
Nadrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v običajnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 9. februarja 1909.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“

iz Bremna v
New York

osmrakimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. OROSSE“.

Prekomerna vožnja traja samo 5-6 dni.

Matenčen, zanesljiv podnik in veljavne vozne listke za parnike „gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških Selez-nic dobite v Ljubljani na edine to pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti obdexamni gestilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak terek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičeje potovanja, tečne in brezpla-čne. — Pestrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v sapačne države kakor: Colorado, Mexiko, Kalifor-nijo, Arizono, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez savesten. Odhod na tel-progi iz Bremna enkrat mesečno. 3270-25

To se dobivajo po tisti listi preko Baltimora in na vse ostale dele sveta. — Ljubljana, Kolodvorske ulice, Kolodvorske ulice, Kolodvorske ulice, Kolodvorske ulice

Pozor! Pozor!

MOTORNİ VOZOVİ! Zahtevajte prospekte od Douglas Robinson, Gradec, Neuthorgasse 55. Delavnica za popravila.

SVETOVNOSLAVNI
FERNET-BRANCA

tyrdke **FRATELLI BRANCA** v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOŃA GRENČIOA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo
linju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Na opoldansko hrano

se sprejme gospod.

Cena K 120 brez pijače.
Natančnejše pod "G. D. 160"
poste restante glavna pošta. 723-3

Kdor hoče kupiti zavitek za 6 vinarev,
naj zahteva izključno

"Ottoman" cigaretni papir.

Puške:

Lancaster od . . . K 26-
Flobert " . . . " 8-
Pištola " . . . " 2-
Samokres " . . . " 5-
naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik
franko. F. Dušek, Opčno 76
ob državni železnici, Češko. 3615-20

Sreča za marljivega trgovca.

Jure Šterk, trgovec na Vinici,
da v našem svojo novo sezidano

trgovsko hišo

v Črnomlju, z vsemi prostori in
prodajalniško opremo. Hiša stoji
na najbolj ugodnem prostoru na
glavnem trgu in obstoji iz krasnih
prodajalniških lokalov: 1 prodajalno,
4 skladišče, velike kleti, 5 sob,
1 kuhinje, verande in kopalnice.
V hiši je vodovod in acetilinska raz-
svetljava. Hiša se odda s 1. julijem
1909 za dobo več let. Najemščina
po dogovoru. Interesente se naj obr-
nejo direktno na gori omenjenega.

Ker bode tudi v kratki dobi tekla
Belokranjska železnica, je tem večjega
pomena za trgovca, ker v isti hiši
more trgovati na drobno in debelo,
ker ima za tako trgovino dovolj
prostora. 649-3

A. Žabkar v Ljubljani

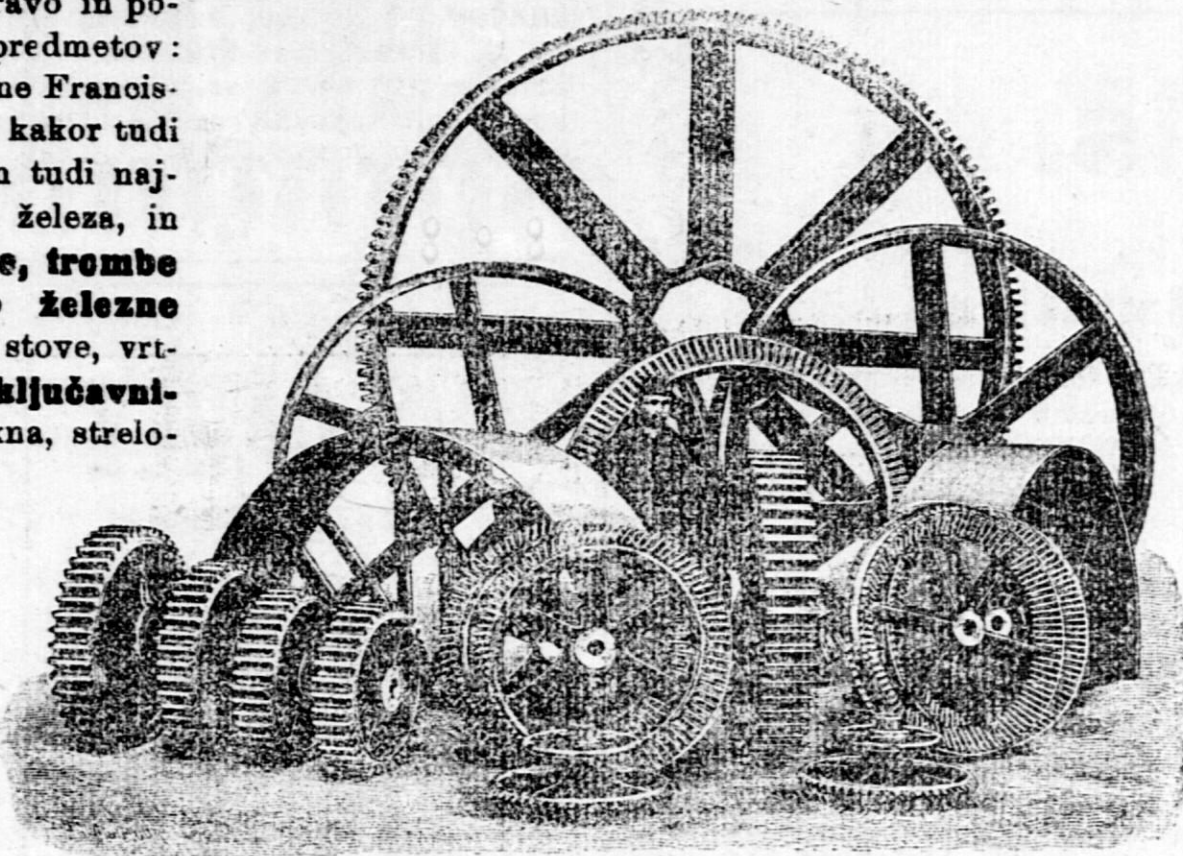
Dunajska cesta šte. 42.

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in po-
pravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov:
strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-
turbine za vsak padeo in množino vode, kakor tudi
transmisij za vsako industrijo. Izdelujem tudi naj-
različnejša dela iz litega in kovanega železa, in
sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trombe
za vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne
konstrukcije, kakor strešne štole, m stove, vrt-
narske rastlinske, vsa stavbinska in ključavni-
čarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelo-
vode in štedilnike ter žično pletenino
za ograje vrtom, pašnikom, travni-
kom itd. 4693 3

**Načrti in proračuni
na razpolago.**

**Vse po primernih tovar-
niških cenah.**

**Veliko zalogo
gramofonov in plošč**

tudi s slovenskimi komad
plošče
od
K 1-80
naprej
pri-
poroča

FR. P. ZAJEC, urar
347 Ljubljana, Šarl trg 26.

**Stock
Cognac
Medicinal**

Prisni vinski destilat
v uradno plombiranih
steklenicah.

**Camis & Stock
Barkovlje.**

Edina parna žgalnica
konjaka pod državno
kontrollo. 3819 18

Tvrdba Janko Popovič v Ljubljani

naznanja cenjenim gg. trgovcem in slavnemu občinstvu,
da je prevzela od gosp. Jos. Kordina
edino razpošiljevalno prodajo

likerja „Triglav“.

≡ Za nizke cene in točno postrežbo se jamči. ≡

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Ob priliki predstave „Ne kladi vraga“ v št. Vidu pri Grobelnem 420 K, Miha pa daruje 62 h za raztrgan dežnik skupaj 482 K. G. Drago Hude, učitelj v Logu pod Mangartom nabral 2842 K s pripombo: „Vzbujajmo narodno zavest na mejah!“ — Gospa Jos. Vidmar, trg. v Ljubljani 7 K, kot honorar od „Slov. Gospodinja“. — G. Dragica Piškurjova nabrala v veseli družbi v gostilni g. J. Kebra na Selu 1 K. — Skupaj 3124 K. — Srčna hvala! Živeli!

Za slovenske visokošolce v Gradcu: Sl. posojilnica v Ravnici 50 K. Živela!

Slovenki in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn. neobhodno potrebno do mase zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitiz-prašek“, ker vpliva na prebavilno trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan doktor A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJSKI TACHLAUBEN 9. V lekarnah na dazli je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom 383

Kasijajoče opozarjamo na inserat o Thymolal Scilae, preizkušenem izdelku, ki ga pogosto zapisujejo zdravniki.

Pomakljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno vravnovo prebave izobno služi odlični dr. Rose balzam za želodec iz lekarnice B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnih lekarnicah. — Glej inserat. 1

TRANSYLVANIA
400 SEC. 14
Generalno zastopstvo za Avstrijo, od ex. Barenfeld & Wiedkind, Dunaj IX 8 Schwarzenbergstrasse 18.

Lekarnarja Julija Schaumanna sol za želodec je pridobil tekmo več kakor 30 let napotni glas kot detično sredstvo, kar dokazujejo nebrojna priznanja. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerednih prebavljanjih, pri želodčnih nadlogah, pri napravljanju kisline, pri vseh hajanju itd., tako da je kot izpraznjen domače zdravilo jako razširjena in čislana. Da ako izobno vpliva, zato se ima zahvaliti racionalni sestavi. Za pripravljeno in pripravljeno rabo izdelaje g. lekarnar Schaumann pol g. želodčne soli tudi pastilja želodčne soli, ki so natančno odmerjene in po učinku želodčni soli popolnoma enake. Cena za oboje izdelka kakor dolej K 120 za steklenico.

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremlje
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izobno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
iztrdi dlesno in odstranjuje neprijetne sopo iz ust.
2 steklenici s navodili 1 K.
H. gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izobna Melusine ustna in zobna voda je najboljšje sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetne sopo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.
Doz. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani; Resljeva cesta št. 1
poloz. novozgrajenega Fran. Jož. stavbe
1000, most. 208

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 20. februarja 1909.

Pšenica za april 1909	za 50 kg K 13.76
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg K 11.36
Rž za april	za 50 kg K 10.47
Koruzi za maj	za 50 kg K 7.47
Oves za april	za 50 kg K 8.62

Effektiv.
Vzdržljivo.

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19. 9. zv.	741.4	-1.9	brezvetr.	oblačno
20. 7. zv.	741.5	-8.5	sl. jvzhod	
21. 2. pop.	737.7	0.0	sl. jvzh.	del. jasno

Srednja večerajša temperatura -4.3°
norm. 0.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Kdor se nagiba k vnetju slepoga črevesa, naj užije kot mlo učinkujoče odvajalno sredstvo na tešči želodec pol vinske kupice prirode **Fran. Jož. o** grenčice, ki se ne loti želodca in črevesa in izobno učinkuje tudi ob vsakdanji rabi.

+
Lovro Verbič, c. kr. višji davčni upravnik, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je preljubljena soproga, mati, stara mati, sestra in teta, gospa 823

Marija Verbič
danes ob 1/10. uri jutraj po dolgi, mučni bolezni, prevredna s sv. zakramenti za umirajoče, mirno zaspala v Gospodu.
Truplo predrage rajnice se blagoslovi v nedeljo, 21. svečana ob 1. popoldne v hiši žalosti, na Suti št. 43 ter prepelje v Škofjo Loko in istega dne ob 1/5. popoldne položi k zadnjemu počitku.
Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.
V Kamniku, 19. svečana 1909.
Na željo rajnice se venci hvalažno odklanjajo. Prosi se tihega sozolja.

Proti kataru
sapnih organov, kašlju, nahodu, hripavosti in vratnih boleznih zdravniki opozarjajo na
MATTON
GLESSHÜBLER
ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana.
Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirjujoči učinek, posebno pospešuje razliti zenje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo. 202-1

Dobro vpeljana špecerijaska trgovina
v zelo dobrem kraju, se prodaja takoj vsled bolezni. 811
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Velik, lepo postaven pes
se ceno prodaja.
Poizve se na Sv. Petra cesti št. 27.

V nedeljo, dne 21. februarja v gostilni pri „Znamenju“ (Glinšek) Radeckega cesta št. 1. domača plesna veselica Solrajo tamburaši.
Začetek ob 8. uri. Vstop prost.
K obilni udeležbi vabi 812
Marija Glinšek.

Vsakovrstne krasne razglednice
posebno primerne za šaljivo pošto pri različnih društvenih prireditvah
se naproday
po izredno znižani ceni
v
„Narodni knjigarni“
Jurčičev trg.

Modni salon
Častitim damam priporočam
: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek
:: Pod Trančo. ::
Žalni klobuki vedno pripravljeni. Zako tudi venci s trakovi in razne cvetlice, :: doma izgotovljene. ::

Poziv. 774 3
Dotičnika, ki je v soboto, 13. februarja vzel v gostilni pri Oblaku na Glincah moj povračnik, in ga dosedaj še ni prinesel nazaj, ponovim, da ga takoj pošlje k Oblaku, ali pa se mu pridejo zahvaliti orožniki.

Karel Kos
Prodaja se večja množina
živega apna.
Več pove Ivan Gruden, trgovec z apnom, Godič, pošta Kamnik na Gorenjskem. 796-1

Notarski sollicitator
oziroma konceptni uradnik
z mnogoletno prakso, želi svojo službo premeniti.
Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Naroda“. 771-1

Prodajam par lepih kobil
lisičje barve, listaste, enakih, jako dobre za vožnjo, posebno za kočijo in za poljedelstvo, sploh za vsako porabo izvrstne. Visoki sta 160 cm, stari po 5 let. Cena po dogovoru.
Naslov pove uprav. „S. N.“ 824-1

Vsi prodajalniški prostori
v pritličju hiše v Gosposkih ulicah št. 7, pripravljeni za trgovino ali tudi za boljšo restavracijo, se oddajo za majnik.
Več se izve pri tvrdki A. Kunc, na Dvorskem trgu. 881

200.000 Jako močnih in lepih lepotilnih in drevorednih dreves 822-1
zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov, kos od 1 K naprej. Različna prekrasna žabna drevesa kos od 150 K naprej. Milijon sadnih dreves vseh rabičnih in najbolj preizkušenih vrst. 100 visokodebnih jablan po naši izbiri 50 K. 2 milijona divjakov jablan in hušek eno in dvehletnih 1000 kosov od 10 K do 50 K.
Ilustrovani glavni katalog pošlje na zahtevo zastoj grafa Zita. Baile yannia graščinska uprava Csendlak pri Radgoni.

VABILO
na
plesno veselico
katera bo
v nedeljo, dne 21. februarja
v vseh novo prenovljenih gostilniških prostorih
na Rimski cesti 17
(prej pri „Črnem medvedu“).
Točilo se bo pristen ljutomerčan, bizeljec, dolencec in istrijanec ter mengeško pivo. Postreglo se bo z najboljšimi jedili.
Vstop prost. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
Gasper Bolte
gostilničar in sodavičar. 811

Velik vinski sejem.
K obilni udeležbi vabi 820-1
ODBOR.

Modni salon
Častitim damam priporočam
: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek
:: Pod Trančo. ::
Žalni klobuki vedno pripravljeni. Zako tudi venci s trakovi in razne cvetlice, :: doma izgotovljene. ::

Kontoristinja
veščta slovenščine in nemščine, želi vstopiti v kako notarsko ali drugo pisarno. 793
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Gostilna
se išče v najem. 810
Ponudbe naj se pošiljajo pod „št. 111“ poštno-ležeče Kamnik.

Nova majhna garnitura
(renaissance) se pod ceno prodaja.
Kie, pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 784 1

Spretnega stenografa
veščega slovenske in nemške stenografije, sprejme odvetniška pisarna dr. Mat. Pretnerja in dr. F. Bradiča v Trstu, Via Nuova št. 13/II. Strojepisici imajo prednost 803 1

Žagar
samski, večak v svoji stroki, se pod ugodnimi pogoji sprejme v službo.
Ponudbe z izpričevali opremljene je poslati na: A. Schrey, Jesenice na Gorenjskem. 702 1

V Črnem vrhu nad Idrijo
v hiši šte. 9
se bo mesece aprila t. l. oddala v najem
že več let obstoječa, dobro vpeljana prodajalna z vso opravo.
Natančnejša pojasnila daje Ivana Lampe v Črnem vrhu šte. 9 nad Idrijo. 809-1

Pozor! Pozor!
kavarna „Ilirija“
Kolodvorske ulice št. 22, 3 minute od južnega kolodvora 825-1
je vsak dan
vso noč odprta.
V posebni sobi kavarne je na razpolago nov moderni električni pianino.

Pozor! Pozor!
Vinski sejem!
Kmečka posojilnica pri Sv. Križu pri Kostanjevici priredi
dne 2. marca 1909
v prostorih g. A. Stritarja pri Sv. Križu
velik vinski sejem.
K obilni udeležbi vabi 820-1
ODBOR.

„Hotel Ilirija“.
V nedeljo, 21. februarja
velik KONCERT
„Slov. Filharmonije“
Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.
Za obilen obisk se najvjudneje priporoča 827
Marija Novak.

Išče se za takoj mlad trgovski akademik
za trgovsko pisarnico. — Želi se znanje obeh deželnih jezikov.
Ponudbe je poslati na kemično tveralco v Ljubljani 748 3

Vajenec
želi vstopiti v večjo trgovino mešane stroke.
Ponudbe na I. Wakonigg v Šmartnem pri Litiji 778-1

Hrana in stanovanje
se išče za dijaka — privatista iz boljše rodbine.
Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“. 783-2

Šivilja
izurjena v šivanju perila, oblek in otroških oblek, 716-3
= želi dela. =
Gre tudi na dom.
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Išče se pomočnik ali gospodična
veščta v papirniški stroki. — Plača dubra.
Ponudbe na uprav. „Sl. Naroda“, ako je mogoče s sliko. 801 2

Hisa
s trgovino mešanega blaga in tobaka ter koncesijo za žganjetoč, vrtom in kozolcem
na prometnem kraju na Dolenjskem se ceno prodaja. 816-1
Kdo pove upravništvu „Slov. Naroda“.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gosposke ulice št. 6 795

Išče najolj več kuharice za Ljubljano, Reko, Zagreb, Zader, Opatijo, tudi k 1-2 osebam, 20 40 K plače, 6 do 8 hišen za tukaj in druga mesta, slugo k majhni, fini rodbini v Gorici. vratarja za Ljubljano, lep zaslužek, 3 pestunje in gospodično k 6 let staremu otroku, 2 računski natakarici itd.
Potnina tukaj.
Vestna, in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.

Ženitna ponudba.
Ugleden mladenič, dostojne zunanosti in podjetnega duha, po poklicu iz višje obrti, bi se rad tem potom 3 resnim namenom možite seznani 3 gospodično staro od 20 do 30 let, ki bi imela veselje do posvešitve obrti in primeroma nad 20.000 K kapitala.
Dopisi, če mogoče s sliko, pod „srečna zveza“ do 25. marca pod „št. 20“ Ljubljana, glavna pošta restante. 798-1

Danes zvečer v restavraciji „Auer“
Wolfave ulice
domač plesni venček
Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.
K obilnemu obisku vjudno vabi
Matija Pikel,
restavrat. 828

Učenec

se sprejme takoj pri Ivanu Kralju, mizarju v Trzinu. 631-2

Iščem izurjenega 751-8

stenografa - strojepisca

ki zna slovensko in nemško stenografijo. Vstop takoj.

Dr. Juro Hraščev v Celju.

Trgovski prostori

za špecerijško trgovino

se vzamejo v najem v Ljubljani ali šiki Prevrzame ali kupi se tudi špecerijška trgovina. 759-3

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzetju. Posamezni kolesi čudovito poceni in dobri.

Ilustrovani cenovniki poštine prosto.

Franc Dušek

tvornica koles, Opatno št. 80, ob dr. teleznici česko. 422-5

Štampilje

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Ceniki franco.

1-7

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta. Prav dobro napolneno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10-12-14-16-18-20-22-24-26-28-30-32-34-36-38-40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100-102-104-106-108-110-112-114-116-118-120-122-124-126-128-130-132-134-136-138-140-142-144-146-148-150-152-154-156-158-160-162-164-166-168-170-172-174-176-178-180-182-184-186-188-190-192-194-196-198-200-202-204-206-208-210-212-214-216-218-220-222-224-226-228-230-232-234-236-238-240-242-244-246-248-250-252-254-256-258-260-262-264-266-268-270-272-274-276-278-280-282-284-286-288-290-292-294-296-298-300-302-304-306-308-310-312-314-316-318-320-322-324-326-328-330-332-334-336-338-340-342-344-346-348-350-352-354-356-358-360-362-364-366-368-370-372-374-376-378-380-382-384-386-388-390-392-394-396-398-400-402-404-406-408-410-412-414-416-418-420-422-424-426-428-430-432-434-436-438-440-442-444-446-448-450-452-454-456-458-460-462-464-466-468-470-472-474-476-478-480-482-484-486-488-490-492-494-496-498-500-502-504-506-508-510-512-514-516-518-520-522-524-526-528-530-532-534-536-538-540-542-544-546-548-550-552-554-556-558-560-562-564-566-568-570-572-574-576-578-580-582-584-586-588-590-592-594-596-598-600-602-604-606-608-610-612-614-616-618-620-622-624-626-628-630-632-634-636-638-640-642-644-646-648-650-652-654-656-658-660-662-664-666-668-670-672-674-676-678-680-682-684-686-688-690-692-694-696-698-700-702-704-706-708-710-712-714-716-718-720-722-724-726-728-730-732-734-736-738-740-742-744-746-748-750-752-754-756-758-760-762-764-766-768-770-772-774-776-778-780-782-784-786-788-790-792-794-796-798-800-802-804-806-808-810-812-814-816-818-820-822-824-826-828-830-832-834-836-838-840-842-844-846-848-850-852-854-856-858-860-862-864-866-868-870-872-874-876-878-880-882-884-886-888-890-892-894-896-898-900-902-904-906-908-910-912-914-916-918-920-922-924-926-928-930-932-934-936-938-940-942-944-946-948-950-952-954-956-958-960-962-964-966-968-970-972-974-976-978-980-982-984-986-988-990-992-994-996-998-1000-1002-1004-1006-1008-1010-1012-1014-1016-1018-1020-1022-1024-1026-1028-1030-1032-1034-1036-1038-1040-1042-1044-1046-1048-1050-1052-1054-1056-1058-1060-1062-1064-1066-1068-1070-1072-1074-1076-1078-1080-1082-1084-1086-1088-1090-1092-1094-1096-1098-1100-1102-1104-1106-1108-1110-1112-1114-1116-1118-1120-1122-1124-1126-1128-1130-1132-1134-1136-1138-1140-1142-1144-1146-1148-1150-1152-1154-1156-1158-1160-1162-1164-1166-1168-1170-1172-1174-1176-1178-1180-1182-1184-1186-1188-1190-1192-1194-1196-1198-1200-1202-1204-1206-1208-1210-1212-1214-1216-1218-1220-1222-1224-1226-1228-1230-1232-1234-1236-1238-1240-1242-1244-1246-1248-1250-1252-1254-1256-1258-1260-1262-1264-1266-1268-1270-1272-1274-1276-1278-1280-1282-1284-1286-1288-1290-1292-1294-1296-1298-1300-1302-1304-1306-1308-1310-1312-1314-1316-1318-1320-1322-1324-1326-1328-1330-1332-1334-1336-1338-1340-1342-1344-1346-1348-1350-1352-1354-1356-1358-1360-1362-1364-1366-1368-1370-1372-1374-1376-1378-1380-1382-1384-1386-1388-1390-1392-1394-1396-1398-1400-1402-1404-1406-1408-1410-1412-1414-1416-1418-1420-1422-1424-1426-1428-1430-1432-1434-1436-1438-1440-1442-1444-1446-1448-1450-1452-1454-1456-1458-1460-1462-1464-1466-1468-1470-1472-1474-1476-1478-1480-1482-1484-1486-1488-1490-1492-1494-1496-1498-1500-1502-1504-1506-1508-1510-1512-1514-1516-1518-1520-1522-1524-1526-1528-1530-1532-1534-1536-1538-1540-1542-1544-1546-1548-1550-1552-1554-1556-1558-1560-1562-1564-1566-1568-1570-1572-1574-1576-1578-1580-1582-1584-1586-1588-1590-1592-1594-1596-1598-1600-1602-1604-1606-1608-1610-1612-1614-1616-1618-1620-1622-1624-1626-1628-1630-1632-1634-1636-1638-1640-1642-1644-1646-1648-1650-1652-1654-1656-1658-1660-1662-1664-1666-1668-1670-1672-1674-1676-1678-1680-1682-1684-1686-1688-1690-1692-1694-1696-1698-1700-1702-1704-1706-1708-1710-1712-1714-1716-1718-1720-1722-1724-1726-1728-1730-1732-1734-1736-1738-1740-1742-1744-1746-1748-1750-1752-1754-1756-1758-1760-1762-1764-1766-1768-1770-1772-1774-1776-1778-1780-1782-1784-1786-1788-1790-1792-1794-1796-1798-1800-1802-1804-1806-1808-1810-1812-1814-1816-1818-1820-1822-1824-1826-1828-1830-1832-1834-1836-1838-1840-1842-1844-1846-1848-1850-1852-1854-1856-1858-1860-1862-1864-1866-1868-1870-1872-1874-1876-1878-1880-1882-1884-1886-1888-1890-1892-1894-1896-1898-1900-1902-1904-1906-1908-1910-1912-1914-1916-1918-1920-1922-1924-1926-1928-1930-1932-1934-1936-1938-1940-1942-1944-1946-1948-1950-1952-1954-1956-1958-1960-1962-1964-1966-1968-1970-1972-1974-1976-1978-1980-1982-1984-1986-1988-1990-1992-1994-1996-1998-2000-2002-2004-2006-2008-2010-2012-2014-2016-2018-2020-2022-2024-2026-2028-2030-2032-2034-2036-2038-2040-2042-2044-2046-2048-2050-2052-2054-2056-2058-2060-2062-2064-2066-2068-2070-2072-2074-2076-2078-2080-2082-2084-2086-2088-2090-2092-2094-2096-2098-2100-2102-2104-2106-2108-2110-2112-2114-2116-2118-2120-2122-2124-2126-2128-2130-2132-2134-2136-2138-2140-2142-2144-2146-2148-2150-2152-2154-2156-2158-2160-2162-2164-2166-2168-2170-2172-2174-2176-2178-2180-2182-2184-2186-2188-2190-2192-2194-2196-2198-2200-2202-2204-2206-2208-2210-2212-2214-2216-2218-2220-2222-2224-2226-2228-2230-2232-2234-2236-2238-2240-2242-2244-2246-2248-2250-2252-2254-2256-2258-2260-2262-2264-2266-2268-2270-2272-2274-2276-2278-2280-2282-2284-2286-2288-2290-2292-2294-2296-2298-2300-2302-2304-2306-2308-2310-2312-2314-2316-2318-2320-2322-2324-2326-2328-2330-2332-2334-2336-2338-2340-2342-2344-2346-2348-2350-2352-2354-2356-2358-2360-2362-2364-2366-2368-2370-2372-2374-2376-2378-2380-2382-2384-2386-2388-2390-2392-2394-2396-2398-2400-2402-2404-2406-2408-2410-2412-2414-2416-2418-2420-2422-2424-2426-2428-2430-2432-2434-2436-2438-2440-2442-2444-2446-2448-2450-2452-2454-2456-2458-2460-2462-2464-2466-2468-2470-2472-2474-2476-2478-2480-2482-2484-2486-2488-2490-2492-2494-2496-2498-2500-2502-2504-2506-2508-2510-2512-2514-2516-2518-2520-2522-2524-2526-2528-2530-2532-2534-2536-2538-2540-2542-2544-2546-2548-2550-2552-2554-2556-2558-2560-2562-2564-2566-2568-2570-2572-2574-2576-2578-2580-2582-2584-2586-2588-2590-2592-2594-2596-2598-2600-2602-2604-2606-2608-2610-2612-2614-2616-2618-2620-2622-2624-2626-2628-2630-2632-2634-2636-2638-2640-2642-2644-2646-2648-2650-2652-2654-2656-2658-2660-2662-2664-2666-2668-2670-2672-2674-2676-2678-2680-2682-2684-2686-2688-2690-2692-2694-2696-2698-2700-2702-2704-2706-2708-2710-2712-2714-2716-2718-2720-2722-2724-2726-2728-2730-2732-2734-2736-2738-2740-2742-2744-2746-2748-2750-2752-2754-2756-2758-2760-2762-2764-2766-2768-2770-2772-2774-2776-2778-2780-2782-2784-2786-2788-2790-2792-2794-2796-2798-2800-2802-2804-2806-2808-2810-2812-2814-2816-2818-2820-2822-2824-2826-2828-2830-2832-2834-2836-2838-2840-2842-2844-2846-2848-2850-2852-2854-2856-2858-2860-2862-2864-2866-2868-2870-2872-2874-2876-2878-2880-2882-2884-2886-2888-2890-2892-2894-2896-2898-2900-2902-2904-2906-2908-2910-2912-2914-2916-2918-2920-2922-2924-2926-2928-2930-2932-2934-2936-2938-2940-2942-2944-2946-2948-2950-2952-2954-2956-2958-2960-2962-2964-2966-2968-2970-2972-2974-2976-2978-2980-2982-2984-2986-2988-2990-2992-2994-2996-2998-3000-3002-3004-3006-3008-3010-3012-3014-3016-3018-3020-3022-3024-3026-3028-3030-3032-3034-3036-3038-3040-3042-3044-3046-3048-3050-3052-3054-3056-3058-3060-3062-3064-3066-3068-3070-3072-3074-3076-3078-3080-3082-3084-3086-3088-3090-3092-3094-3096-3098-3100-3102-3104-3106-3108-3110-3112-3114-3116-3118-3120-3122-3124-3126-3128-3130-3132-3134-3136-3138-3140-3142-3144-3146-3148-3150-3152-3154-3156-3158-3160-3162-3164-3166-3168-3170-3172-3174-3176-3178-3180-3182-3184-3186-3188-3190-3192-3194-3196-3198-3200-3202-3204-3206-3208-3210-3212-3214-3216-3218-3220-3222-3224-3226-3228-3230-3232-3234-3236-3238-3240-3242-3244-3246-3248-3250-3252-3254-3256-3258-3260-3262-3264-3266-3268-3270-3272-3274-3276-3278-3280-3282-3284-3286-3288-3290-3292-3294-3296-3298-3300-3302-3304-3306-3308-3310-3312-3314-3316-3318-3320-3322-3324-3326-3328-3330-3332-3334-3336-3338-3340-3342-3344-3346-3348-3350-3352-3354-3356-3358-3360-3362-3364-3366-3368-3370-3372-3374-3376-3378-3380-3382-3384-3386-3388-3390-3392-3394-3396-3398-3400-3402-3404-3406-3408-3410-3412-3414-3416-3418-3420-3422-3424-3426-3428-3430-3432-3434-3436-3438-3440-3442-3444-3446-3448-3450-3452-3454-3456-3458-3460-3462-3464-3466-3468-3470-3472-3474-3476-3478-3480-3482-3484-3486-3488-3490-3492-3494-3496-3498-3500-3502-3504-3506-3508-3510-3512-3514-3516-3518-3520-3522-3524-3526-3528-3530-3532-3534-3536-3538-3540-3542-3544-3546-3548-3550-3552-3554-3556-3558-3560-3562-3564-3566-3568-3570-3572-3574-3576-3578-3580-3582-3584-3586-3588-3590-3592-3594-3596-3598-3600-3602-3604-3606-3608-3610-3612-3614-3616-3618-3620-3622-3624-3626-3628-3630-3632-3634-3636-3638-3640-3642-3644-3646-3648-3650-3652-3654-3656-3658-3660-3662-3664-3666-3668-3670-3672-3674-3676-3678-3680-3682-3684-3686-3688-3690-3692-3694-3696-3698-3700-3702-3704-3706-3708-3710-3712-3714-3716-3718-3720-3722-3724-3726-3728-3730-3732-3734-3736-3738-3740-3742-3744-3746-3748-3750-3752-3754-3756-3758-3760-3762-3764-3766-3768-3770-3772-3774-3776-3778-3780-3782-3784-3786-3788-3790-3792-3794-3796-3798-3800-3802-3804-3806-3808-3810-3812-3814-3816-3818-3820-3822-3824-3826-3828-3830-3832-3834-3836-3838-3840-3842-3844-3846-3848-3850-3852-3854-3856-3858-3860-3862-3864-3866-3868-3870-3872-3874-3876-3878-3880-3882-3884-3886-3888-3890-3892-3894-3896-3898-3900-3902-3904-3906-3908-3910-3912-3914-3916-3918-3920-3922-3924-3926-3928-3930-3932-3934-3936-3938-3940-3942-3944-3946-3948-3950-3952-3954-3956-3958-3960-3962-3964-3966-3968-3970-3972-3974-3976-3978-3980-3982-3984-3986-3988-3990-3992-3994-3996-3998-4000-4002-4004-4006-4008-4010-4012-4014-4016-4018-4020-4022-4024-4026-4028-4030-4032-4034-4036-4038-4040-4042-4044-4046-4048-4050-4052-4054-4056-4058-4060-4062-4064-4066-4068-4070-4072-4074-4076-4078-4080-4082-4084-4086-4088-4090-4092-4094-4096-4098-4100-4102-4104-4106-4108-4110-4112-4114-4116-4118-4120-4122-4124-4126-4128-4130-4132-4134-4136-4138-4140-4142-4144-4146-4148-4150-4152-4154-4156-4158-4160-4162-4164-4166-4168-4170-4172-4174-4176-4178-4180-4182-4184-4186-4188-4190-4192-4194-4196-4198-4200-4202-4204-4206-4208-4210-4212-4214-4216-4218-4220-4222-4224-4226-4228-4230-4232-4234-4236-4238-4240-4242-4244-4246-4248-4250-4252-4254-4256-4258-4260-4262-4264-4266-4268-4270-4272-4274-4276-4278-4280-4282-4284-4286-4288-4290-4292-4294-4296-4298-4300-4302-4304-4306-4308-4310-4312-4314-4316-4318-4320-4322-4324-4326-4328-4330-4332-4334-4336-4338-4340-4342-4344-4346-4348-4350-4352-4354-4356-4358-4360-4362-4364-4366-4368-4370-4372-4374-4376-4378-4380-4382-4384-4386-4388-4390-4392-4394-4396-4398-4400-4402-4404-4406-4408-4410-4412-4414-4416-4418-4420-4422-4424-4426-4428-4430-4432-4434-4436-4438-4440-4442-4444-4446-4448-4450-4452-4454-4456-4458-4460-4462-4464-4466-4468-4470-4472-4474-4476-4478-4480-4482-4484-4486-4488-4490-4492-4494-4496-4498-4500-4502-4504-4506-4508-4510-4512-4514-4516-4518-4520-4522-4524-4526-4528-4530-4532-4534-4536-4538-4540-4542-4544-4546-4548-4550-4552-4554-4556-4558-4560-4562-4564-4566-4568-4570-4572-4574-4576-4578-4580-4582-4584-4586-4588-4590-4592-4594-4596-4598-4600-4602-4604-4606-4608-4610-4612-4614-4616-4618-4620-4622-4624-4626-4628-4630-4632-4634-4636-4638-4640-4642-4644-4646-4648-4650-4652-4654-4656-4658-4660-4662-4664-4666-4668-4670-4672-4674-4676-4678-4680-4682-4684-4686-4688-4690-4692-4694-4696-4698-4700-4702-4704-4706-4708-4710-4712-4714-4716-4718-4720-4722-4724-4726-4728-4730-4732-4734-4736-4738-4740-4742-4744-4746-4748-4750-4752-4754-4756-4758-4760-4762-4764-4766-4768-4770-4772-4774-4776-4778-

Proda se več stotov dobrega

sena

Cena po dogovoru.
Več pove I. Mitteregger v Sp.
št. št. 121. 769 3

Prav dobra ideja
trgovina

mešanim blagom se proda. Treba
je 20.000 K glavnice.
Ponudbe pod „R. M.“ na uprav.
Slovenskega Naroda“. 786-2

Trg. sotrudnik

star 27 let, izvežban v manufakturni
in specijalni stroki, dober in hiter
prodajalec, želi prenesti službo
v mesto ali na večji kraj na deželi.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Prodajalka

stara čez 20 let, se išče za podruž-
nico kot voditeljica, event. se trgo-
vina proda. Zaloge znaša 4000 K.
Ponudbe na naslov: Anton Ver-
bič, trgovina mešanega blaga v Se-
nici ob Savi 760 3

St. 1469, V. u. 8 6

Ustanova za vojaške sirote

Pri mestnem magistratu je za
skočeno leto podeliti Jos. Sühlovo
ustanovo za vojaške sirote v znesku
90 kron.

Pravico do te ustanove imajo
sirote vojaškega rodu in je s
potrebni dokazili opravičene prošnje
za podelitev vlagati

do 10. marca letos

magistratnem vlož. zapisniku.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 17. svečana 1909.

817-1

Priporočila se

hotel „pri Maličn“

(nasproti glavne pošte).

Lepe sobe za tujece

od 1 K 20 h naprej.

Odda se tudi

več mesečnih sob

po nizki ceni.

Stanovanje

se oddaja v najem na Vrhniki.

Ar v mestu stane 300 do 450 kron,

stajam v moji hiši na Vrhniki, Stara

št. 186 v I nadst. eno veliko

sobo, en kabinet, kuhinjo s štedilni-

kom, klet, drvarnico in del vrta za

letno najemnino 200 kron

odvoda v hiši. — To stanovanje je

priljubljeno za kako pristoje osebo

ali kakšnega penzionista. 813-1

Imene ponudbe sprejme lastnik

Franc Jonke

lublana, Kongresni trg šte. 16.

Muko dušljivega kašlja

omilimo, silnost in število stra-

novitih napadov zmanjšamo po

zdravniških poročilih hitro in

lahko z

Thymomel Scillae.

Prosimo, vprašajte zdravnika. 24

Steklenica 2-20 K, po pošti frako, če se

pošlje denar naprej 2-90 K. 3 stekl., če se

pošlje denar naprej 7 K. 10 steklenic, če se

pošlje denar naprej 20 K.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edino Ivo Rebrovo

najboljše čistilo za čevlje in usnje à 24 vin.
v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri
Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in
ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsako soboto in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne
pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé
prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorov:
I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.,
I. prostor otroci 40 vin., II. prostor
otroci in vojaki do narednika 20 vin.
Vsak četrtek in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učenje
po nižji ceni. I. prostor 20 vin.
II. prostor 10 vin. 794

Potnik
s provizijo za Primorsko, Kranjsko
in Koroško (Štajersko ni vključeno),
išče primerno zastopstvo kave,
olja in mize, event. tudi kaj drugega.
Ponudbe pod „potnik“ na uprav.
„Slov. Naroda“. 787 2

Parotovarna za milo, surovi margarin,
kristalno sodo in stearinske sveče
IGNAC FOCK v Kranju

priporočila:
milo v prid družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnikov
nadalje vse druge vrste mila, kristalno sodo, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnce“,
toalet. o milo ter vse druge pralne snovi.
Čast in ponos vsake gospodinje zahteva, da rabi odlej le Ciril Metod. milo z gorenjo znamko.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 41,335.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
v vseslovensko-slovensko-narodno upravo.
Vas pozivamo da:
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gosposkiki ulici št. 12.

12-21
Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah
Škoda cenjuje takoj in najkvalitetneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatke
podpore v narodno in občnkoristne
namene.

Zastopnika
za Kranjsko, ki pride v dotiko s
privatnimi odjemalci, išče proti vi-
soki proviziji Ed. Doskočil, Chocen
(Chotzin), Češko. 745-3

SUKNA
In modno 749 3
blago za obleke
priporočila firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorec franco.

APNO
najboljše kakovosti priporočila
FRANC WEINBERGER
lastnik apnenic v Zagorju ob Savi.
766 2

Thierryjev balzam
Pristen samo z nuno kot varstveno znamko.
Zanesljivo učinka proti žolčnim krčom, na-
penjanju, zaslezenju, gorčici, kašlju, bolečinam v
prsni, hripavosti, trganju po udih itd. Na zunan: čisti rane, blagi bolečine. — 12/2 ali 6/ ali
1. rodnostna steklenica K 5. — Thierryjevo čemilno-ljubo mazilo. Zanesljivo
učinkovito domače zdravilo ob vseh vrst oteklinah, gnojjenju, ranah, poškodbah, vnetju itd.
2. puščici K 3.60 — Dobiva se v lekarni pri angeli varhu A. Thierry v Pregradu
pri Rogasški Slatini. — S. u. r. i. s. e. Vsak, kdor kak drug počeča balzam brez moje var-
stvene znamke, unne, ali kake surogate naroči in prodaja, se podaja v nevarnost, da se mu
falsifikati konfiscirajo in po paragrafi 3 in 25 kaz. zak. obsodi v zaporno in denarno kazen
enega leta in 4000 K. — Zaloge v skoro vseh lekarnicah. Na debelo pri drogistih 780-1

40-45 metrov ostankov.
Priložnostna ponudba.
Velika množina barijenta za obleke, flanele za bluze in srajce, cefirja za obleke,
oksforda, platna za brisače in perilo, ostankov za posteljno perilo, vsak ostanek
najmanj 4 m dolg, vse dobro pralno, prva kakovost, se zaradi izpraznjenja zaloge
vzorcev razproda. Poizkusni paket 40-45 m sortiranih 15 K.
8.7-1 Za neugajajoče denar nazaj.
Karel Kohn, tkalnica za platno
Nachod št. 25, Češko.

Dražbeni oklic.
Dne 2. sušca 1909. I bo pri c. kr. okrajni sodniji v Litiji
dopoldne ob pol 10. uri
eksekutivna dražba posestev g. Jakoba Rosenthal (preje g. Wakonigg) iz
Smartna pri Litiji.
Sodnijsko cenjena vrednost znaša K 104.000. Najmanjši ponudek znaša
52 000 kron.
Posestvo obstoji iz dveh enonadstropnih hiš. V prvi je velika mešana
trgovina z jako dobrim prometom, in gostilna z zalogo pive, zgoraj lepa
stanovanja. V drugi se nahajajo lepe stanovniške sobe, gostilniški salon,
gospodarsko poslopje z velikimi obokanimi kleti, skladišči, ledenica i. t. d.
Vse je v prav dobrem stanju.
Nadalje je še eno gospodarsko poslopje, en vezan kozolec, lepi travniki,
njive, sadno drevje in en gozd, vse prav v obližju posestva.
Več se poizve pri g. dr. Richard Schlosserju, odvetniku v Gradcu.
Dražbene pogoje in listine smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri
c. kr. okrajni sodniji v Litiji med opravljenimi urami. 814-1
Št. 14 773. 819-1

Razpis.
Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne
službe okrožnih zdravnikov
in sicer:
1. v Krškem z letno plačo 1200 K
2. na Raki z letno plačo 1400 K
Z vsako teh služb je združena aktivitetna doklada 200 K.
Prosilci za eno teh služb naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu de-
želnemu odboru do
20. marca 1909
ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, do-
sedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.
Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 18. februarja 1909

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel s
1. februarjem 1909 815 1
v Spodnji Šiški „Hotel Vega“ v Spodnji Šiški
št. 26. št. 26.
Iz. ratna kuhinja, dobra štajerska vina kakor tudi
strog solidna postrežba.
Priporočam te za obilen poset
Vinko Drešnik, hotelir.

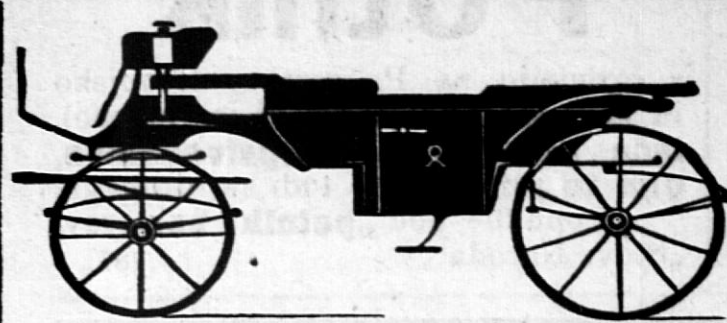
Izveček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel. Gorica,
i. t. Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak
(čez Podrožico) Celovec.
1-08 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.
Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak
(čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.
9-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel. Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel. (čez
Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodver:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
1-08 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
9-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Smer
ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
Prihod v Ljubljano juž. žel.
6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiž, Jesenice, Gorica, Trsta, Tržič.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfova, Grosuplje.
11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Praga
Celovca, Beljaka juž. žel. čez Podrožico
in Trbiž, Gorica drž. žel., Jesenice, Tržič.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže-Toplice, Rudolfova, Grosuplje.
4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorica drž. žel., Trsta drž.
žel., Jesenice, Tržič.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfova, Grosuplje.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožico) Trsta drž. žel. Gorica drž. žel.,
Jesenice, Tržič.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Co-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel. Gorica drž. žel., Jesenice.
Prihod v Ljubljano drž. kolodver:
6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-52 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Smer
ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
(Odhodi in prihodi so označeni v sredini
evropskega časa.)

kr. ravateljstvo državnih železnic v Trstu
Jadranska banka v Trstu.
Naznanilo.
III. REDNI OBČNI ZBOR DELNIČARJEV
JADRANSKE BANKE V TRSTU
se vrši v nedeljo, dne 14. marca 1909. leta ob 10. uri predpoldne
v prostorih banke v Trstu, Via S. Nicolo št. 9.
Dnevni red.
1.) Letno poročilo upravnega sveta in predložanje bilance za leto 1908.
2.) Poročilo nadzorstvenega sveta o računskem zaključku za leto 1908.
in tozadevni sklep.
3.) Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička za l. 1908.
4.) Volitev upravnega sveta.
5.) Volitev 5 članov nadzorstvenega sveta za leto 1909.
6.) Poševanje delniške glavnice.
7.) Sprememba pravil.
8.) Razni predlogi.
Gospodje delničarji, ki imajo glasovno pravico in se žele obnega zbora udeležiti,
so naprošeni deponirati svoje delnice s kuponi vred pri bančni blagajni najpozneje do
vštetega 6. marca 1909.
TRST, dne 20. februarja 1909.
UPRAVNI SVET.
Izveček iz pravil. § 15. Na obnem zboru tvori vsakih deset delnic po en glas;
nikdo pa ne sme ne v svojem ne v tujem imenu imeti več nego 20 glasov. Delničarji, k
se osebno ne udeležijo, morejo biti zastopani po pooblaščenih, ki ne morajo biti delničarji

Lep, poln stas

dobe dame vsake starosti, ako rabijo mojo najnovejšo **creme za prsi ali prsno vodo**, ki se rabi samo na zunan, edino zanesljivo učinkujoče sredstvo, zjamčeno neškodljivo. Cena K 3.—, K 5.— in K 8.— Zraven spadajoče milo 60 h. — **Lepotilni creme „lilija“** prasi vsem nečistostim kože, daje koži mladostno svežost do visoke starosti. Lonček stane K 1.— in K 2.—, zraven spadajoče milo 60 h. Puder škafka K 1.— Po povzetju pošilja ga **Käthe Mentel**, Dunaj VII, Mariahilferstrasse 120, II. nadst. vrata 32—0. 10 5

Izdelovatelj vozov

Franc Visjan

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 25
priporoča svojo bogato zalogo
16-5 novih in že rabljenih
VOZOV. 8

SINGER „66“

SINGER

najnovejši in najpopolnejši šivalne stroje dobite
724—2 šivalni stroj. — samo po naših prodajalnicah.
Ljubljana **Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje, Sv. Petra cesta.**

Zaradi inventure

prodamo po jako znižanih cenah

okoli 100 tucatov najboljših rjuh, brez šva,

beljenih, 150/200 cm velikih, obrobjenih, 6 kosov za K 14 20.
Samo dokler bo kaj zaloge. Neugajejoče se vsak čas vzame nazaj.
Vzorci najnovejših cefirjev, platna, oksforda, kanefasa, namiznih
prtov, brisač itd zastoj in franko v tkalnici 268 6

BRATJE KREJCAR

Dobruška št. 9137 (Češko).

Varst. znamka: Sidro.
Liminent. Capsici comp.

naдомestilo za

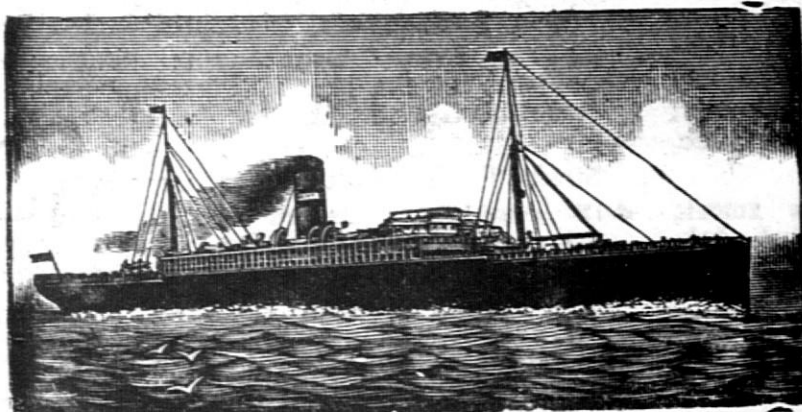
3523—25

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.;
po 80 h., K 1 40 in K 2.— se dobiva v vseh lekarnah Pri nakupu tega splošno
priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne ste-
klenice v škatlicah s našo varstveno znamko „sidro“ potem je
vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek
Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Kličina c. 5 nova.

Resnično ljubezen vsak dan.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastv. koncesijo-
nirana potovalca
pisarna
za 246—6

Ameriko

Ljubljani, Kolodvorske ulice štey. 41.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Modni atelije

Opozarjam častite dame, da sem otvorila prvi na dunajski način
urejeni modni atelije. — V nadi, da me počastijo z obilnimi
naročili velenjenjane dame zagotavljam, da se bodo preproste kakor
tudi najelegantnejše toalete izvrševale fino in strokovnjaško.

Marija Sarc, Knaflowe ulice št. 2 v Ljubljani.

Domača elektrotehniška obrt

Ljubljana

FR. SAX

Gradišče 17

elektrotehnik.

Vljudno javljam, da sem **otvoril** elektroinšta-
lacijsko obrt ter se slav. občinstvu v mestu in na
deželi priporočam za uvajanje vsakovrstnih signalnih
in varnostnih električnih naprav, kot bišnih zvoncev,
budilk, telefonov itd. Vpeljujem in preskušujem stre-
lovode na njihovo odvodno možnost na znanstveni
podlagi. Izvršujem tudi druga v mojo stroko spa-
dajoča cenjena naročila. Postregel bodem vestno in
točno. Z velespoštovanjem

Fr. Sax.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova

Poljanski nasip štey. 8.

Reichova hiša.

Izvrstno in solidno delo.

Cene zmernne. Popravila se

: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otročkih vozičkov
in navadnih do najfinjših

žime

M. Pakič

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se
pošilja s povzetjem

Jos. Rojina

krojač prve vrste

Šelenburgove ulice št. 5

nasproti glavne pošte

konkurira z največjimi tvrd-
kami glede **finnega kroja**
in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najf. angl.

in franc. specialitet blaga.

Zavod za uniformiranje.

Svoji
k svojim!

Ciril-Metodove drože

Te **žitne drože**, izborne po
kakovosti, se pripravljajo go-
spodom pekarn, trgovcem in
slav. občinstvu. Prodaja jih

v korist **Ciril-Metodovi družbi**
po nizkih cenah samo

Maks Zaloker

v Ljubljani

v lastni hiši

Kladzne ulice št. 17 in

Rečne ulice št. 5.

V korist

Ciril-Metodovi družbi!

Odlikovana

Prva kr. tvornica klavirjev

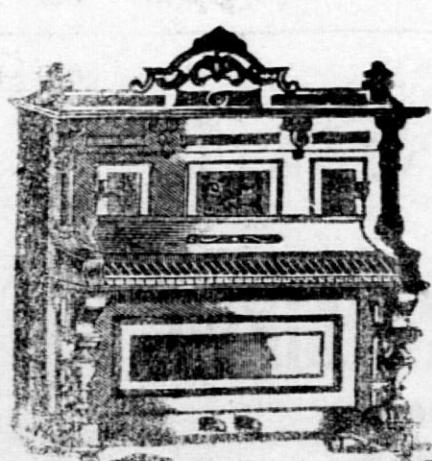
Ljubljana

Bliserjeve ulice 5

Blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.

Ekspert v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vse
podnebja solidne narejene **plamene**,
klavirje in **harmonije** tudi samo-
igralne

za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 1

Največja tvornica na Avstriji jugu.

„LE DÉLICE“

Cigaretni papir — cigaretne stročnice.

Dobivajo se povsod. Glavna zaloga:

Jac. Schnabl & Co., Dunaj, I. Predlberg. 5.

Tucat damasta za brisače, čisto platno 50 x 110 cm K 8.—. Fini ostanki
tkanin od 8—20 metrov po 50 h meter. 45 metrov brezhibnega postelnega
blaga, oksforda, filanele, cefirja K 17.—. 510—4

rjuhe brez šva

150 x 200 cm, zjamčeno platno, kos K 2 80, 150 x 225 cm, zjamčeno platno,
kos K 2 70, ravno iste finonite 10 h dražje. — Razpošiljanje po povzetju.

Bertold Hochberg

tkalnica, Kostelec Červeny št. 15,
Kronoši, Češko

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno
ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred
pise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti kakor
tudi svoje priznane izvršne **pro.**

Priporočila in spričevala

706—2

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Št. 1455.

767—2

Razpis ustanov.

Podpisani deželni odbor razpisuje štiri ustanove po 700 K za vi-
sokošolske na tehniški, ki bi bili voljni po dovršenih študijah stopiti v de-
želno službo.

Tozadevne, primerno opremljene prošnje, katerim mora biti priložen
zlasti reverz s katerim se prosilec zaveže stopiti po končanih študijah naj-
manj za 10 let v deželno službo, je vložiti pri podpisnem deželnem odboru

najdalje do 15. marca t. l.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 16. februarja 1909.

VINO VINO VINO
Najboljša pristna vina
(vipavska, dolenska, goriska, istrska, sploh
iz vseh priznanih slovenskih vinorejskih krajev),
pridelana od članov vinorejskih zadrug, se
debe po ugodnih cenah pri
Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.
VINO VINO VINO

Izvolite pisati po vzorce!

V. J. Navliček in brat v Poděbradech

izvozna trgovina platnenega in modnega blaga priporoča preizku-
šeno in po kakovosti dobro znano 776—1

modno blago

volneno in pralno, damsko in moško,
platno, damaste, namizne prte, brisače.

Samo pri nas pristno

Zefirji

za srajce
obleke itd.

Opreme za neveste

Mnogo pohvalnih pisem. Naročbe
preko 15 K poštnine pristo. Omot
s 40 metri pralnih ostankov, oksfno
razdeljenih, za 18 K po
povzetju franko.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi lore-
lejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 me-
sečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama.
To je edino sredstvo proti izpadanju las, za
njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rast brade
in že po kratki dobi daje lasem in bradi
naravni blesk in polnost in jih varuje pred
prezgodnjim sivjenjem do največje starosti.
Vsakdo si lahko do visoke starosti po
rabi od gospe Ane Csillag iznajdene pomade
obrani svoje lase goste in dolge. Nob no
drugo sredstvo nima toliko redilnih snovi
za lase kakor pomada Csillag, ki si je po
vsej pravici pridobila svetovni sloves, ker
dame in gospodje že po rabi prvega lončka
pomade dosežejo najboljši uspeh, se izpa-
danje las pojenja že po nekaj dneh po-
polnoma in začno pogajati novi lasje. Ta
uspeh dokazuje mnogo tisoč iz vsake sveta do-
spelih priznanih pisem, ker je resnica
večja uspeh. 804—1

Lonček stane 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s
poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice

Ana Csillag, Dunaj I.,
Graben štey. 14,

kamor je naslavljeni vsa naročila.

Zalogo skoro v vseh lekarnicah!

Herbapayjev podofosforikali

apneno železnati sirup.

Ze 30 let zdravniško preizkušen in priporočan prani sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izboren za tvoritev krvi in kosti. Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče in glav. razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“

(Herbapayjev naslednik).

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Priloga čisto k posredni varstveno znamko

Prad ponaredbam se svori.

Herbapayjev

Sarsaparilla sirup.

Ze 34 let uveden in vrio preizkušen. Izborno, lahko delujoče odvajilo. Odstranja zaprtje telesa in tega posledice. Pospešuje menjavanje snovi in tvori kri. Steklenica 1 K 70 h, po pošti 40 h več za zavoj.

na Dunaju VII/L. Kaiserstr. 73-75.

4286 8

Atelije „Viktor“

fotografični umetni zavod

Beethovenove ulice šte. 7.

Kaaj? ... Oče je dovolil, saj so to „Jacobi“ antinikotinske cigaretnne stročnice. Pazite na ime „Jacobi“. Prijetno presenečenje! Vsak karton ima veleznal-mivo čarovno karto.

88/7 17

ŽENSKA ROČNA DELA

vsakovrstni material, predst. sk. ja, tamburiranje, pisiranje, montiranje itd.

ZALOGA TELOVADNIH OBLEK

M. DRENIK.

KONGRESNI TRG.

LJUBLJANA.

408

Nizke cene, točna postrežba!

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem v mestu in na deželi in drugemu sl. občinstvu

FRAN CERAR,

tvornica slamnikov v Stobu, pošta in železnična postaja Domžale.

Na zahtevo se izgotovi vsakovrstna zaželjena oblika.

Vzorci na razpolago!

4674 10

Pozor! Slovenske dame! Pozor!

Elegantne klobuke

za dame in za otroke

2821 37

priporoča

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21

modna trgovina ter salon za damske klobuke.

.. .. Filialka v Kranju, Glavni trg. ..

Odda se:

Stanovanje v I. nadstropju, s 3 sobami, kuhinjo in pritliklinami za maj ali avgust.

Stanovanje z eno sobo, kuhinjo in pritliklinami za majnik. 765-2

meblirana soba

s posebnim vhodom za takoj.

Dunajska cesta šte. 69.

Naprave za dviganje vode

za visokoležeča mesta, kmetiška s. lišča, vile, graščine, vlastel. n. stva, gradove, tvornice, parke in vrtn. naprave. Instalacija kompletnih naprav, vstevsi kop lišča, hšne napeljav, klozete, fontene, samodelne napajalnike za živino, ognjegasne naprave itd gradi največja slovanska firma monarhije

Anton Kunz c. in kr. dvorni dobavitelj Hranice, Morava.

697 Prospekti gratis in franko 2

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato zalogo

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Skof

.. Ernest Jevnikarjev naslednik ..

Dunajska c., v hiši gostilne „št. 6“

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine,
srebrnine in raz-
ličnih ur

Lastna delavnica
za popravila in nova dela.
Blago prve vrste.
Solidna postrežba. Cene najnižje.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfve ulice 3.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg št. 5.

Trgovina z norimberškim in galanterijskim blagom na drobno in na debelo.

: Velika zaloga pletenin :
kakor nogavic, srajc, maj,
spodnjih hlač, otroške
:: :: obleke itd. :: ::

3558-19

Podjetje betonskih stavb

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov, korit in v. dovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropce. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke. Vsa dela se solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thru“.

A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Velika zaloga in izdelovanje oblek
za gospode in dečke.

Strogo solidna in strokovnjaška postrežba.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka
in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

343-7

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.

Prodajalnica:

Miklošičeve ulice št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice šte. 6.

Ustanovljeno leta 1842.

Ponudimo vsako poljubno množino:

Zarezane strešnike (prve vrste)

zidarsko strojno opeko in Portland-cement najboljše vrste
peči, štedilnike in drugi stavbni material.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

805-1

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: reproduciranje,
povečavanje, fotografiranje tehničnih
predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

365-8

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar
Ljubljana

Kolezijske ulice 16

1279 se priporoča za 46

nasaditev vrtev, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtno, prezimujočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.

Izvršuje šepke, vence in
bukete za razne prilike.

Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah.

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Žrebanje nepreklicno 3. aprila 1909.

Loterija za ogrevalne sobe

1500 dobitkov v električni vrednosti K 55.000.

Prvi trije glavni dobitki kron 30.000, 5000, 1000,
se na zahtevanje dobitelja odšteje 10% in zakonitega dobitvenega davka
čajo v gotovini. — Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah,
menjalnicah in v loterijski pisarni I, Spiegelgasse šte. 15.

Češko

(ne nemško)

budjeviško svetlo pivo

in
temni granat

prodaja

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

glavna založba za Kranjsko

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 26,

kjer smo ustanovili tudi

Češko budjeviško pivnico

kakor že pred več leti jako renomirano pivnico
v Zagrebu.

3071-8

Največja narodna KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priporoča

3927-18

krasne **BLUZE** v teški

svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje oblekice, krstno
opravo, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejša
otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modrice, nogavice,
rokavice, jopice in druge pletenice — Fine zavrtnice
naramnice, ovrtnike, srajce in drugo perilo za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male režije brez konkurence.

Zelo hitro o. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Klobuke

čepice

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri

IVAN SOKLIČ.

352-7

Priporoča

Pod tranco št. 2. Postaja elek. železnice.

Otvoritev trgovine.

P. n.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše naznaniti, da sem dne 16. septembra 1908 izstopil iz tvrdke „Franc Xav. Souvan“,
kjer sem se pod vodstvom svojega pokojnega očeta, gospoda Franca Ksav. Souvana star. trgovsko izobrazil in kjer sem bil pozneje več let
kot družabnik in solastnik udeležen, in da

sem otvoril začetkom februarja 1909

v svojih lastnih prostorih, Mestni trg šte. 22 in 23

manufakturno trgovino na drobno

pod protokolirano tvrdko

„Franc Souvan, sin“

Že 1. januarja 1909 otvorjeni oddelek na debelo

pa se nahaja začasno do preselitve v hiši Pred Škofijo šte. 1 v II. nadstropju.

Ker se nahajam v jako dobrih kupčijskih zvezah, zagotavljam cenjeno občinstvo, da bo moja nova trgovina ustrezala vsem zahtevam,
ker bo opremljena z blagom od najboljših priproste do najfinejše vrste, in ker bom gledal na strogo solidnost in nizke cene.

Dovoljujem si torej izreči cenjenemu občinstvu priskrbo zahvalo za v teku toliko let kot solastniku tvrdke „Franc Xav. Souvan“
izkazano mi zaupanje ter prosim obenem, da mi je ohrani v polni meri tudi sedaj kot lastniku nove tvrdke.

Slednjič naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se ravnokar povrnil z Dunaja, kamor sem se podal v posebni skrbi za svoj oddelek na
drobno. Nakupil sem samo najnovejše in najlepše blago in prosim, da se cenjeno občinstvo izvoli samo prepričati in me počastiti z obilnim nakupom.

Z odličnim spoštovanjem

437-6

Franco Ksav. Souvan mlajši, lastnik tvrdke „Franc Souvan sin“.